

ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2564
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ชื่อผู้วิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ปีที่ทำวิจัย 2564

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่าง ๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 189 คน ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 131 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ได้แก่ ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ 4 วิธีการหลัก ทั้งการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการจดบันทึก การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยมือร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการลงรหัสและจัดหมวดหมู่ข้อมูลในงานวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนปรากฏผลโดยภาพรวมดังนี้

1.1 จุดแข็ง (S = STRENGTH) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญคือ บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์

1.2 จุดอ่อน (W= WEAKNESS) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญคือ นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก

1.3 โอกาส (O= OPPORTUNITY) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญคือ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการศึกษา หน่วยงานราชการให้การสนับสนุนอุปกรณ์เกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต

1.4 อุปสรรค (T= THREAT) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญคือ หน่วยงานในท้องถิ่น ยังขาดความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ขาดการกำกับดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะ ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการ ด้วย TOWS Matrix ได้แนวทาง 10 ประเด็น

2.2 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้วย TOWS Matrix ได้แนวทาง 20 ประเด็น

2.3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix ได้แนวทาง 20 ประเด็น

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการ

3.1.1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยปรับบทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษาให้มีความคล่องตัว สร้างกระแสการรับรู้ เชื่อมโยงนโยบายระดับต่าง ๆ สร้างช่องทางให้ประชาสังคมและเอกชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภายใต้การวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

3.1.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและสร้างขวัญกำลังใจ ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่ายอย่างเพียงพอตามขนาดโรงเรียน

3.1.3 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการสู่ยุค NEW NORMAL โดยการพัฒนาาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อมโยงถึงกันในหน่วยงานต่าง ๆ จัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ที่มีคุณภาพตามหลักสูตร ปรับปรุงการ

ปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ภายใต้เงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้

3.2.1 พัฒนาระบบการนิเทศก์โฉมใหม่แบบ E-Supervisor โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัยและสร้างคลังความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเวทีการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

3.2.2 พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา

3.2.3 ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.3.1 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและกระบวนการนิเทศด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียม โดยการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก การเข้าถึงและการสร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและสมรรถนะเด็กยุคใหม่ในสังคมวิถีใหม่อย่างมีคุณภาพและเสริมสร้างความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งภายในสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.3.2 ขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง มีข้อมูลนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านเพื่อดูแล ช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายตามกลุ่มผู้เรียน

3.3.3 สร้างภาคีเครือข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้แนวคิด ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศีษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัย

คุณค่าและคุณประโยชน์ทั้งหลายอันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา บุคคลในครอบครัว บุคคลดังกล่าวข้างต้นและบุคคลอื่นที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้วิจัยทำวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย

คณะนักวิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การวิจัยเชิงนโยบาย.....	7
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	13
การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	20
การบริหารจัดการ.....	20
การจัดการเรียนรู้.....	25
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	35
การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis).....	47
การระดมสมอง.....	50
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	51
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย SWOT Analysis.....	58
ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา.....	58
การเข้าสู่สนามวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ระยะที่ 2 : การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้วย TOWS Matrix	68
เครื่องมือ.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 (ต่อ)	หน้า
ระยะที่ 3 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	68
เครื่องมือ.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน.....	70
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้าน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	77
ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในด้านการบริหาร จัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	135
ส่วนที่ 4 ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)	185
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	187
สรุปผลการวิจัย.....	187
อภิปรายผลการวิจัย.....	199
ข้อเสนอแนะ	203
บรรณานุกรม.....	205
ภาคผนวก.....	210

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในปลายปี 2562 จากเมืองหวู่ฮั่นจนถึงปัจจุบัน (11 กันยายน 2564) ได้มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก ซึ่งต่อมา WHO ได้ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ว่า COVID-19 ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus Disease 2019” หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 และต่อมาวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นโรคระบาดทั่วไป ปัจจุบัน (11 กันยายน 2564) มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วทั่วโลก จำนวนทั้งสิ้น 224,614,354 คน เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้ว จำนวน 4,629,925 คน ขณะที่ผู้หายป่วยแล้ว จำนวน 201,152,574 คน สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแรกที่มีการพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 นอกประเทศจีน พบผู้ติดเชื้อรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 และปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อที่ยืนยันแล้ว จำนวน 1,368,144 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 14,079 คน และผู้ป่วยที่มีการรักษา และหายแล้ว จำนวน 1,216,112 คน (วิกิพีเดีย, 2564)

สำหรับการแพร่เชื้อของไวรัสชนิดนี้มีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ โดยผ่านการติดเชื้อจากละอองเสมหะจากการไอ สำหรับการสัมผัสผู้ติดเชื้อผู้สัมผัสจะมีอาการแสดงโดยทั่วไป 5 วัน อย่างไรก็ตาม อาจจะมีระยะการฟักตัวก่อนแสดงอาการได้ถึง 14 วัน ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อโดยทั่วไปที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอแห้ง ๆ ไม่มีเรื้อวแรง ไอแบบมีเสมหะ อยู่ระหว่างร้อยละ 38 - 88 และการหายใจลำบาก เจ็บคอ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดหัว และหนาวสั่น อยู่ระหว่างร้อยละ 11-18 การรักษามุ่งเป้าไปที่การจัดการกับอาการและการรักษาแบบประคับประคอง และสำหรับมาตรการป้องกันคือ การล้างมือ การอยู่ห่างจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะกับบุคคลที่ป่วย สำหรับบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจมีการติดเชื้อต้องกักตัวห่างจากบุคคลอื่น ๆ เป็นเวลา 14 วัน สำหรับค่าระดับการติดเชื้อพื้นฐาน ระหว่างมนุษย์สู่มนุษย์ของไวรัสอยู่ที่ประมาณ 2.13 ถึง 4.82 ซึ่งคล้ายกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) สำหรับการเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะมีระยะตั้งแต่การพัฒนาการของโรคจนถึงแก่ชีวิต จะอยู่ระหว่าง 6-41 วัน ซึ่งบุคคลที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และนอกจากนั้นยังมีปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจหลอดเลือด (Pornphol and Chittayasothorn, 2020)

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ข้อมูลของ UNESCO (World Economic Forum, (2020) พบว่า มีจำนวนนักเรียน 1.38 พันล้านคน ได้รับผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื้ออย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เด่นชัดที่สุด คือ

การเรียนการสอน ที่ต้องดำเนินงานต่อ มิให้หยุดชะงัก เพราะจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน นั่นก็คือคุณภาพของประชากรในอนาคต จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด มีรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอน จากนักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่สามารถเรียนได้ แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ จึงระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน การทำงานก็เช่นเดียวกัน ทั้งครูและพนักงานก็ทำงานที่บ้าน ช่วงระบาดหนัก แต่ไม่สามารถดำเนินงานได้สมบูรณ์ เพราะทางโรงเรียนและนักเรียนบางส่วนไม่สามารถหาเครื่องมือทางการเรียนได้ครบ เช่น สมาร์ทโฟนที่มีคุณภาพดี ผู้ปกครองก็เดือดร้อนเพราะระบบเศรษฐกิจ หยุดชะงัก คนตกงานจำนวนมาก ซึ่งถือว่ารุนแรง อาจจะรุนแรงกว่าเกิดสงครามโลก เพราะมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาดกระจายเป็นทวีคูณ ผลกระทบต่อทางการศึกษารั้งนี้ มีผลโดยตรงต่อนักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต และส่งผลกระทบในระยะยาว ทำให้เกิดระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ สถาบันการศึกษา ทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมเพื่ออนาคต

วิกฤติ COVID-19 ทำให้การศึกษาได้รับผลกระทบในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤติ COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ในช่วงระบาดหนัก ทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน พอสถานการณ์คลี่คลายลง ก็มีการเรียนสลับกัน ทั้งที่โรงเรียนและบ้าน พบว่า นวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบาด คือ การเรียนแบบผสมผสาน (Schwenger, 2018) เป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีความสนใจในตนเอง การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวต่อตัวมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย

ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตประจำวันหลังโควิดที่เริ่มกลับสู่สภาวะปกติ แต่เป็นภาวะปกติแบบใหม่หรือที่เรียกว่า “New Normal” นั้น ส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม เมื่อรัฐบาลประกาศการผ่อนคลายระยะที่ 5 อนุญาตให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On - Site) จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่ต้องเป็นไปตามมาตรการทางสาธารณสุข และตามบริบททางการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ ระดับปฐมวัยหรือเด็กเล็ก ประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา อาจเป็นชีวิตวิถีทางการศึกษาใหม่

การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทั่วโลก จากผลระบาดแพร่กระจายจากคนสู่คน จากคนหนึ่งกระจายแบบลูกโซ่ ตามการเคลื่อนย้ายประชาชน คนติดเชื้อเดินทางไปที่ได้ถ้าไม่ป้องกัน ก็จะเปิดจุดการแพร่เชื้อที่นั่น และกระจายจากจุดนั้นออกไป จากจุดเกิดติดเชื้อ COVID-19 ครั้งแรก ที่

เมืองหัวฮั่น ประเทศจีน จนปัจจุบันแพร่กระจายไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งรวมคน การหยุดการแพร่เชื้อ คือ การเว้นระยะห่าง จึงจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา เมื่อปิดสถานศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาได้รับผลกระทบต่อเนื่อง คือ ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ผลกระทบดังกล่าว ก่อเกิดชีวิตวิถีใหม่ รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษา บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวในเวลากำลั้งระบาคหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร การเว้นระยะห่างทางสังคม การเงินในรูปแบบใหม่ คือ การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการเงิน และการให้บริการผ่านทางสมาร์ทโฟน เป็นต้น การออกแบบเพื่อการปรับตัว (Design- Based New Normal) หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิด ความเชื่อของบุคลากรว่า จะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ การเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์ การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทุกระดับทุกเขตพื้นที่ โรงเรียนทุกโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามระบบปกติ ส่งผลให้การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร รวมทั้งการวัดประเมินผลความรู้และทักษะตามมาตรฐานตัวชี้วัด มีข้อจำกัด กระทรวงศึกษาธิการได้จัดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารมาสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบออนไลน์ (On-line) และ ออนแอร์ (On-air) และในปี พ.ศ. 2563 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ของโรงเรียน ไว้ 5 แบบ คือ 1) ออนไซต์ (On-site) เรียนที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) 2) ออนแอร์ (On-air) เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV 3) ออนดีมานด์ (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ 4) ออนไลน์ (On-line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และ 5) ออนแฮนด์ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิทย์ เป็นต้น ให้แต่ละโรงเรียนได้เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทพื้นที่และของโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ในการจัดการเรียนรู้แต่ละรูปแบบมีความแตกต่างในข้อดี ข้อด้อยของการจัดองค์ความรู้ การพัฒนาทักษะคุณลักษณะ และการวัดประเมินผล ซึ่งข้อดีและข้อด้อยของแต่ละรูปแบบนี้ยังต้องการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT)

ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น เพื่อนำมาจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 และนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและจัดทำนโยบายการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ให้เป็นไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามบริบทของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คำถามของการวิจัย

1. What? - สพท. มี รร. ในสังกัดจำนวนกี่โรง ลักษณะใดและจัดการเรียนการสอนระดับใด
  - 1) โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ใหญ่พิเศษ จำนวนกี่โรง
  - 2) โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา / โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียน Stand alone จำนวนกี่โรง
  - 3) โรงเรียนที่ใช้พื้นที่เป็น รพ.สนาม สถานที่กักตัว และสถานที่พักคอย จำนวนกี่โรง
  - 4) โรงเรียนที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ ด้านอื่นๆ เช่น ปลูกสมุนไพรทางเลือก ผลิตแอลกอฮอล์ จิตอาสาอื่นๆ เป็นต้น จำนวนกี่โรง
2. How? โรงเรียนแต่ละลักษณะดำเนินการอย่างไร
  - 1) การบริหารจัดการของโรงเรียนลักษณะต่าง ๆ เป็นอย่างไร
  - 2) การจัดการเรียนรู้ 5 รูปแบบของโรงเรียนลักษณะต่าง ๆ เป็นอย่างไร
  - 3) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการอย่างไร
3. How to promotion? สพท. มีนโยบายการจัดการศึกษาอย่างไร / พัฒนา ร.ร. อย่างไร
  - 1) นโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างไร
  - 2) แนวทางการพัฒนาโรงเรียนแต่ละลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 189 คน ซึ่งสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งบริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 131 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ได้แก่ ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีส่วนสำคัญในการช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้าน การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การจัดการเรียนรู้ 5 รูปแบบ คือ แบบ On Site, On Air, On Demand, On Hand และ On Line

ขอบเขตด้านระยะเวลา

กันยายน 2564- ตุลาคม 2564

นิยามศัพท์

1. ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง การแทนนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปีการศึกษา 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการบริหารโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ออกเป็นโครงการหรือแผนงานย่อยให้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงของหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การดำเนินงาน งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การวิเคราะห์คุณค่าของหลักการเหตุผลและวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์กลยุทธ์การดำเนินงาน และการเปรียบเทียบงบประมาณกับผลที่คาดว่าจะได้รับจากข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปีการศึกษา 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตัดสินใจกำหนดเป็นนโยบายการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การบริหารจัดการ หมายถึง การอำนวยการ กำกับทิศทาง และควบคุม ให้โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนดำเนินการจัดการศึกษาไปด้วยดี ทั้งด้านบุคลากร (Man) วิธีการ (Management) วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก (Material) และงบประมาณ (Money)

4. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ เทคนิค หรือวิธีการที่ครูนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบดังนี้

- 1) **ออนไซต์ (On-Site)** เรียนที่โรงเรียน
- 2) **ออนแอร์ (On-Air)** เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV
- 3) **ออนดีมานด์ (On-Demand)** เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ
- 4) **ออนไลน์ (On-Line)** เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต
- 5) **ออนแฮนด์ (On-Hand)** เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น วิทยู หรือ
- 6) **รูปแบบอื่นๆ** เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ การวัดผลประเมินผล ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน และการแก้ปัญหา ให้แก่นักเรียนให้ได้รับการเรียนรู้ พัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ การวัดประเมินผล การส่งผ่าน ผู้เรียนเรียนต่อในระดับสูงขึ้น และความปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย

1. นโยบายและแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน
2. นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรูปแบบต่างๆ (5 On หรือรูปแบบอื่นๆ)
3. นโยบายและแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการเรียนรู้ การส่งต่อนักเรียนและความปลอดภัย (โดยจำแนกตามลักษณะโรงเรียน โดยแบ่งเป็นนโยบายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ขณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงนโยบาย
2. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน 3 ด้าน คือ
  - 3.1 การบริหารจัดการ
  - 3.2 การจัดการเรียนรู้
  - 3.3 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)
5. การระดมสมอง
6. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยเชิงนโยบาย

1. ความหมายของการวิจัยเชิงนโยบาย

วีโรจน์ สารรัตน์ (2554) ได้ให้ความหมาย การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง กระบวนการศึกษารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ (Recommendations) ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่อาจจะเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระดับนโยบาย ที่ผู้วิจัยจะสื่อสารแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ (Decision-makers) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนหรือปรับปรุงแก้ไขนโยบาย กลยุทธ์หรือโครงการต่างๆ ต่อไป

สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจริญมตน์ (2550) ได้ให้ความหมาย การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง การวิจัยที่มีบทบาทหลักในการ 1) วิเคราะห์ตัวนโยบาย 2) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบาย และ 3) วิจัยเพื่อพัฒนานโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง การใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed research) ได้แก่ การศึกษาเอกสารงานวิจัย การใช้แบบสอบถามออนไลน์ การระดมความคิดเห็น และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2554) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การวิจัยเชิงนโยบายไว้ว่า เป็นกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาของสังคม เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่วางนโยบายและข้อเสนอแนะเหล่านั้นต้องเน้นไปที่การปฏิบัติได้จริง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหรือลดปัญหานั้นๆ

Majchrzak (1984) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายที่น่าสนใจและควรนำไปใช้เป็นแนวคิดเพื่อการวิจัยที่สำคัญหลายประการ เช่น

1) ผลการวิจัยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดาปัจจัยป้อนเข้า (input) ที่จะนำเข้าสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย (policy decision) ยังมีปัจจัยป้อนเข้าอื่นๆ ที่ต้องนำมาประกอบการตัดสินใจอื่นๆ อีก เช่น นโยบายที่มีอยู่เดิม ทัศนะ ความปรารถนา หรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้องหรือของ สถาบันหรือแม้แต่ทัศนคติของผู้คนที่มีมาก่อนหน้า เป็นต้นนอกจากนั้นในกระบวนการตัดสินใจ นโยบาย ยังต้องอาศัยความเห็นพ้องต้องกันและการประนีประนอมด้วย ดังนั้น “ความจริงอาจจะ ไม่ได้หมายถึงความดีที่จะได้รับการยอมรับ” หากความปรารถนาของสถาบันขัดแย้งกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ยิ่งกว่านั้น ยังมีข้อเสนอที่จะเป็นตัวเลือกให้กับผู้ตัดสินใจนโยบายอีกหลายตัวเพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ จึงเป็นบทบาทของผู้วิจัยที่จะต้องชี้ให้เห็นได้ว่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยจะให้ผลประโยชน์ดีกว่าตัวเลือกอื่นๆ

2) การวิจัยเชิงนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อนและยากจะแก้ไข ต้องอาศัยกระบวนการวางแผนการปฏิบัติ การประเมินและการมีข้อมูลป้อนกลับ และต้องคำนึงถึงบริบทที่เป็นจริงประกอบอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องตระหนักว่าการวิจัยเชิงนโยบายไม่ใช่เป็นยาครอบจักรวาลที่จะรักษาได้ทุกโรคในการแก้ปัญหาสังคมนั้นสิ่งที่สามารถทำได้ก็คือการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่า เพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี และคาดหวังว่าสิ่งนั้นอาจจะช่วยแก้ไขหรือป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาได้

3) กระบวนการนโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อนผู้วิจัยจะต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอย่างมากมาย ตลอดจนกลไกสนับสนุนต่างๆ ให้ มิฉะนั้นก็อาจจะไม่สามารถนำเสนอให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายได้อย่างที่ คาดหวัง

ดังนั้น การวิจัยเชิงนโยบายเป็นแนวทางที่ส่งผลไปสู่การสร้างนโยบายที่ดีและสามารถดำเนินการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งผู้วิจัยต้องมีความเข้าใจ กระบวนการวิจัยเชิงนโยบายเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลของการวิจัย เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย

3 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบายมีพัฒนาการมาตั้งแต่ช่วงศตวรรษ 1970 มีการตั้งสถาบันวิจัยเชิงนโยบาย การจัดทำวารสารและจัดโปรแกรมการฝึกอบรมกันมากมาย แต่ก็ถือว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเพื่อความมั่นคงไปในอนาคตและยังต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อพิสูจน์ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมและมาตรฐานของการวิจัยประเภทนี้ อีก แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยเชิงนโยบายในที่ต่าง ๆ กัน อาจผันแปรไปตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (จิโรจน์ สารรัตน์, 2553)

1) แหล่งเงินทุนที่เป็นผู้ใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์จากการวิจัย หากเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย การเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับแหล่งทุนก็จะมีมาก

2) จุดเน้นการวิจัยอยู่ที่การหาคำตอบของปัญหาหรือหาทางแก้ปัญหา ซึ่งแม้จุดมุ่งหมาย หลักของการวิจัยเชิงนโยบายจะอยู่ที่การหาทางแก้ปัญหา แต่บางกรณีก็จำเป็นต้องศึกษาหาคำตอบของปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน

3) ความเป็นผู้วิจัยภายในหรือภายนอกองค์การ หากเป็นผู้วิจัยภายในอาจจะพบอุปสรรค ปัญหาความเป็นระบบราชการและการมีวิสัยทัศน์ในปัญหาที่วิจัย ในขณะที่ผู้วิจัยภายนอกจะ มีความเป็นอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์ได้มากกว่า แต่ขณะเดียวกันผู้วิจัยภายในอาจจะมีความเข้าใจ บริบททางการเมืองและอุปสรรคขององค์การที่จะมีผลต่อการนำข้อเสนอจากผลการวิจัยไปใช้ได้ดีกว่า

4) หลักการทางวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหากต้องการแก้ไขปัญหาคความลำเอียงเชิงวิชาการ และป้องกันการมีมุมมองเฉพาะด้าน ก็จะมีการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ขึ้นแม้ การวิจัยเชิงนโยบายจะผันแปรแตกต่างกันไปตามประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแต่ก็มีผู้กำหนด ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายไว้ ดังนี้

1) เป็นพหุมิติ (Multidimension) มองปัญหาที่ศึกษาด้วยหลากหลายแง่มุม

2) เป็นวิธีการอุปมานเชิงประจักษ์ (Empirico-Inductive Approach) อุปมานผลการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากร เพื่อให้ข้อสรุปจากการวิจัยใช้อธิบายได้ทั่วไป (generalization)

3) ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต ไม่กำหนดกรอบตัวแปรไว้อย่างตายตัว แต่เปิดกว้างต่ออิทธิพลและตัวแปรแทรกซ้อนต่างๆ

4) ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยหรือแหล่งทุน

5) แสดงค่านิยมหรือแนวคิดให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหา ปัญหาการวิจัย การพัฒนา ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและการเผยแพร่ผลการวิจัย

สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายคือ เป็นการวิจัยที่มีความหลากหลายเป็นพหุมิติ เก็บข้อมูลวิธีวิจัยได้หลายแบบ มีการอุปมานผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากร มีความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงนโยบาย

Majchrzak ได้เสนอการวิจัยเชิงนโยบาย มีสาระสำคัญดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2550)

1. การเตรียมการ (Preparation) เป็นการศึกษาบริบทนโยบายในปัญหาที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการที่จะกำหนดทิศทางการวิจัยที่จะทำ ให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ ควรทำการวิจัยหรือไม่ควรทำ โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 บริบทการกำหนดนโยบายในปัญหาที่ศึกษาทั้งในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต รวมถึงกลไกสนับสนุน (Supportive Mechanism) ที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การระดมกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ (key Stakeholders) ในกระบวนการกำหนดนโยบายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจในปัญหาที่ศึกษาและการทำความเข้าใจโครงสร้างอำนาจ (Power Structure) ในกระบวนการกำหนดนโยบายด้วยว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหลักใครเป็นผู้มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจ และใครที่มีอิทธิพล

1.2 นิยาม ข้อตกลงเบื้องต้นและค่านิยม ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อปัญหาที่ศึกษา ว่าเป็นอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นว่าเป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหา เห็นตรงกันหรือ แตกต่างกัน ความเชื่อในสาเหตุหรือทางแก้ไขเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดค่านิยมหรือแนวคิด ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความชัดเจน

1.3 ประเภทของข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้เกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษา ว่าจะเป็นที่ ยอมรับอย่างไรที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนี้ มีประเด็นที่เป็นข้อ ชี้แนะ การให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในลักษณะที่เป็นเส้นต่อเนื่อง (Continuum)

1.4 ทรัพยากรที่ต้องการและจำเป็นสำหรับการวิจัย ไม่เฉพาะด้านการเงินแต่รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ด้วย เพื่อให้การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptualizing) ดำเนินงานในกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมดังนี้

2.1 พัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษา (Developing a preliminary model of the social) ในอดีต มักนิยมวิพากษ์ถึงการขาดความชัดเจนและขาดความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษา มีการวิเคราะห์อย่างง่ายแคบและกำหนดจุดเน้นที่ไม่ชัดเจนในปัจจุบันเป็นการวิเคราะห์ถึงนิยามของปัญหา สาเหตุของปัญหาสร้างตัวแบบกำหนดค่านิยมและข้อตกลงเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การกำหนดคำถามการวิจัย (Research Questions) ซึ่งการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษานี้จะอาศัย ข้อมูลที่ศึกษาได้ในระยะเตรียมการ และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (literature review) มีข้อเตือนใจว่าตัวแบบเบื้องต้นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่คำถามการวิจัยที่ต่างกัน ดังนั้นจะต้อง พัฒนาขึ้นด้วยความรอบคอบ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างเพียงพอ

2.2 การกำหนดคำถามการวิจัย (Formulating Specific Research Questions) กำหนดขึ้นหลังการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้นซึ่งเนื่องจากคำถามการวิจัยจะนำไปสู่การวางแผนระเบียบ วิธีวิจัยว่าจะใช้ และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.3 การเลือกผู้ดำเนินการวิจัย (Selecting research investigators)

3. การวิเคราะห์เชิงเทคนิค(Technical analysis) เป็นการตรวจสอบถึงปัจจัย (Factors) ที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหา มีขั้นตอนหลักเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป ดังนี้

3.1 การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร เป็นการกำหนดนิยามตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ (Malleable variables) ที่กำหนดในขั้นตอนกำหนดคำถามการวิจัยให้อยู่ในรูปของดัชนีชี้วัด (Indicators) ที่มีความเฉพาะเจาะจงและสามารถวัดได้

3.2 การออกแบบวิธีวิจัย (Design of Study) ซึ่งเนื่องจากการวิจัยเชิงนโยบายมุ่งเน้นหาข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจนโยบายมากกว่าเหตุผลในเชิงวิชาการ ดังนั้นการวิจัยเชิงนโยบายจึงสามารถจะดัดแปลง (Adapting) ผสม (Combining) หรือปรับปรุง (Improvising) ให้มีความเหมาะสมได้ส่วนมากแล้วจะไม่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเดี่ยวแต่จะเป็นแบบผสม จากระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่างๆ ซึ่งจะเป็นประเภทใดบ้างนั้นขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (Results and Conclusion) ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของข้อมูล ความสามารถตอบคำถามการวิจัย โดยอาจเป็นการวิเคราะห์หาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง เป็นต้นและการสรุปผลการวิจัยควรนำเสนออย่างง่ายที่คนทั่วไป (Lay People) สามารถจะเข้าใจได้ และเน้นผลการวิจัยที่สำคัญ

3.4 การพัฒนาร่างข้อเสนอแนะ (Developing Tentative Policy Recommendations) ซึ่งนอกจากจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปผลไว้แล้ว ควรพิจารณาความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมการเมือง (Sociopolitical Context) จากผลการศึกษา ในระยะเตรียมการด้วย การให้ข้อเสนอแนะ ควรหลากหลายทางเลือกไม่ควรเน้นเฉพาะทางเลือกเดียว ควรคำนึงถึงทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และข้อเสนอแนะนั้นอาจจะเกี่ยวกับกลไกสนับสนุน (Supportive Mechanisms) ที่จะช่วยสนับสนุนการนำข้อเสนอ เชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพได้ด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (Analysis of Recommendation) งานวิจัยส่วนใหญ่จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะไม่หยุดลงเพียงข้อเสนอแนะที่ได้มาเท่านั้น แต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติ (Estimating the Probability of Implementation) ของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย โดยมีกิจกรรม ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Analysis of Stakeholders) ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจนโยบาย โดยวิเคราะห์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนการเตรียมการที่อาจกำหนดลดลง

หรือเพิ่มเติมได้ โดยจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นออกเป็น “กลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบาย” (Decision Makers) ต่อการนำข้อเสนอไปสู่การปฏิบัติ และ “กลุ่มผู้มีอิทธิพล” (Influencers) ต่อการตัดสินใจนโยบาย

4.2 การวิเคราะห์องค์การ (Analysis of Organization) เฉพาะการวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาจไม่เพียงพอ อาจจำเป็นต้องวิเคราะห์องค์การที่จะเป็นผู้นำเอาแต่ละข้อเสนอแนะไปปฏิบัติด้วย

4.3 การคาดการณ์ถึงผลกระทบ (Predict Potential Consequences of Recommendations) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นนั้นซึ่งแหล่งข้อมูลอาจ ได้มาจากหลายแหล่ง เช่น จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การใช้เทคนิคเดลฟาย หรือเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น

4.4 การคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติ (Estimating the Probability of Implementation) จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ศักยภาพขององค์การ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นพอที่จะทำให้ผู้วิจัยคาดคะเนได้ถึง “โอกาสในการปฏิบัติ” ทั้งในแง่ของความเป็นไปได้ (Feasible) และการยอมรับ (Acceptable) ในลักษณะอัตวิสัย (Subjective) จากการแปลผลข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งหากข้อเสนอแนะมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ประมาณร้อยละ 20-40 ก็ถือว่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ดังกล่าวในข้างต้นว่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยควรมี หลากหลายทางเลือก ดังนั้น อาจจะแสดงค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบ “ข้อเสนอทางเลือก” (Alternative Recommendations) แต่ละทางเลือกเหล่านั้นด้วยได้

4.5 การจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย (Preparation of Final Recommendations) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามว่า “ข้อเสนอแนะนั้นจะมีผลต่อปัญหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด

5. การสื่อสารผลการวิจัยต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย (Communicating Policy Research to Policymakers) การวิจัยเชิงนโยบายหากไม่มีการสื่อสารผลงานวิจัยนั้นต่อผู้ตัดสินใจนโยบายแล้ว ถือว่ายังไม่สิ้นสุด ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการขั้นต่อไปเพื่อให้มั่นใจ ว่าผลงานวิจัยนั้นได้รับการพิจารณา และมีโอกาสที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการสื่อสารนั้นควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-Way Communication) และควรเลือกใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสมที่จะทำให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้รับรู้เข้าใจ และเกิดการยอมรับในผลงานวิจัยนั้น อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่าการสื่อสารด้วยการพูด (Oral Communication) จะให้ผลดีกว่าการสื่อสารด้วยการเขียน (Written Communication)

วิโรจน์ สารรัตน์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายใน 5 ขั้นตอน ที่นำมากล่าวข้างต้นนั้นเห็นว่ามีสองแนวคิดที่สำคัญที่สามารถนำมาปรับและประยุกต์ใช้กับการวิจัยทางการบริหารการศึกษาคือ

1) แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย (Design of Study) ว่าสามารถจะดัดแปลง (Adapting) ผสม (Combining) หรือปรับปรุง (Improvising) ให้มีความเหมาะสมได้ ส่วนมากแล้วจะไม่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเดียว แต่จะเป็นแบบผสมจากระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่างๆ

2) แนวคิดที่ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะไม่หยุดเพียงข้อเสนอแนะ ที่ได้มาเท่านั้นแต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติ (Estimating the Probability of Implementation) ของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ไว้ดังนี้ มีการกำหนดขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ระดมสมองจัดทำแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบร่างแนวทางข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ข้อมูลของ UNESCO (World Economic Forum, 2020) พบว่ามีจำนวนนักเรียน 1.38 พันล้านคน ได้รับความกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบ ต่อเนื่องอย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่เด่นชัดที่สุด คือ การเรียนการสอน ที่ต้องดำเนินงานต่อ มิให้หยุดชะงัก เพราะจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน นั่นก็คือคุณภาพของประชากร ในอนาคต จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด มีรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอน จากนักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่สามารถเรียนได้ แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ จึงระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน การทำงานก็เช่นเดียวกัน ทั้งครูและพนักงานก็ทำงานที่บ้าน ช่วงระบาดหนัก แต่ไม่สามารถดำเนินงานได้สมบูรณ์ เพราะทางโรงเรียนและนักเรียนบางส่วนไม่สามารถหา เครื่องมือทางการเรียนได้ครบ เช่น สมาร์ทโฟนที่มีคุณภาพดี ผู้ปกครองก็เดือดร้อนเพราะระบบเศรษฐกิจ หยุดชะงัก คนตกงานจำนวนมาก ซึ่งถือว่ารุนแรง อาจจะรุนแรงกว่าเกิดสงครามโลก เพราะมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาด กระจายเป็นทวีคูณ ผลกระทบต่อทางการศึกษาครั้งนี้ มีผลโดยตรงต่อนักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลัง ของชาติในอนาคต และส่งผลกระทบในระยะยาว ทำให้เกิดระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมเพื่ออนาคต ในบทความนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ ผลกระทบของ COVID-19 ต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอน การเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่

ผลกระทบการแพร่ระบาด COVID-19

คำว่า ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลสะท้อนที่เกิดจากการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านสังคม สังคมการเรียนรู้มีผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุข ในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หมายถึง การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟท์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน ระบบการประชุมออนไลน์ที่สามารถประชุมในที่ทำงานหรือที่บ้าน โดยไม่ต้องไปนั่งรวมกันในที่ประชุมเดียวกัน

2. ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างรุนแรง COVID-19 ส่งผลให้คนว่างงาน เพราะโรงงานปิดกิจการ ผู้ปกครองไม่มีรายได้ นักเรียน นักศึกษาไม่มีเงินใช้จ่ายเป็นค่าหน่วยกิต และอุปกรณ์การศึกษา สถาบันการศึกษามีรายได้ลดลง ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน รัฐบาลมีงบประมาณอุดหนุนการศึกษาลดลง สถานการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ

3. ด้านการศึกษา การศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้าน กล่าวคือ

3.1 การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนวิกฤติ COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ในช่วงระบาดหนัก ทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน พอสถานการณ์คลี่คลายลง ก็มีการเรียนสลับกัน ทั้งที่โรงเรียนและบ้าน พบว่า นวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบาด คือการเรียนแบบผสมผสาน (Schwenger, 2018) เป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีวินัยในตนเอง การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวเตอรมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย

3.2 นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน นักเรียนที่เคยได้รับการดูแลจากโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน การตรวจสุขภาพจากโรงเรียนจะได้รับผลกระทบเมื่อปิดโรงเรียน

3.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ นักเรียนต้องหยุดเรียน ระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงโอกาสทางการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว กับการเรียนด้วยตนเอง ผลลัพธ์การเรียนรู้ก็ได้รับผลกระทบ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะหรือการปฏิบัติ จะมีผลกระทบไปด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เมื่อสถานศึกษาปิด นักเรียนอยู่บ้านผู้ปกครองดูแลในวัยเด็ก ส่วนระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้

3.4 ผลกระทบทางจิตวิทยาต่อนักเรียน นักเรียนนักศึกษาเกิดความเครียดจากภาวะที่ต้องอยู่ในบ้าน แม้ว่าจะมีการคลายมาตรการแล้วก็ตาม แต่การเข้าเรียนหรือเดินทางยังกังวลกับการกลับมาของกระบาดในรอบที่สองหรือสาม ความสูญเสียจากรายได้ ผลกระทบจากรายได้ของผู้ปกครอง การช่วยเหลือของรัฐ ก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั่วถึง และเนื่องจากยังไม่สามารถผลิตวัคซีนได้ ก่อให้เกิดความกังวลและความเครียด

3.5 ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน

3.5.1 การบริหารวิกฤติ เป็นช่วงภาวะที่ผู้ได้รับผลกระทบในการบริหารที่ยาก ต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ป้องกันไม่ให้เกิด แก๊ซสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารที่ดีเป็นปัจจัยความสำเร็จ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี หรือหาคนที่มีประสบการณ์การสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือ ทั้งระหว่างการเกิดวิกฤติ และภายหลังวิกฤติ

3.5.2 ครูผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน จากการสอนในชั้นปกติ มาเป็นการสอนแบบผสมผสาน และการเตรียมการสอนเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งทั้งสองลักษณะต้องมีการออกแบบการเรียนการสอน การทดลองก่อนสอนจริง สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ การจัดห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดช่วงเวลาสอน การทดสอบ รวมทั้งระเบียบและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุง

3.6 ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครองจะได้รับผลกระทบเมื่อสถานศึกษาปิดดำเนินการ โครงการที่ตกลงต้องเลื่อนหรือยกเลิก การรวมกลุ่มต้องยกเลิกเช่นกันงบประมาณก็ยกไปใช้จ่ายในการบริหารวิกฤติ COVID-19

สรุปการระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ในภาวะวิกฤติได้ก่อให้เกิดโอกาสสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ ที่เคยปฏิบัติไม่สามารถดำเนินงานได้ดั้งเดิม หรือต้องปรับปรุง เพราะสถานการณ์เปลี่ยนในขณะเดียวกันก็พัฒนาสิ่งใหม่มาแทน การเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ สังคมแบบใหม่ ภายใต้สิ่งแวดล้อม แบบใหม่โดยการปฏิบัติตัวเป็นเวลานาน ซึ่งจะกลายเป็นวิถีชีวิตใหม่ในการดำเนินชีวิตในบริบทการศึกษา

การเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่

ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตประจำวันหลังโควิดที่เริ่มกลับสู่สภาวะปกติ แต่เป็นภาวะปกติแบบใหม่หรือที่เรียกว่า “New Normal” นั้น ส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม เมื่อรัฐบาลประกาศการผ่อนคลายระยะที่ 5 อนุญาตให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On - Site) จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ที่ต้องเป็นไปตามมาตรการทางสาธารณสุข และตามบริบททางการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ ระดับปฐมวัยหรือเด็กเล็ก ประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา อาจเป็นวิถีชีวิตทางการศึกษาใหม่

ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ราชบัณฑิตยสภา โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้เอาไว้ว่า **New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่** สำหรับ New Normal ในที่นี้จะใช้ชีวิตวิถีใหม่ ในบริบท COVID-19 นั้น ชีวิตวิถีใหม่พื้นฐาน คือ ด้านการสาธารณสุขของเมืองไทย โดยทางศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. มีการประกาศมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19 ที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ได้แก่ สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอ ต้องเว้นระยะห่าง 2 เมตร ล้างมือบ่อย ๆ พกเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด หลีกเลี่ยงกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่มีอาการป่วย เป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบชีวิตวิถีใหม่

ชีวิตวิถีใหม่ทางการศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านการดำรงชีพปัจจุบัน มาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของ COVID-19 ในด้านการสาธารณสุขของเมืองไทยที่เป็นกรอบการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งการจัดการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะการเว้นระยะห่าง และด้านสุขภาพอนามัย การเดินทาง กิจกรรมทางสังคมในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลัก ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสาธารณสุข คือ สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอ ต้องเว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อย ๆ ใช้เจลหรือแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด ไม่เปิดแอร์เพื่อให้อากาศไหลเวียน ในขณะเดียวกัน ต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนที่มีการใช้เทคโนโลยีการทำงานที่บ้านของครูและบุคลากรของสถาบันการศึกษา และการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งต้องเว้นระยะห่างทางสังคมในการติดต่อสื่อสารในทุกรูปแบบ โดยบุคคลที่ทำกิจกรรมทางสังคมต้องอยู่ห่างกัน 1-2 เมตร ในทุกกิจกรรม

2. ด้านการเรียนการสอน การปรับแนวทางการเรียนการสอน ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ที่เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ ที่ผสมผสานการสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset)

3. ด้านการบริหารภาวะวิกฤติ การบริหารแบบใหม่ที่มีผลกระทบจาก COVID-19 ในช่วงระหว่าง การแพร่ระบาดยังอยู่ เป็นการบริหารในระหว่างภาวะวิกฤติ (During Crisis) ที่ต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข และการบริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนที่เป็นลักษณะที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ตามบริบทและงบประมาณของสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่ ระบบการเงินของสถาบันการศึกษา จะเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และการบริหารหลังจากภาวะวิกฤติ COVID-19 ยุติลง (After Crisis) ต้องเตรียมการบริหารแบบใหม่ล่วงหน้า จัดทำแผนการบริหารหลังวิกฤติ COVID-19

สรุปผลกระทบจาก COVID-19 ก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) คือ รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษา ในระหว่างการระบาดของ COVID-19 บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวบนเงื่อนไขในเวลากำลังระบาดหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร การเว้นระยะห่างทางสังคม การเงินในรูปแบบใหม่ และการเตรียมการหลังการยุติการแพร่ระบาด COVID-19 (After Crisis)

การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่

คำว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ หรือ Design-Based New Normal เป็นคำใหม่ที่บูรณาการมาจากสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่กับแนวคิดของ Morrison (2010) เสนอรูปแบบ เรียกว่า ADDIE Model of Instructional Design ได้เสนอแนวทางการออกแบบไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2) การออกแบบ (Design) 3) การพัฒนา (Development) 4) การนำไปปฏิบัติ (Implement) และ 5) การประเมินผล (Evaluation) และแนวคิด Design - Based Research จากการสังเคราะห์งานวิจัย 162 เรื่อง ระหว่างปี 2004-2013 พบว่า การศึกษาในองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Morrison (2010) คือ ประกอบด้วย Design, Development and Redesign ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ดังนั้น จากผลกระทบและชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) สถานศึกษา การออกแบบในระหว่างวิกฤติ และหลังวิกฤติ COVID-19 จึงมีความจำเป็น โดยผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันการศึกษาต้องปรับตัว หรือปรับเปลี่ยนแนวคิดจากที่เคยทำงานแบบเดิม ต้องปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงระหว่าง COVID-19 ยังแพร่ระบาด หรือยุติลง ชีวิตวิถีใหม่จึงไม่ใช่การแก้ปัญหาเดิม ๆ ปรากฏการณ์ COVID-19 จึงควรออกแบบอนาคตของการศึกษาใหม่ในการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ให้น้ำหนักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มากกว่าการนับชั่วโมงเรียน การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสนใจของนักเรียนและความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความรักสามัคคีในครอบครัว สังคมและประเทศชาติ เป็นคนดีมีคุณธรรม ส่งเสริมนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทำลายทางการเรียน พร้อมกับกลุ่มอื่น ๆ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนรวดเร็ว (Disruption) การพัฒนาทักษะชีวิตที่สามารถยืดหยุ่นปรับตัวได้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (Resilience) บนพื้นฐานของการสาธารณสุขที่ดี มาตรฐานทางการสาธารณสุขที่ดีจะเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในอนาคต ที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษาทุกระดับจะเป็นการเรียนรู้ของทุกช่วงวัย ระบบชั้นเรียนจะเปลี่ยนไป เป็นระบบความสามารถของผู้เรียน การนำระบบเทคโนโลยีมาจัดระดับความสำเร็จของผู้เรียน อาจารย์มหาวิทยาลัยจากสังกัดมหาวิทยาลัย ไม่มีคณะและภาควิชา แต่จะเป็นการรวมความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในการทำงานเป็นกลุ่มงาน เป็นต้น ดังนั้น การปรับตัวในอนาคตทางการศึกษาในอนาคต จากการวิเคราะห์ผลกระทบ COVID-19 นำไปสู่การปรับตัวในอนาคตที่มีการออกแบบการศึกษาใหม่ นำแบบไปปฏิบัติ มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการออกแบบเพื่อการปรับตัวสถาบันการศึกษาโดยผู้บริหารและทีมงานต้องตระหนักถึงภาวะวิกฤติที่ต้องปรับแนวคิดคือ การปรับเปลี่ยน Mindset คำว่า Mindset ประกอบด้วย Growth

Mindset คือ กรอบความคิดหรือทัศนคติ และแนวคิดแบบปรับตัวและพัฒนาต่อไปข้างหน้า ในการพัฒนาตนเองรูปแบบใหม่ ที่มีลักษณะยืดหยุ่น (Resilience) ส่วน Fixed Mindset คือการคิดแบบเดิมและพอใจจะเป็นเช่นนั้น Growth Mindset จึงพลิกกลับความคิด ให้ต่างจากเดิม และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าที่ต้องการจะเป็นในรูปแบบใหม่ (Desired New Normal) การปรับ Mindset จึงเป็นขั้นแรกของการปรับตัวหรือการออกแบบสถานศึกษาในอนาคตว่า 5 ปี 10 ปี ว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อนบนพื้นฐานทางการสาธารณสุขที่ดีและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายให้เป็นพลเมืองที่ดี (Smart Citizen) และมีอาชีพมั่นคง เป็นการออกแบบที่ท้าทายยิ่ง และควรเป็นการออกแบบเฉพาะตัวมากกว่าการออกแบบโดยใช้ทั่วไป ดังนี้

1. ด้านการบริหาร ควรต้องปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของการออกแบบและขับเคลื่อนให้เป็นตามแบบและเป้าหมายที่กำหนด ลักษณะการบริหารในขณะวิกฤติ COVID-19 จึงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรการทางสาธารณสุข และกรอบของทางราชการ แต่การบริหารภายในสถาบันการศึกษา แต่ละสถาบันต้องออกแบบในการบริหาร และต้องระมัดระวังว่า จะระบอบรอบสอง หรือเชื้อระบาดสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังแพร่ระบาดที่เวียดนามจะเข้ามาเมืองไทยหรือไม่ และต้องคำนึงถึงว่าหลังพ้นวิกฤติ COVID-19 แล้ว จะบริหารอย่างไร และถ้าอนาคตจะป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤติ เกิดแล้วจะแก้ไขอย่างไร เป็นการมองอนาคตทางการบริหาร ไม่ใช่รอให้เกิดและจึงแก้ไข ศึกษาบทเรียนจากการบริหารวิกฤติที่ผ่านมา หรือที่ประเทศไทยดำเนินการแก้ไข เช่น สถานการณ์ 13 ชีวิตที่มหมูป่าติดถ้ำขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ซึ่งประสบความสำเร็จลงได้เพราะ “พลังสามัคคี” จนเป็นที่ยอมรับทั่วโลก หรือกรณีของประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารวิกฤติ COVID-19 และการบริหารสถานการณ์วิกฤติ COVID-19 ของประเทศไทยในปัจจุบัน “การ์ดอย่าตก” Global COVID-19 จัดไทยฟื้นตัวจาก COVID-19 อันดับ 2 ของโลก ได้รับการยกย่องทั่วโลก สรุปในภาพรวมจากตัวอย่างที่กล่าวมาจะมีหลักการบริหารคล้ายกัน คือ ตัวผู้นำต้องเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ลงมือทำอย่างรวดเร็ว และอยู่ในพื้นที่ สร้างความมั่นใจ โดยการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นระบบเดียว มีทีมงานเฉพาะทาง การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ ต้องสื่อสารจากแหล่งที่ถูกต้อง ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และตัดสินใจแก้ปัญหาที่ละจุดอย่างเป็นระบบที่มีการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยกระบวนการทางการบริหาร คือการกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำแผนการบริหารหลัง COVID-19 ยุติ หรือแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Education Continuity Plan-ECP) การกำกับติดตามและประเมิน นำผลมาปรับการออกแบบ ทั้งนี้ต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้วย

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ การออกแบบหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญ ควรเป็นหลักสูตรที่สนองต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียน การศึกษาที่รับปริญญา มีความสำคัญน้อยลง คนรุ่นใหม่มีความคิดและความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย จะจัดห้องเรียนอย่างไรที่สอดคล้องกัน ห้องเรียนห้องเล่นเป็นห้องเดียว หรือห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกัน ที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพอนามัย เป็นต้น ครู และผู้ปกครองก็ต้องปรับ

บทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ มากกว่าเป็นผู้สอน การเรียนการสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม ที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา ความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility) ของครูจึงมีความท้าทาย นโยบายของสถานศึกษา จึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผล เพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เมื่อประเมินออกมาแล้ว วิเคราะห์ได้ว่า บทพร่องเรื่องใด จะศึกษาเพิ่มได้จากเอกสารอะไร หรือสื่ออะไร ในประเด็นอะไร เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็จะมีงบประมาณ ค่าใช้จ่าย และต้องมีผู้เชี่ยวชาญ แม้ว่าจะทราบว่า การจัดการเรียนสอนออนไลน์จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต แต่การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ความมีวินัยของผู้เรียน ความเชี่ยวชาญของครู ผลจากการทดลองใช้ในช่วงลือคดวุ่นที่ผ่านมา การสอนออนไลน์ยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงหลายประการ เช่น รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับติดตามและการประเมินผล อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้น ครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบันผลิตครู อาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ - DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติม

3. ด้านระบบฐานข้อมูล ระบบฐานข้อมูลเป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งของการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน และอาจโยงไปถึงอนาคต คือ ข้อมูลทางการศึกษาทุกระดับเชื่อมโยงกัน ตรงกัน และพร้อมใช้ แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบัน ข้อมูลไม่ตรงกัน มีฐานข้อมูลแยกย่อย นำมาใช้ในการวางแผนได้ยาก การวางแผนจึงอิงข้อมูลได้แต่ไม่ตรงกัน ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน และต้องเตรียมการรับระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในอนาคต ที่ทุกอย่างจะเป็น ระบบ e-Service, e-Money, e-Government จึงต้องวางระบบรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตมาใช้ทางการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา

4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ นักเรียน นักศึกษามาจากชุมชน กลับจากสถานศึกษาก็อยู่ในชุมชน ชุมชนก็เป็นสถานศึกษาสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียนนักศึกษา ชุมชนบางแห่งรวมถึงวัดก็จัดการศึกษาเพิ่มเติมจากสถานศึกษา ระบบการจัดการศึกษาแบบเดิม “บวร” ก็ยังใช้ได้ แต่จะอย่างไรในการร่วมมือกันให้เกิดผลสูงสุด

กล่าวได้ว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ คือ การออกแบบเพื่อการปรับตัว หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิด ความเชื่อของบุคลากรว่า จะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารและครูในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการบริหารหรือในการจัดการศึกษา เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์

การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ความสัมพันธ์กับชุมชน ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการการศึกษา

การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทั่วโลก จากผลระบาดแพร่กระจายจากคนสู่คน จากคนหนึ่งกระจายแบบลูกโซ่ ตามการเคลื่อนย้ายประชาชน คนติดเชื้อเดินทางไปที่ได้ถ้าไม่ป้องกัน ก็จะเปิดจุดการแพร่เชื้อที่นั่น และกระจายจากจุดนั้นออกไป จากจุดเกิดติดเชื้อ COVID-19 ครั้งแรก ที่เมืองหวู่ฮั่น ประเทศจีน จนปัจจุบันแพร่กระจายไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งรวมคน การหยุดการแพร่เชื้อ คือ การเว้นระยะห่าง จึงจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา เมื่อปิดสถานศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาได้รับผลกระทบต่อเนื่อง คือ ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ผลกระทบดังกล่าว ก่อเกิดชีวิตวิถีใหม่ รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษา บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวในเวลากำลังระบาดหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร การเว้นระยะห่างทางสังคม การเงินในรูปแบบใหม่ คือ การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้าน การเงิน และการให้บริการผ่านทางสมาร์ทโฟน เป็นต้น การออกแบบเพื่อการปรับตัว (Design- Based New Normal) หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิด ความเชื่อของบุคลากรว่า จะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ การเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์ การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน

การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1.การบริหารจัดการ

ความหมายการบริหารจัดการ

คำว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Administrates” หมายถึงช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนาจการ (Direct) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้เช่น บุญยกุลหัตถ์ (2556) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง กระบวนการที่เป็นทั้งศาสตร์และ ศิลป์โดยการทำงานผ่านบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้ และ สุวรรณ เพ็ชรสมบัติ (2555) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง ความพยายามใช้ศาสตร์และ ศิลปะจูงใจผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์การให้ร่วมมือร่วมใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้องค์การประสบ ความสำเร็จทั้งในเชิงประสิทธิผลและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ มาลี ประเสริฐเมธ (2552) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึงการดำเนินงานของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยใช้กระบวนการ

ทรัพยากร และเทคนิคอย่างเหมาะสม สำหรับ สุรศักดิ์ จันทะแจ่ม (2553) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ที่บุคคลร่วมกัน กำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ ส่วนดำรง ปันหวัง (2551) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการต่างประเทศให้ความหมายไว้เช่น Simon (1947) กล่าวถึง การบริหารว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ Barnard, Chester I (1956) ให้ความหมายของการบริหารไว้สั้นๆ ว่าการบริหาร หมายถึงการทำงานให้สำเร็จโดยบุคคลอื่น และ Harold Koontz and Cyril (1972) ให้คำจำกัดความของคำว่าบริหารหรือการจัดการไว้สอดคล้องกันว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึงการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัย ทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ ซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ของการจัดการนั้น ๆ รวมถึงกระบวนการ จัดหน่วยงานและการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้การทำงานบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ส่วน Taylor (1982) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง งานบริหารทุกอย่าง จำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอนาคตที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ Fesler and Kettl (1991) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหาร เป็นการระดมให้บุคคลดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมาย

จากการศึกษาความหมายการบริหารจัดการ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการมอบหมายงานที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์โดยการทำงานผ่านบุคคล ร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเป็นกระบวนการและมีระบบ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยใช้เทคนิค วิธีการ เป็นการกระทำกิจกรรมใด ๆ ของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัจจัยหรือทรัพยากรการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า 4M's ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหาร เพราะการบริหารจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ เพียงพอ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของแผนงานและโครงการ และต้องมี ระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ทรัพยากรที่อยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2545) ซึ่ง ธงชัย สันติวงษ์ (2543) และสมคิด บางโม (2545) ยังได้ กล่าวถึงปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญ และผู้บริหารทุกคนต้องสนใจในงานด้านการบริหาร จัดการ คือ 1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับ กิจกรรมได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ 2) เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้

เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า 3) เงินทุน (Money) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรม ขององค์การดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และ 4) วัสดุสิ่งของ (Material) ถือเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและ มูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่น ๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการ ผลิตส่วน DuBrin and Ireland (1993) กล่าวว่า ทรัพยากรองค์การ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่เป็นวัสดุสิ่งของ และทรัพยากรสารสนเทศ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545) ได้สรุปว่า การจัดการเป็นเรื่องของการผสมผสานหรือบูรณาการ ทรัพยากรการจัดการ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) วิธีการ (Method) ตลาด (Market) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และเวลา (Time)

นอกจากนี้ ไตรรัตน์ จงจิตร (2546) และ เสกสิริฐ เล่ากิจเจริญ (2550) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักการ 4M's ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงาน เกี่ยวเนื่องกับการจัด กระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เป็นผู้จัดหาและใช้ทรัพยากร การบริหารอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า บุคลากรจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีคุณภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนการเงินของโรงเรียนที่จัดทำขึ้น โดยการกำหนดรายรับ รายจ่ายของงานโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของ สถานศึกษา จะต้องมีการจัดสรรทรัพยากรและบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจัดหา พัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างประหยัดสุด เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสูงสุด 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจัดซื้อการเรียนการสอน และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบการบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดีจะ นำไปสู่การบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ทำให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดคุณค่าตรงกับความต้องการของ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน และ 4) ด้านการจัดการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกัน ดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการ ควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่ การจัดการที่เหมาะสมและคำนึงถึงบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จะทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสื่อสารตามเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้น ปริชา คัมภีรปกรณ์ (2541) จึงได้เสนอความเห็นว่ ในทางบริหารการศึกษา 4M เป็นทรัพยากรที่ ปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัย บุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนดำเนินงานมากพอ ต้องมี วัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงานและจะต้องมีระบบบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารจัดการที่นักวิชาการให้ไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และสรุปว่า ปัจจัยทางการบริหารจัดการมีดังนี้คือ 1) บุคลากร (Man) 2) งบประมาณ Money) (3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 4) การจัดการ (Management)

กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการบริหารจัดการอาจจำแนกในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ฟาโยล (Henri Fayol, 1949) จำแนกกระบวนการบริหารจัดการเป็น 5 หน้าที่ คือ 1) การวางแผนงาน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบังคับบัญชา (Commanding) 4) การประสานงาน (Coordinating) และ 5) การควบคุม (Controlling) ส่วน Gulick, Luther and Urwick (1939) จำแนกกระบวนการบริหารจัดการเป็น 7 หน้าที่ เรียกกันย่อ ๆ ว่า POSDCORB คือ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือวางแผนโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ พร้อมด้วยวางแผนวิธีปฏิบัติ ระบุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือของตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนด ลักษณะและวิธีการติดต่อประสานสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป 3) การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสวงหาการ บรรจุแต่งตั้ง การฝึกอบรมและพัฒนา การบำรุงขวัญ การเลื่อนชั้น ลดชั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่งงาน รวมทั้งการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานที่ดีให้มีอยู่ตลอดไป 4) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการหลังจากที่ได้วิเคราะห์และพิจารณางานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งการติดตามและให้มีการปฏิบัติงานตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน 5) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การให้เข้ากันได้เพื่อ งานเกิดประสิทธิภาพ 6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบต่างๆ ทราบความเคลื่อนไหว ความเป็นไปเป็นระยะๆ ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบความก้าวหน้าของงานของตนอยู่เสมอ การเสนอรายงานจำเป็นต้องมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานมีการวิจัย การประเมินผล และมีการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อการปรับปรุงได้ทันทีหรือการปรับปรุงในอนาคต 7) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงการจัดทำงบประมาณการเงินการวางแผนหรือโครงการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชีและการควบคุม ดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม ซึ่งสมาคมผู้บริหาร

โรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Association of School Administration, 1955) ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานไว้ดังนี้คือ

1) การวางแผน (Planning) เป็นความพยายามที่จะให้การปฏิบัติงานตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ จึงได้กำหนดงานที่จะต้องทำวิธีที่จะทำ และจุดมุ่งหมายของการทำงานแต่ละอย่างไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ

2) การแบ่งสรร (Allocation) มีการจัดแบ่งทรัพยากร มนุษย์และทรัพยากรที่มีใช้มนุษย์ให้เป็นสัดส่วนพอที่จะดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3) การเร้าใจ (Stimulation) เป็นการกระตุ้น เร้าใจและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ได้ผลดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

4) การประสานงาน (Coordinating) เป็นการจัดให้มีการประสานงาน ระหว่างหัวหน้างานของหน่วยย่อยให้เกิดความเข้าใจกันประสานงานกันและขจัดข้อขัดแย้งให้ลดลงหรือหมดไป

5) การประเมินผลงาน (Evaluation) เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตลอดจนการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหา และการวางแผนในช่วงระยะเวลาข้างหน้า โดยมุ่งประเมินสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ส่วน Mackenzie (1969) ได้เสนอกระบวนการจัดการ (The Management in 3-D) เป็นลักษณะ 3 มิติ กล่าวคือ ในองค์การหนึ่งๆ จะเริ่มต้นด้วยองค์ประกอบพื้นฐานสามประการ คือ 1) ความคิด (Ideas) 2) สิ่งของ (Things) และ 3) คน (People) ดังนั้นการจัดการองค์ประกอบ พื้นฐานเหล่านี้โดยประการแรก ผู้บริหารต้องมีโนทัศน์ (Concept) หรือวิสัยทัศน์คือ การวางแผนองค์การให้เจริญก้าวหน้า ประการที่ 2 ผู้บริหารจะต้องบริหาร (Administration) งานที่เป็นสิ่งของ (Things) วัตถุประสงค์ที่อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ และประการที่ 3 ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) สร้างแรงจูงใจให้คน (People) ในองค์การร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน กระบวนการจัดการ 3 มิติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผน (Plan) 2) จัดองค์การ (Organize) 3) จัดคนเข้าทำงาน (Staff) 4) สั่งการ (Direct) และ 5) ควบคุม (Control) ซึ่ง Rue and Byars (1995) ได้กล่าวถึงการจัดการที่ช่วยสนับสนุนเกี่ยวกับกิจกรรมพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่การจัดการ ประกอบด้วย 5 ประการคือ 1) การวางแผน (Planning) การตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การดำเนินการ การกิจในอนาคตและอะไรที่จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของ วัตถุประสงค์ 2) การจัด องค์การ (Organizing) เป็นการจัดกลุ่มงาน การมอบหมายงาน และการมอบอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน 3) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่การวางนโยบาย การรับคนเข้าทำงาน การคัดเลือก การฝึกอบรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) การเป็นผู้นำ (Leading) เป็นการติดต่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์พฤติกรรมของบุคลากรในองค์การให้ทำงานสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมาย และ 5) การควบคุม (Controlling) เป็นการตรวจสอบวัตถุประสงค์การค้นหาค้นหา สาเหตุของปัญหา และการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อไป

สำหรับ Dubrin (2009) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้จัดการว่ามี 17 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย 1.1) ผู้วางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planner) 1.2) ผู้วางแผนดำเนินการ

(Operational Planner) 2) การจัดองค์การ (Organizing) ประกอบด้วย 2.1) นักจัดการองค์การ (Organizer) 2.2) ผู้ประสานงาน (Liaison) 2.3) ผู้จัดการคนเข้าทำงาน (Staffing Coordinator) 2.4) ผู้จัดการสรรทรัพยากร Resource Allocator 2.5) ผู้มอบหมายงาน (Task Delegator) 3) การเป็น ผู้นำ (Leading) ประกอบด้วย 3.1) ผู้แทนขององค์การ (Figurehead) 3.2) ผู้ประชาสัมพันธ์ (Spokesperson) 3.3) นักเจรจาต่อรอง (Negotiator) 3.4) ผู้สร้างแรงจูงใจและสอนงาน (Motivator and Coach) 3.5) ผู้สร้างทีมงาน (Team Builder) 3.6) ผู้ร่วมงาน (Team Player) 3.7) ผู้แก้ปัญหา (Technical Problem Solver) 3.8) ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) และ 4) การควบคุม (Controlling) ประกอบด้วย 4.1) ผู้กำกับติดตามผล (Monitor) 4.2) ผู้จัดการสิ่งก่อกวน (Disturbance Handler) จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการที่นักวิชาการให้ไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และสรุปว่า กระบวนการบริหารจัดการที่มีวงจรที่สำคัญ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ การตระหนักและ รับรู้ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การตระหนักและรับรู้ปัญหา หมายถึง การรับรู้ การค้นคิดและการวิเคราะห์ถึงสภาพ ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของคุณภาพผู้เรียน ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. การวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย โครงสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน
3. การปฏิบัติ หมายถึง การร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย ในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น
4. การประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนงานโครงการ ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินโครงการ และเพื่อสรุปผลหลังการดำเนินงานของแผนงานโครงการ

2. การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอนและสุขภาพของนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในครั้งนี้มีความรุนแรงและขยายตัวในวงกว้างอย่างรวดเร็วมากกว่าที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาดในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศให้โรงเรียนในสังกัดและในกำกับ เลื่อนการเปิด

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ออกไป พร้อมทั้งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เกิดการเลื่อนวันเปิดภาคเรียนกระทบต่อโอกาสในการเรียนรู้และสิทธิของนักเรียน โดยให้ผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง เตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ การจัดการเรียนการสอน และภารกิจอื่น ๆ เพื่อรองรับการเปิดภาคเรียน ต้องสื่อสาร และทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ซึ่งอาจใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล หรือรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม สำหรับการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ ต้องเป็นการหารือ วางแผนและประสานงานร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นการสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ได้เลือกรูปแบบการเรียนรู้ได้ตามความสมัครใจ โดยพิจารณาจากความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครองและครอบครัว รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเข้าถึงการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ของนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ไม่ว่าจะเลือกจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดก็ตาม ทุกโรงเรียนต้องตระหนักเรื่องความปลอดภัยด้านสุขภาพของนักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระดับของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของพื้นที่ตั้งโรงเรียน โดยโรงเรียนใดในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด หรือพื้นที่สีแดงและพื้นที่ควบคุมหรือพื้นที่สีส้ม ประสงค์จะดำเนินการเปิดภาคเรียนที่ 1/2564 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2564 เป็นต้นไป ให้โรงเรียนแห่งนั้น ดำเนินการประเมินความพร้อมตามระบบ Thai Stop COVID Plus ของกระทรวงสาธารณสุข โดยต้องผ่านข้อกำหนดทั้ง 4 ข้อ และต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด เพื่ออนุญาตให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) กำหนดอย่างเคร่งครัด และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยให้โรงเรียนหารือและวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดตามบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ

นอกจากนี้ เอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (ออนไลน์, 2564) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียน เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะคิด และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพ ตลอดจนสามารถส่งต่อข้อมูลไปยังครอบครัวและชุมชนของตนเอง เพื่อลดโอกาสของการแพร่ระบาดของโรค ความมุ่งเน้นให้นักเรียนมีระบบความคิด การเตือนตนเอง และการมีคุณธรรม เพื่อสามารถปรับตัวและพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนในภาวะปกติ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในกรณีที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในวงจำกัด และการจัดการเรียนรู้ที่บ้านในกรณีที่มีการแพร่ระบาดขยายวงกว้างหรือรุนแรง

ความหมายรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้ให้คำนิยามของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 On - site : การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน โดยโรงเรียนต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) หรือที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดอย่างเคร่งครัด และมีเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) นักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล หรือมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกลไม่เพียงพอ เช่น ครอบครัวยังมีบุตรหลาน 2 คน แต่มีโทรทัศน์ 1 เครื่อง เป็นต้น
- 2) นักเรียนที่ไม่มีผู้ปกครองดูแลในขณะที่เรียนทางไกลอยู่ที่บ้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียน
- 3) นักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกล ตามข้อ 1) และไม่มีผู้ปกครองดูแลตามข้อ 2)
- 4) โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- 5) โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนขนาดกลาง ที่สามารถจัดการเรียนการสอนตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) หรือกระทรวงสาธารณสุข หรือศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัด กำหนดอย่างเคร่งครัด

ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบ On – site นั้น สามารถดำเนินการ ดังนี้

แบบที่ 1 มาโรงเรียนทุกระดับชั้น หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนขนาดกลางที่สามารถให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนได้ตามปกติ ตามเงื่อนไขข้อ 5) และรวมถึงโรงเรียนขนาดอื่นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แบบที่ 2 แบ่ง 1 กลุ่ม มาเข้ากับบ่าย หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On – site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่นๆ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ในระดับชั้นเรียน หรือรายห้องเรียนตามดุลยพินิจของโรงเรียน แต่ต้องเป็นไปตามมาตรการที่กำหนด โดยสลับเวลามาเรียนในรอบเช้าและรอบบ่าย เช่น ถ้ามีนักเรียนต่อห้องจำนวน 30 คน ให้มาเรียนในรอบเช้า 15 คน รอบบ่าย 15 คน สำหรับนักเรียนที่รอรอบเช้าเรียนหรือหลังจากเข้าเรียนในชั้นเรียนแล้ว โรงเรียนอาจจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 3 แบ่ง 2 กลุ่ม สลับวันมาเรียน วันเว้นวัน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล

(Distance Learning) อื่นๆ โดยแบ่งนักเรียนในแต่ละห้องเรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม สลับเวลามาเรียน วันเว้นวัน แล้วให้มาเรียนทุกชั้นเรียนสลับกันไป หรือแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามช่วงชั้น แล้วให้มาเรียนสลับกันไป เช่น ชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มาเรียนวันจันทร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มาเรียนวันอังคาร เป็นต้น สำหรับนักเรียนที่อยู่ที่บ้าน ให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 4 แบ่ง 3 กลุ่ม สลับวันมาเรียน 1 วัน เว้น 2 วัน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่น ๆ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม สลับเวลามาเรียน วันเว้น 2 วัน แล้วให้มาเรียนทุกชั้นเรียนสลับกันไป หรือแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามช่วงชั้น แล้วให้มาเรียนสลับกันไป เช่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 มาเรียนวันจันทร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 4 มาเรียนวันอังคาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 มาเรียนวันพุธ เป็นต้น สำหรับนักเรียนที่อยู่ที่บ้าน ให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางไกลเสริมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสม

แบบที่ 5 รูปแบบอื่น หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งรูปแบบ On - site และในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) อื่น ๆ โดยนอกเหนือจากที่กล่าวมาทั้ง 4 รูปแบบ โดยทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนและครูเป็นสำคัญ ในแต่ละรอบหรือแต่ละวัน นักเรียนที่มาเรียนต้องมีจำนวนที่นั่งในห้องเรียนแต่ละห้องจะต้องเป็นไปตามมาตรการที่กำหนดในกรณีนักเรียนบางห้อง เมื่อแบ่งกลุ่มแล้วมีจำนวนนักเรียนเกินมาตรการที่กำหนด ให้เลือกห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เช่น ห้องประชุม ห้องอเนกประสงค์ ได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 On - air : การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์ ใช้สัญญาณดาวเทียม KU-Band (จานทึบ) ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV) ระบบ Application TV และระบบ IPTV ซึ่งเป็นช่องทางในการเผยแพร่การเรียนรู้ DLTV ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รูปแบบที่ 3 On - demand : การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ DLTV (www.dltv.ac.th), Youtube (DLTV 1 Channel - DLTV 12 Channels, Application DLTV, DLIT (www.dlit.ac.th), ดิวฟรี.com, Application DLIT, OBEC Content Center บนเว็บไซต์ / Smart Phone / Tablet หรือระบบที่โรงเรียนจัดขึ้น

รูปแบบที่ 4 Online : การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการสื่อสารสองทาง ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบถ่ายทอดสด (LIVE) ระหว่างครูและนักเรียน ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Google Meet,

Microsoft Teams, Zoom Meeting, AcuLearn, WebEx, Braincloud, VRoom, Line, Facebook เป็นต้น

รูปแบบที่ 5 On - hand : การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน

หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบอื่น โดยการนำหนังสือเรียน แบบฝึกหัด ใบงาน และสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ไปให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน ภายใต้ความดูแลช่วยเหลือของผู้ปกครองในขณะที่เรียนรู้

บทบาทและภารกิจของครูในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กล่าวถึงบทบาทและภารกิจของครูในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปแบบ On - site : การจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน (มาตรการ ศบค.)

1.1 โรงเรียนต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศบค.จังหวัด หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานฝ่ายปกครอง หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ และนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนทางดังกล่าว

1.2 โรงเรียนต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า แอลกอฮอล์เจลและน้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น ไว้เพียงพอในกรณีที่ผู้ปกครองไม่สามารถจัดหาให้กับนักเรียนได้

1.3 จัดทำมาตรการเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันในกรณีการเดินทางไปโรงเรียนโดยพาหนะโดยสารประจำทาง เช่น เดินทางด้วยรถไฟ รถยนต์ รถโดยสารประจำทาง หรือ ทางเรือ โรงเรียนจะต้องมีการกำหนดมาตรการร่วมกับผู้ให้บริการโดยสารอย่างครอบคลุมและชัดเจน

1.4 ครูให้คำแนะนำ กำกับติดตามขณะที่นักเรียนมาโรงเรียนให้ถือปฏิบัติตามมาตรการที่ ศบค. กำหนด (Social Distancing)

1.5 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.6 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

2. รูปแบบ On - air : การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์

2.1 ครูให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการเรียนรู้ที่บ้านให้มีความเหมาะสมในการเรียนรู้ เช่น จัดสถานที่ให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ ไม่มากไปและไม่น้อยไป ไม่มีเสียงดังรบกวนและดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา เป็นต้น

2.2 ผู้ปกครองต้องเตรียมระบบอินเทอร์เน็ตจัดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้นให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

2.3 ครูให้คำแนะนำนักเรียนและผู้ปกครองขณะเรียน On - air ผ่านระบบโทรทัศน์ เช่น Ku-Band เคเบิลทีวี ระบบ Application TV ระบบ IPTV และ Youtube เป็นต้น โดยต้องมีการประสานงานแจ้งตารางเวลาเรียนตามรายวิชาที่มีการออกอากาศให้ผู้ปกครองทราบ

2.4 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการกำกับ ดูแลนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ผ่านระบบโทรทัศน์ได้ตามตารางเรียนที่กำหนด

2.5 ครูและผู้ปกครองร่วมกันจัดตารางและนัดหมายวันและเวลาในการ รับ - ส่งใบงาน แฟ้มงานของนักเรียน หรือสามารถส่งทางระบบออนไลน์ และช่องทางอื่น ๆ ที่ได้นัดหมาย พร้อมทั้งสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อรายงานผลการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชา ตามช่องทางต่าง ๆ

2.6 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.7 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

3. รูปแบบ On - demand : การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.1 ครูให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการเรียนรู้ที่บ้านให้มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น จัดสถานที่ให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ ไม่มากไปและไม่น้อยไป ไม่มีเสียงดังรบกวน และดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

3.2 ผู้ปกครองต้องเตรียมระบบอินเทอร์เน็ตและจัดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้

3.3 ครูให้คำแนะนำนักเรียนและผู้ปกครองขณะในการเรียนแบบ On - demand ผ่านระบบโทรทัศน์ เช่น Ku-Band เคเบิลทีวี ระบบ Application TV ระบบ IPTV และ Youtube เป็นต้น หรือให้คำแนะนำในกรณีรับชมย้อนหลัง โดยมีการประสานงานแจ้งตารางเวลาเรียนตามรายวิชาที่มีการออกอากาศให้ผู้ปกครองทราบ

3.4 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ DLTV, Youtube, Application, OBEC Content Center บน Smart Phone / Tablet เป็นต้น

3.5 ครูประสานกับผู้ปกครองในการให้คำปรึกษา ชี้แนะในการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.6 ครูประสานกับผู้ปกครองให้ช่วยกำกับติดตามในการทำเอกสาร และส่งแฟ้มงานนักเรียนตามที่ครูกำหนด

3.7 ครูประสานกับผู้ปกครองในการแจ้งผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นระยะ

3.8 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.9 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. รูปแบบ Online : การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (LIVE)

4.1 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการสื่อสารสองทาง เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบถ่ายทอดสด (LIVE) ระหว่างครูและนักเรียน (นักเรียนจะต้องมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Google Meet, Microsoft Teams, Zoom Meeting, AcuLearn, WebEx, Braincloud, VRoom, Line, Facebook เป็นต้น หรือช่องทางอื่น ๆ ตามการนัดหมาย

4.2 ครูตรวจสอบการเข้าเรียนของนักเรียนตามรูปแบบการกำหนดเวลาเรียนของโรงเรียน ในช่วงก่อนเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย

4.3 ครูติดตามให้นักเรียนเข้าเรียนผ่านช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย

4.4 ครูติดตามการรับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียนทางระบบออนไลน์ และช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย

4.5 ครูวางแผนร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

4.6 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. รูปแบบ On - hand : การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน

5.1 ครูดำเนินการรับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียน และสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองโดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่อย่างชัดเจน ในกรณีที่ไม่สามารถ รับ - ส่งแฟ้มงานนักเรียนได้ ตามนัดหมาย อาจใช้ระบบขนส่งทางไปรษณีย์ หรือระบบขนส่งของเอกชน ในการอำนวยความสะดวก

5.2 ครูประสานกับผู้ปกครองในการให้คำปรึกษา การจัดทำเอกสาร ใบงาน การติดตามแฟ้มงานที่ครูจัดส่งให้แก่ักเรียน

5.3 ครูประสานกับผู้ปกครองคอยกำกับ ติดตามการส่งแฟ้มงานของนักเรียนให้ตรงตามกำหนดนัดหมาย

5.4 ครูร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีการกำหนดเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สร้างขึ้นตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.5 ครูและผู้ปกครองร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการออกแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

จากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีมติให้เลื่อนเปิดเทอมเนื่องด้วยสถานการณ์ของการแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ โดยกำหนดการจัดการเรียนการสอนเป็น 5 รูปแบบ คือ Online On-Air On-Demand On-Hand On-Site เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน โดย On site ต้องผ่านการประเมิน

ความพร้อมของระบบ Thai Stop COVID Plus (TSC+) และได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และเพื่อให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นแนวทางเดียวกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 (Covid - 19) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีหนังสือชักชวนความเข้าใจที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวถึงทุกเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีนโยบายสำคัญให้เป็นแนวปฏิบัติดังนี้

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 1 นั้นเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 เมษายน – 17 พฤษภาคม 2563 ดำเนินการสำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ดำเนินการขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มัลติการศึกษากาไกลผ่านดาวเทียมฯ ดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในโปรแกรม สำหรับให้บริการเผยแพร่เนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์ หรือ OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ทีวีฟรี.com, e-Book เป็นต้น รวมถึงการเตรียม โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน 2563 ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกลในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมัลติการศึกษากาไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็ก ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นเนื้อหาตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนการสอน ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและระบบออนไลน์โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการเรียนการสอนทางไกลจากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางการเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การจัดการเรียนการสอน

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 – 30 เมษายน 2564 มีการวางแผนไว้เพื่อรองรับทั้งสถานการณ์ ดังนี้ สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่คลี่คลาย ดำเนินการจัดการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยระบบทางไกล ผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ด้วย เครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา สถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คลี่คลาย ดำเนินจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ระยะที่ 4 การทดสอบและการศึกษาต่อ

ในการเตรียมความพร้อมระยะที่ 4 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2564 ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS, GAT, PAT) และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ ONET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพัฒนาครูบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านช่องทาง DLTV และ OBEC Channel มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วย

แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2563

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับครูและผู้บริหาร จำนวน 1 ฉบับ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ. 04005/ว11 ลงวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2564 โดยปรับปรุงจากแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับครูและผู้บริหาร เผยแพร่ ณ วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ.2563 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 13 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการศึกษาจำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้ On – Air, Online, On – Demand, On - Hand และ On – Site โดย

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ณ ปัจจุบัน ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1.1 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย – มัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดจัดการเรียนรู้ได้ 4 รูปแบบได้แก่ On – Air, Online, On – Demand On – Hand

4.1.1.1 การเรียนการสอนผ่านทีวี (On – Air)

- 1) ระบบดาวเทียม KU-Band (จานทิบ) ช่อง 186 – 200
- 2) ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV)
- 3) ระบบ IPTV

4.1.1.2 การเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต (Online)

- 1) เรียนผ่านระบบ Video Conference
- 2) เรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน
- 3) เรียนผ่านระบบอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือระบบของโรงเรียนได้จัดเตรียมให้

4.1.1.3 การเรียนการสอนผ่าน Application (On-Demand)

- 1) เว็บไซต์ DLTV (www.dltv.ac.th)
- 2) Youtube (DLTV Channel 1 – DLTV Channel 15)
- 3) Application DLTV บน Smart Phone /Tablet

4.1.1.4 การเรียนการสอนแบบ On - Hand สำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์การรับชม โดยการนำหนังสือ แบบฝึกหัด ใบงาน ไปเรียนรู้ที่บ้านภายใต้ความช่วยเหลือของผู้ปกครอง

4.1.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ผ่านทางระบบ Video Conference หรือระบบบริหารจัดการเรียนการสอน (LMS) ของโรงเรียน หรือระบบที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้เตรียมไว้

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีพื้นที่อยู่นอกเหนือจากพื้นที่ควบคุมสูงสุดตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ศบค.) ให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามปกติ (On - Site) โดยยึดคำสั่งจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัด (ศบค.จังหวัด) โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม และให้ความสะดวกแก่สถานศึกษา

การดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 ระลอกใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับเสียงสะท้อนความกังวลของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ หรือรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่สามารถเรียนปกติในชั้นเรียนได้ เกรงว่านักเรียนจะเรียนได้ไม่เต็มที่ อาจส่งผลถึงการสอบในระดับต่างๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงขอชักชวนความเข้าใจ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และตัดสินผลการเรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. การตัดสินผลการเรียนรายวิชา ให้นำคะแนนระหว่างเรียนรวมกับคะแนนปลายปี/ปลายภาคตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด

3.ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2550) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงการส่งเสริม การป้องกัน

และการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทุกคนมีส่วนร่วม และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา ให้แก่นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวงสู่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงกระบวนการดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูรวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

มธุริน แผลงจันทิก (2554) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น และครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่ออย่างมีขั้นตอนมีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ปัญหานักเรียน

ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้อธิบายถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่มีความสุขผ่านกระบวนการทางการศึกษา และการส่งเสริม ป้องกันช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสุขภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางบวกและทางลบทางเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ต่อครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่ดีส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยความเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญและความจำเป็น คือ

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ
2. ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน
3. ผู้ปกครองมีการร่วมมือกับทางโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรม หรือโครงการเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ แต่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการทำงานเป็นทีม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและชื่นชมผลงาน เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรมและจะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

นักเรียน

- 1) ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง
- 2) ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ
- 3) ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 4) มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

ครู

- 1) ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
- 3) มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 4) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ผู้บริหารโรงเรียน

- 1) รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
- 2) ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

นักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา

- 3) มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

ผู้ปกครอง ชุมชน

- 1) ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- 2) เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
- 3) เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน
- 4) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

โรงเรียน

- 1) มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
- 2) ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนและความร่วมมือจากบุคลากร จากชุมชนและจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง

- 3) มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 1) พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
- 2) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล/ประเมินผลและการวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) มีระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลระดับบุคคลและระดับโรงเรียน เพื่อใช้พัฒนางานต่อไป

ประเทศชาติ

- 1) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
  - 2) ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน และลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ
  - 3) ประชาชนมีคุณภาพ และเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐาน การปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนทุกคนในสถานศึกษาได้รับการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษา และป้องกันแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบมีคุณภาพ จากครู และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชนและสังคม

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครู ผู้สอนผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. การบริหารเชิงระบบ
2. การทำงานเป็นทีม
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. การนิเทศติดตามและประเมินผล

การบริหารเชิงระบบ

การบริหารเชิงระบบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุดจะต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อยอันจะส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ

2) การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการวิธีการต่าง ๆ และการบันทึกผลบุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

3) การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเองร่วมกันประเมินหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคลหรือระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้น จนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฏธรมกรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน

การทำงานเป็นทีม

กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า การดำเนินงานเพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและบูรณาการ การทำงานเข้าสู่ระบบและพัฒนาบุคลากรสนับสนุนปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล พร้อมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิดและร่วมทำไปพร้อม ๆ กัน ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน

กรมสุขภาพจิต (2554) กล่าวว่า ในการทำงานเป็นทีมเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพนั้นประกอบด้วย 2 ทีม ดังนี้

1. ทีมนำ ได้แก่คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะเป็นผู้วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุน เสริมสร้างพลังร่วม(Empowerment) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นอยู่กับ การพัฒนาระบบว่าจะมีจุดเน้นที่ระบบใด เช่น ทีมสนับสนุนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหัวหน้าทีม คือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

2. ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับชั้น ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้ได้รับทราบจุดแข็งจุดอ่อนในการดำเนินงานของตนเพื่อให้เกิดแนวทางที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเองไม่ใช้การสั่งการหรือบังคับบัญชาทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนเกิดความรู้สึกที่ดี ไม่ต้องกังวลเรื่องการประเมินผลตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

การนิเทศติดตามและประเมินผล

กรมสุขภาพจิต (2554) กล่าวว่า การนิเทศติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางานซึ่งจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน การนิเทศติดตามและประเมินผลการทำงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพควรดำเนินการให้เป็นระบบ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นการวางแผน

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีการในการนิเทศ

ติดตามและประเมินผล

1.3 กำหนดแผนงาน / ปฏิทินการดำเนินงาน

2. ขั้นการดำเนินงาน ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงของสถานการณ์

2.1 ขั้นการตรวจสอบ

2.2 ตรวจสอบติดตามการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ประเมินผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงานผลการ

ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 ขั้นการปรับปรุง และพัฒนางาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงและดำเนินการตามแผนใหม่อย่างต่อเนื่อง

สรุป แนวทางที่จะช่วยให้การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จควรมีการดำเนินงานอย่างน้อยใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นเตรียมการ 2. ขั้นปฏิบัติการ และ 3. ขั้นรายงานและประเมินผล ซึ่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จและบรรลุตามแผนหรือเป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่ จะมอบหมายให้ เป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว โดยมีการประสานงานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครูที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริการ และครู ทุกคน มีวิธีการชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้กระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ขั้นตอน

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
- 4) การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน
- 5) การส่งต่อนักเรียน

ขั้นตอนที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สมคิด บุญมา (2552) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น นักเรียนแต่ละคน ที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ต่างกัน มีพฤติกรรมหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรู้จักข้อมูลที่จำเป็นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ซึ่งจะไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมีเกี่ยวกับนักเรียนมี 5 ด้านใหญ่ๆ คือ

1. ด้านความสามารถ แยกเป็น

1.1 ด้านการเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน

1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ เช่น บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน ความสามารถพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2. ด้านสุขภาพ แยกเป็น

2.1 ด้านร่างกาย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น

2.2 ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม เช่น อารมณ์ ซึมเศร้า /วิตกกังวล ความประพฤติ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น / บุคลิกภาพเก็บตัว / ซ้ำง่าย

3. ด้านครอบครัว แยกเป็น

3.1 ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่าย ที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียนบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียนความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน

4. ด้านสารเสพติด เช่น พฤติกรรมที่แสดงออก พฤติกรรมในชั้นเรียน การใช้จ่าย เป็นต้น

5. ด้านความปลอดภัย เช่น สุขภาพและบุคลิกภาพ สถานภาพครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการเดินทาง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวดังนี้

1) ระเบียบสะสม ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษา พิจารณาทำความเข้าใจ นักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสังเกตบางประการก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ รูปแบบและรายละเอียด ในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียนอาจมีความแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว ระเบียบสะสมเป็น ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดี ไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือเด็กอื่น ๆ มารื้อค้น ได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษาและมีผู้เก็บระเบียบสะสมให้เรียบร้อย ระเบียบสะสมควรเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี การศึกษาหรือ 6 ปี การศึกษาและส่งต่อระเบียบสะสมไปยังครูที่ ปรึกษาคนใหม่ในปี การศึกษาต่อไป หรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบ มัธยมศึกษาในแต่ละตอนหรือจนจบ 6 ปีการศึกษาก็ได้

2) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนไม่ได้เป็นแบบวัด หรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมการปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมิน

พฤติกรรมนักเรียน กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำ ขึ้นโดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก คณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิตโดยแพทย์หญิงพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะ โดยทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและความตรงของช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนนี้ ครูที่ปรึกษาต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพราะวัยรุ่นมีความไวต่อการรับรู้ (sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัว ดีว่าขณะนี้ ตนมีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบกับปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าคุณครูหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้ แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันเพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียนรวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาประเด็นการพิจารณาเพื่อจัดทำเกณฑ์การคัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กำหนดไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการในการ ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำ ด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ซึ่งการคัดกรองนักเรียนมีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

ขั้นตอนที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

จริยา นิยมสวัสดิ์ (2557) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ กลุ่มมีปัญหากลับมามีพฤติกรรม ที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง การ

ส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ได้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนโดยให้มี บรรยากาศเสมือนบ้าน มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่นการรู้จักตนเองของนักเรียนการรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมมีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้นกิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จัก นักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย แนวดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมมีดังนี้

1.1) โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือจัดทำคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนและครูที่ปรึกษา ดำเนินการตามนั้นแต่ให้ยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย

1.2) กำหนดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้วจึงพิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนหรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ทันสมัย การจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้งควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของการบันทึกกิจกรรมหรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้งซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จแล้วควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงานด้วย

1.3) วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.4) วิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นการพบปะหารือกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน ที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านโรงเรียนและผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองจะทำให้ นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้

นักเรียนมีคุณภาพ ความสามารถมากยิ่งขึ้นหรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยมีแนวดำเนินการคือครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมก็คือ

2.1) การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

2.2) การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตาดินนักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนแสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

2.3) การจัดกิจกรรมในการประชุม การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อนจึงจะมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4) การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุม ผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้งครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีคุณภาพและความภาคภูมิใจมากขึ้น โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวช่วยในการส่งเสริมได้แก่ กิจกรรมโฮมรูมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ และการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน เป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษาดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ร่วมมือกันดูแลนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 4 ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

พัฒนาศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552) กล่าวว่า การแก้ไขปัญหา หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา นักเรียน ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการป้องกันและช่วยเหลือปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งที่ของการช่วยเหลือนักเรียนควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย การป้องกันและช่วยเหลือปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมี

หลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ ดังนี้ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การให้คำปรึกษาเบื้องต้นเป็นการช่วยเหลือทั้งด้านความรู้สึกความคิดและการปฏิบัติตนของนักเรียน ในทางที่ไม่ถูกต้องโดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คำปรึกษาเบื้องต้นมีประสิทธิภาพ คือครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐานด้าน จิตวิทยาวัยรุ่น ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความพร้อมในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการศึกษาโดยกระบวนการในการให้คำ ปรึกษาที่จะต้องสร้างสัมพันธภาพ พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหาและยุติการปรึกษา การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีมีคุณภาพนั้นครูที่ปรึกษาควรจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจ รับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกหรือโรงเรียนจัดอบรมให้
2. หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาและพัฒนาตนอย่างสม่ำเสมอ
3. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษา การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนที่ 5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดไว้ว่า ในการป้องกันและช่วยเหลือ ปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นอาจมีบางกรณีที่มีปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานี้เป็นบอบช้ำหนักหน่วงของครูที่ปรึกษาความยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็น ปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข กลุ่มนักเรียนที่ควรได้รับการพิจารณาส่งต่อคือ นักเรียนมีพฤติกรรมคง เดิม ไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาและนักเรียนที่มีปัญหา เฉพาะด้านแนวดำเนินการส่งต่อนักเรียน ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบล่วงหน้า
2. สรุปรายชื่อข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมารวมทั้ง ผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง
3. ครู ที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวลหรือโกรธเป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่ง ต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามกรณีที่ครูปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม
4. ครูที่ปรึกษานัดวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียนและส่งต่อให้ เรียบร้อย
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า การส่งต่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือจึงดำเนินการส่งต่อ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น

การวิเคราะห์ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT หรือบางครั้งเราเรียกว่า SWOT Analysis คือ การวิเคราะห์ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และศักยภาพขององค์กรที่มีผลต่อการดำเนินการขององค์กร ทั้งนี้ปัจจัยที่ผลกระทบต่อ การดำเนินการขององค์กรใดๆ ก็ตาม ย่อมมีทั้งปัจจัยภายนอก (External Factor) และปัจจัยภายใน (Internal Factor) โดยที่ปัจจัยภายนอกถือว่าเป็นปัจจัยที่ ควบคุมได้ยากหรือไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ กฎหมาย เทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายในเป็นปัจจัยที่ สถานศึกษา สามารถควบคุมได้เช่น โครงสร้างของการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ การบริหาร จัดการ เป็นต้น (พินิจ มีคำทอง, 2559)

หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร โดยการสำรวจ สภาพแวดล้อม ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ สถานภาพของตนเองที่ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง ภายนอกและ ภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอก องค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง เหล่านี้ที่มีต่อองค์กร และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่ ซึ่งข้อมูล เหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตาม กลยุทธ์ ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป

“SWOT” มาจากตัวอักษรย่อของคำ 4 คำคือ Strengths (จุดแข็ง), Weaknesses (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส), Threats (อุปสรรค) SWOT คือ เทคนิคการวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กร เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และแนวทางการพัฒนาองค์กร อีกเหตุผลหนึ่งที่ SWOT ได้รับความนิยมไปทั่วโลก และยังมีมาจนถึงทุกวันนี้คือ SWOT นั้น สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทั้งทางธุรกิจและการบริหารจัดการ การศึกษาทุกระดับ แม้กระทั่งทุกวันนี้ในยุคที่ทุกอย่าง ถูกนำเข้าสู่ระบบออนไลน์ SWOT ก็สามารถ นำมาใช้ได้กับธุรกิจออนไลน์ได้ รวมถึงมีบรรดาผู้ผลิต Software ผลิต Application ออกมาเพื่อช่วยให้ การใช้งานเทคนิค SWOT ทำได้ง่ายมากขึ้น

การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายในของสถานศึกษา เป็นการประเมินศักยภาพ ของการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาในอดีต (Post experiences) และในปัจจุบันว่าประสบ ผลสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์ หรือมีปัญหา จุดอ่อน(Weaknesses) มีจุดเด่น(Strengths) หรือจุดแข็ง ตรวจสอบ

สภาวะเสี่ยงของ การดำเนินงานภายในสถานศึกษา หรือมีศักยภาพการดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นอย่างไรบ้าง ตามหลักการ วิเคราะห์ (2S4M) (พินิจ มีคำทอง, 2559) ดังนี้

1. โครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา(Structure : S1) เช่น โครงสร้างนโยบายระบบงานของสถานศึกษา ฯลฯ
2. ผลผลิตและบริการ(Products and Service : S2) เช่น ประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน ฯลฯ
3. บุคลากร (Man : M1) เช่น จำนวนบุคลากรมีความเพียงพอกับการดำเนินงาน ตรงตามวิชาเอกที่สอน และคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ฯลฯ
4. ประสิทธิภาพทางการเงิน(Money : M2) เช่น ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ฯลฯ
5. วัสดุทรัพยากร (Material: M3) เช่น ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา การบำรุง ดูแลรักษา ฯลฯ
6. การบริหารจัดการ(Management : M4) เช่น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพ ฯลฯ

การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอกสถานศึกษา

การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายนอกของสถานศึกษา เป็นการประเมินสภาพภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบหาข้อมูลหรือโอกาส (Opportunity) ในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการตรวจสอบภาวะคุกคาม(Threats) หรือข้อจำกัด(Constraint) ซึ่งนับได้ว่าสภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมได้หรือควบคุมได้ในระยะสั้น ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ตามหลักการวิเคราะห์ (STEP) ดังนี้

1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Factors : S) เช่น ประชากรในเขตพื้นที่บริการ ระบบการศึกษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน แนวโน้มทางสังคม การสื่อสาร อาชีพและปัญหาสังคม ฯลฯ
2. ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T) เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตเครื่องจักรกล เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีอยู่เดิม หรือพัฒนาขึ้นใหม่ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
3. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E) เช่น รายได้ของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงินอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย การลงทุนต่างๆ ฯลฯ
4. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P) เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายหน่วยงานต้นสังกัดการแทรกแซงทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ฯลฯ

ทั้งนี้ ปัจจัยทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานการบริหารจัดการของสถานศึกษามากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านต่างๆ ของสถานศึกษานั้น อาทิ ปัจจัยสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยการเมืองและกฎหมาย จะเป็นปัจจัย

ที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษามากกว่าด้านอื่นๆ เพราะสถานศึกษาส่วนมากเป็นหน่วยงานภาครัฐ ต้องยึดกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ตลอดจนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาทางการศึกษารัฐบาล และต้นสังกัดเป็นแนวทางหลักๆ ในการปฏิบัติงาน

การระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อมสถานศึกษา

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษาแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าสถานศึกษากำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น สถานศึกษาควรทำอย่างไร โดยทั่วไปแล้วผลจากการดำเนินการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ สถานศึกษา จะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้

สถานการณ์ที่ 1(จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นโอกาสและสภาพแวดล้อม ภายในเป็นจุดแข็ง ต่างเป็นปัจจัย เอื้อต่อการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ เรียกว่า สภาพดาวรุ่ง

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (aggressive - strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่ ดังกลยุทธ์ที่ว่า “เมื่อเราเข้มแข็ง โอกาสเอื้ออำนวย จงรุกบุกไปข้างหน้า”

สถานการณ์ที่ 2(จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์ที่สถานศึกษามีโอกาสเป็นข้อได้เปรียบด้านการพัฒนาสถานศึกษา อยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นโอกาส เป็นปัจจัยเอื้อ แต่สภาพแวดล้อมภายในเป็นจุดอ่อนส่งผลให้มีข้อจำกัดในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพเรียก สภาพปัญหา

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัว (turnaround-oriented strategy) เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้ พร้อมทั้งจะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้ ดังกลยุทธ์ที่ว่า “หากเราอ่อนแอ แม้จะมีโอกาส จงตั้งรับ ปรับกระบวนท่า”

สถานการณ์ที่ 3 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา แต่ตัวสถานศึกษาเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ เนื่องจากพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นอุปสรรค สภาพภายในเป็นจุดแข็งที่เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งต้องรักษา ความสามารถภายในไว้ พร้อมทั้งจะก้าวต่อไปเมื่อโอกาสมาถึงเรียก สภาพวัวแม่ลูกอ่อน

ดังนั้น แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์ การแตกตัว หรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน ดังกลยุทธ์ที่ว่า “ถ้าเราเข้มแข็ง แต่โอกาสไม่เอื้อ พึงตั้งรับ รอจังหวะ”

สถานการณ์ที่ 4 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจาก สถานศึกษากำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ โดยสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นอุปสรรค และสภาพแวดล้อมภายในเป็นจุดอ่อน จึงมีข้อจำกัดในการพัฒนา โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเรียก สภาพสุขนิจจนตรอก

ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์ การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้ สถานศึกษา เกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด ดังกลยุทธ์ที่ว่า“หากเราอ่อนแอและไร้โอกาส จงถอยไปตั้งหลัก”

การระดมสมอง

การระดมสมอง มาจากคำในภาษาอังกฤษ คือ Brain Storming โดยที่ คำแรก คือ Brain หมายถึง สมอง ส่วนคำหลัง Storming หมายถึงพายุที่โหมกระหน่ำ หากจะแปลตรง ๆ ก็คงหมายถึง การมุ่งใช้พลังความสามารถทางการคิดของสมองของมวลสมาชิกในกลุ่ม เพื่อคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป คนที่ไม่ชอบคิด หรือคนที่ชอบคิดเฉยๆ ไม่ชอบแสดงให้คนอื่นรู้ว่าตนเองคิดอาจไม่เหมาะที่จะร่วมกลุ่มเพื่อระดมสมอง

ความหมายของการระดมสมอง

การระดมสมอง ถือเป็นเทคนิคที่ใช้กับกลุ่ม (Group Technique) ไม่ใช่ใช้กับคนเพียงคนเดียว ในทางการบริหารมักใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาทางเลือกในการตัดสินใจและใช้ในการวางแผน Brain Storming เป็นคำที่คนไทยค่อนข้างคุ้นเคยและเป็นที่รู้จักกันมากในทุกวงการ มีผู้บัญญัติเป็นภาษาไทยไว้ ที่พบมากมี 2 คำ คือ การระดมสมอง กับ การระดมความคิดปัจจุบันพบว่าการพยายามใช้คำว่า การระดมความรู้และประสบการณ์ โดยทั่วไปแล้ว การระดมสมองหมายถึงการแสวงหาความคิดต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด ดังนั้นการให้คิดโดยไม่กำหนดเวลาที่จำกัดแน่นอนก็ไม่เรียกว่าการระดมสมอง การระดมสมองจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อใช้กับกลุ่มที่รู้จักกัน ไม่เกรงใจกันหรือสนิทสนมกันมากเกินไป และจำนวนสมาชิกที่ร่วมระดมสมองถ้าจะให้ประสิทธิภาพมากที่สุดควรอยู่ระหว่าง 4 ถึง 9 คน

สำหรับนักวิชาการที่เป็นผู้ให้กำเนิดของเทคนิคนี้ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันอยู่ โดย มิซุโน (Mizuno) ไม่ได้บอกว่าใครเป็นผู้ต้นคิดแต่ระบุว่าได้มีการใช้เทคนิคระดมสมองในญี่ปุ่นตั้งแต่ปี 1952 ในขณะที่ ฟอริซิท (Donelson Forsyth) กลับระบุชัดเจนว่าเทคนิคการระดมสมองเกิดจากแนวคิดของ ออสบอร์น (Alex F. Osborne) ซึ่งเป็นผู้บริหารบริษัทโฆษณาแห่งหนึ่งตั้งแต่ปี 1957

จุดเน้นของการระดมสมอง

ออสบอร์น ได้กำหนดจุดเน้นของการระดมสมองไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. เน้นให้มีการแสดงความคิดออกมา (Expressiveness) สมาชิกทุกคนต้องมีเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ในการที่จะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ออกมาจากจิตใจ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะจะเป็นความคิดที่แปลกประหลาด กว้างขวาง ล้ำสมัย หรือเพ้อฝันเพียงใด

2. เน้นการไม่ประเมินความคิดในขณะที่กำลังระดมสมอง (Non – evaluative) ความคิดที่สมาชิกแสดงออกต้องไม่ถูกประเมินไม่ว่ากรณีใด ๆ เพราะถือว่า ทุกความคิดมีความสำคัญ ห้ามวิพากษ์วิจารณ์ความคิดผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นหักล้าง หรือครอบงำผู้อื่นจะทำลายพลังความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่ม ซึ่งส่งผลทำให้การระดมสมองครั้งนั้นเปล่าประโยชน์

3. เน้นปริมาณของความคิด (Quantity) เป้าหมายของการระดมสมองคือต้องการให้ได้ความคิดในปริมาณมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แม้ความคิดที่ไม่มีทางเป็นจริงก็ตาม เพราะอาจใช้ประโยชน์ได้ในแง่การเสริมแรง หรือการเป็นพื้นฐานให้ความคิดอื่นที่ใหม่และมีคุณค่า ยิ่งมีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากเพียงใดก็ยังมีโอกาสค้นพบวิธีการแก้ปัญหาที่ดี

4. เน้นการสร้างความคิด (Building) การระดมสมองเกิดขึ้นในกลุ่ม ดังนั้น สมาชิกสามารถสร้างความคิดขึ้นเองโดยเชื่อมโยงความคิดของเพื่อนในกลุ่ม โดยใช้ความคิดของผู้อื่นเป็นฐานแล้วขยายความเพิ่มเติมเพื่อเป็นความคิดใหม่ของตนเอง

การเตรียมระดมสมอง

ก่อนการดำเนินการระดมสมองนั้น จะต้องเตรียมการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดเป้าหมาย ต้องกำหนดให้กระชับ เฉพาะเจาะจง และชัดเจนที่สุดว่าจะระดมสมองเรื่องอะไร เพื่ออะไรและต้องทำให้สมาชิกเข้าใจ และเห็นด้วยกับเป้าหมายนั้น

2. ขั้นกำหนดกลุ่ม จะมีจำนวนเท่าไร ใครบ้าง ใครจะทำหน้าที่เขียนความคิดของสมาชิก และสถานที่ที่จะนำแผ่นการ์ดความคิดไปติดต้องให้มองเห็นได้ชัดเจน และในบางครั้งผู้นำกลุ่มต้องเด็ดขาดหากมีสมาชิกบางคนเริ่มครอบงำหรือข่มผู้อื่น

3. ขั้นกำหนดเวลา ต้องแน่ชัดและเหมาะสม จะเริ่มและจะต้องยุติเมื่อใดการมีเวลาจำกัดจะสร้างความกดดันให้สมองเร่งทำงานอย่างเต็มที่ สมองซีกขวาจะคิดส่วนสมองซีกซ้ายจะประเมินความคิดของตนเองว่าเหมาะสมหรือไม่ แล้วรีบแสดงออกมาโดยเร็ว

การสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินที่มีแนวคิดซึ่งยึดพื้นฐานการตัดสินคุณค่าโดยวิธีธรรมชาติ (Naturalistic Value-Oriented Evaluation : NV Model) เพื่อให้ผู้ประเมินทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินด้วยการใช้ศักยภาพของตนเองเป็นหลัก สำหรับการ

ให้คุณค่า นอกจากนั้นแล้วยังมุ่งเน้นการให้คุณค่าเพิ่มเติมโดยการนำเสนอด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ สิ่งที่เหมาะสมจากทัศนะของตนเองอีกด้วย มีนักวิชาการต่างประเทศให้ความหมายที่สอดคล้องกันไว้ ดังนี้

โรบินสัน (Robinson, 1998 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาศี, 2546) ได้กล่าวถึงการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นการประเมินโดยคณะบุคคลที่ประเมินงานทางด้านศิลปะโดยเน้นพื้นฐานจาก การสรุปร่วมกันของคณะบุคคลที่เป็นผู้ประเมินเกี่ยวกับความรู้สึกต่อความงามของผลงานศิลปะการตกแต่ง ร่วมกันเพื่อตัดสินคุณค่าที่เน้นความสำคัญด้วยความรู้สึกหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจเป็นการรับรู้โดย สัญชาติญาณที่ไม่ได้คำนึงความมีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง ผู้ประเมินจะต้องเข้าใจในงานที่ตนเองจะต้องประเมินอย่างถี่ถ้วนบนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ การเห็นคุณค่าในความประณีตทั้งในเทคนิคและรูปแบบการวิเคราะห์วิธีการ และแนวทางปฏิบัติการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเน้นภารกิจจากแหล่งที่มาของผลงานอย่างสมเหตุสมผลเป็นการประเมินซึ่งมีหลักฐานประกอบชัดเจนตามสภาพจริงและประเมินเชิงเน้นคุณลักษณะสำคัญ

ดอร์เมอร์ (Dormer, 1994 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาศี, 2546) ได้กล่าวถึงการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญว่าพัฒนามาจากการประเมินผลงานทางด้านศิลปะที่ผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะจะยึดความรู้ความสามารถที่สั่งสมอยู่ในตนเป็นพื้นฐานของการประเมินตัดสินและให้คุณค่าแก่งานศิลปะที่เน้นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างลงตัวระหว่างความเป็นจริงและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นการให้อิสระในการนำเสนอข้อสรุปจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่หยั่งรู้ก่อนการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะตามแง่คิดมุมมองตามศักยภาพของตนเองยึดการให้ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้มีอิทธิพลทางความคิดต่อคนอื่นจึงทำให้ผลของการประเมินจากการสรุปตามทัศนะที่หลากหลายของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต่างเติมเต็มในการประเมินผลงานทางศิลปะร่วมกัน

บอร์โก (Borko, 1993 อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาศี, 2546) ได้กล่าวถึงการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นการประเมินยึดแนวทางการสอนทักษะการปฏิบัติจริง สิ่งหนึ่งที่ยอมรับได้เป็นการสังเกต โดยไม่มีรูปแบบการตัดสินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน จากการพิจารณาผลของงาน มีลักษณะพิเศษเป็นการประเมินโดยยึดการตัดสินร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญกับผู้ปฏิบัติอย่างซ้ำของ ผลสำเร็จของการดำเนินการประเมินขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะทางของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเรื่องนั้นๆ ผนวกกับความรอบรู้อย่างกว้างขวางในการปฏิบัติเรื่องนั้นๆ ของผู้ปฏิบัติไม่เน้นแบบแผนซับซ้อน อาจเจาะจงเลือกจากเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานสำหรับการสรุปผลการตัดสินใจร่วมกัน

คอนลาส และวิลสัน (Conrad and Wilson, 1985) ได้กล่าวถึงการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินซึ่งถือว่ารูปร่างนี้เป็นวิธีการประเมินทางการศึกษา คือ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษาโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิธีที่นิยมใช้มากทางอุดมศึกษาและมีความเชื่อถือได้เพราะถือว่าการตัดสินโดยกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นๆ หรือในวิชาชีพๆ เป็นอย่างดี เป็นสิ่งที่ยอมรับได้

ไอสนอร์ (Eisner, 1976) โพลแลนยี (Polanyi ,1958) ได้กล่าวถึงการประเมิน โดยการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญว่า ความสำคัญของการสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญจะเกี่ยวข้องกับการมีประสบการณ์

ทางด้านศิลปะที่มีอยู่ในตัวของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นศักยภาพที่ฝังอยู่ในตัวผู้เชี่ยวชาญไม่ได้ ระบุความเฉพาะเจาะจงในรูปแบบของการประเมินเฉพาะเน้นจิตสำนึกและการหยั่งรู้เป็นหลักในการประเมิน ประกอบด้วยเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ที่เน้นส่วนประกอบของความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคลเกี่ยวกับ “ความรู้และทักษะในการทำงานศิลป์ การประเมินค่าและความเข้าใจในความหมายของผลงานศิลป์” การสัมมนาในกลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญจึงพิจารณาคุณภาพของผลงานโดยพิจารณาผ่านจากทักษะและแบบฝึกการทำงานศิลป์ให้สอดคล้องกับการตัดสินคุณค่าโดยสติปัญญาของผู้เชี่ยวชาญ

ไอส์เนอร์ (Einer, 1975) ได้ประยุกต์ทฤษฎีของศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism) มาใช้ เป็นรูปแบบของการประเมินโดยให้แนวคิดการวิพากษ์วิจารณ์เป็นการใช้วิจารณ์ฐานในการบรรยาย คุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (Descriptive Aspect) ตีความหมายของคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (Interpretive Aspect) ออกมาในเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เชี่ยวชาญและตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น (Evaluative Aspect) ไอส์เนอร์เสนอว่าการประเมินตามแนวทางของศิลปะวิจารณ์ประกอบด้วยศิลปะของการรับรู้อันประณีต ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์กับศิลปะของการเปิดเผยคุณภาพของการถ่ายทอด ความรู้สึกที่กลั่นกรองเกณฑ์มาตรฐานเพื่อสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมาได้และได้นำเสนอแนวทางการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญโดยชี้ให้เห็นลักษณะพิเศษระหว่างการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการวิพากษ์ (Educational Connoisseurship and Educational Criticism) ว่ารูปแบบจะต้องเกี่ยวข้องกับความซาบซึ้ง และการระบายหรือเปิดเผยความงามของสิ่งที่ประเมินออกมาเป็นคำพูด จากการที่ไอส์เนอร์ (Eisner) ระบุความเกี่ยวข้องระหว่างวิพากษ์ (Educational Connoisseurship and Educational Criticism) โดยระบุรายละเอียด 6 ข้อ ที่สนับสนุน Educational Criticism ไว้ดังนี้

1. การวิพากษ์วิจารณ์และช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นจริงคุณภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างสาระและรูปแบบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. การวิพากษ์วิจารณ์จะช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นจริงคุณภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบย่อยและองค์รวมของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. การวิพากษ์วิจารณ์เป็นเรื่องการสะท้อนจากการหยั่งรู้สู่การกำหนดวัตถุประสงค์หรือ รูปแบบที่เป็นการออกแบบอย่างมีความสมบูรณ์และมีความซับซ้อน
4. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยธรรมชาติของประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง (เป็นแก่นแท้) โดยไม่มีรูปแบบรับรู้ที่ง่ายและการสะท้อนกลับของการวิพากษ์ทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการและผลผลิตของการปฏิบัติงาน
5. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยโดยยึดหลักการพื้นฐานด้วยการแปลความและตัดสินกระบวนการและวัตถุประสงค์ซึ่งจะอาศัยผลลัพธ์จากการสรุปความเกี่ยวข้องจากประสบการณ์โดยรวมของความมีมนุษยธรรม
6. การวิพากษ์วิจารณ์ใช้การสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการทางวิจัยที่แตกต่างกันของทฤษฎีการหยั่งรู้

โยธิน ศรีโสภ (2550) ได้กล่าวถึงการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นวิธีการประเมินรูปแบบหนึ่ง ของวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) ตามแนวคิดของ Eisner ซึ่งมีความเชื่อว่าการรู้ทันสิ่งต่างๆ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิรูปแบบการประเมินจึงมีลักษณะแนวคิด ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการประเมินให้ความสำคัญกับผู้รู้หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในการใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นหนึ่งที่น่าขึ้นมาให้พิจารณาซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องใด ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข้อสรุป ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินผลที่เน้นผลที่เน้นความเฉพาะทาง (Specialization) เนื่องจากรูปแบบนี้พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Arts Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงมาวินิจฉัย เนื่องจากไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใด ๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ญาณของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับการศึกษาระดับสูงในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ จริง รูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ประเมินผลในวงการอุดมศึกษาที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

3. เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้คำตัดสิน (Judgment) ของบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยให้ความเชื่อถือในภูมิหลัง ประสบการณ์ ความคิดวิจารณ์ญาณที่ดีและความเที่ยงธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในการบวกรวมการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัย และความถนัดของแต่ละคนนับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม ประมวล และวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และการเป็นที่เชื่อถือ (High Credibility) ของวิชาชีพนั้น ๆ เป็นสำคัญ สรุปได้ว่าการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นความต้องการประเมินรูปแบบโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาวิเคราะห์ในประเด็นที่น่าขึ้นมาให้พิจารณาว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มากน้อยเพียงใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า จุดเด่นที่สำคัญคือ มีอำนาจตามกฎหมายในการจัดการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการกำหนดภาระงานในสถานศึกษา มีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจนส่งเสริมให้บุคลากรเรียนต่อในระดับสูงขึ้น มีนโยบายการสร้างค่านิยมของบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนใหม่ระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ จุดด้อยที่สำคัญคือ ขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ระบบการบริหารจัดการที่ดี การสรรหาบุคคล เข้าปฏิบัติงานยังไม่มี

ประสิทธิภาพ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัฒนธรรมองค์การ ความไม่พร้อมในการใช้เทคโนโลยีของครู โอกาสที่สำคัญ คือ มีกฎหมายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา มีขอบเขตความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มเป้าหมายชัดเจน มีนโยบายการให้ทุนพัฒนาบุคลากรโดยทำ MOU กับมหาวิทยาลัยในการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม บริบทสถานศึกษาเป็นสังคมกึ่งเมือง และสังคมเมือง ภาวะคุกคามที่สำคัญ คือ มีกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร บทบาทหน้าที่ ในการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน ความไม่พร้อมของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติ แบบอนุรักษ์นิยมปฏิเสธหรือต่อต้านเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมการ จัดรูปแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการที่เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาสถานศึกษากระจาย อำนาจการสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไปยังสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และมีข้อเสนอแนะกลไกของนโยบายที่สำคัญคือ สร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหลักสูตรการศึกษาในระบบให้มีโปรแกรมอย่างหลากหลายมีแผนพัฒนาศักยภาพและ วิชาชีพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดตั้งศูนย์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวโน้มหรือกระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และควรจัดตั้งกรมการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

คนึง สายแก้ว (2549) ทำวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่าภายในปี 2554 จังหวัดสุรินทร์จะเป็นจังหวัดชั้นนำในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างหลากหลายและทั่วถึงและได้พันธกิจ 7 ประการคือ 1) จัดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) สร้างโอกาสให้เด็กกลุ่มเป้าหมายได้เข้าศึกษาในระดับปฐมวัย ทุกคนสามารถสร้างและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรมจริยธรรมและได้รับการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา 4) สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และระบบสารสนเทศด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 5) สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม 6) ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐเอกชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและ 7) พัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยรวมทั้งสร้างและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

กานต์ เนตรกลาง (2556) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อดำเนินการเป็นผู้นำจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันปัญหา การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของปัญหาในการจัดการการศึกษาโดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางการดำเนินการ เพื่อเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตสังกัดต่างๆ ได้แนวทางการดำเนินการจำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วยวิชาการ 12 ข้อ ด้านงบประมาณ 11 ข้อ ด้านบุคลากร 14 ข้อ ด้านบริหารทั่วไป 11 ข้อ 3) ผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย การดำเนินการ เพื่อเป็นผู้นำในการจัดการการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการดำเนินการ จำนวน 46 ข้อ ประกอบด้วยด้านวิชาการจำนวน 12 ข้อ ด้านงบประมาณจำนวน 11 ข้อ ด้านบุคลากร จำนวน 10 ข้อ ด้านบริหารทั่วไปจำนวน 13 ข้อ 4) ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายการดำเนินการ เพื่อเป็นผู้นำในการจัดการการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาด้วยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ด้านวิชาการมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้และและความสะดวกอยู่ในระดับมาก ในด้านงบประมาณมีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ส่วนความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความสะดวกอยู่ในระดับมาก ในด้านบุคลากรมีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้และความสะดวกอยู่ในระดับมาก ด้านบริหารทั่วไปมีความเหมาะสมความสะดวกและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และ กำหนดองค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย 2 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายและ (2) แนวทางของนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเชิงนโยบาย ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามักมีองค์ประกอบหลักเหมือนกัน คือ อาจมี 2 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy objective) และ (2) แนวทางของนโยบาย (Policy means) หรืออาจมี 3 องค์ประกอบ คือ (1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy objective) และ (2) แนวทางของนโยบาย (Policy means) และ(3) กลไกของนโยบาย (Policy mechanism) บางครั้งอาจเรียกว่า การนำนโยบายไปใช้ แต่ “องค์ประกอบย่อย” ของ “วัตถุประสงค์” หรือ “แนวทาง” หรือ “กลไก” อาจแตกต่างกัน ขึ้นกับว่าใครจะกำหนดองค์ประกอบเป็นแบบใด

งานวิจัยในต่างประเทศ

Choi (1991) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเสนอทฤษฎีความไม่เหมือนกันในการนำนโยบายไปปฏิบัติจาก 4 กรณีศึกษาในประเทศเกาหลี โดยได้วิจัยถึงความแตกต่างกันในปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของแต่ละนโยบายในเรื่องของการสร้างหรือการจัดกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่านโยบายที่มีสาระของนโยบายและสภาพแวดล้อมของนโยบายที่แตกต่างกันควรนำไปปฏิบัติ ด้วยรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน ด้วยปัจจัยด้านการบริหารงานของรูปแบบเฉพาะของกรณีศึกษาที่แตกต่างกันคือ 1) การใช้วิธีควบคุม 2) การใช้วิธีการประนีประนอม 3) การดำเนินการแบบสุ่มรอบคอบ 4) การใช้มาตรการควบคุมป้องกัน

Alberta (1994) ได้วิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยไม่ใช้แนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของระบบราชการและการควบคุมตามสายการบังคับบัญชา โดยมุ่งให้ความสำคัญกับแนวคิดที่ว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทางสังคม ที่สามารถสร้างขึ้นได้

ในสภาพที่เป็นจริงของสังคม ซึ่งในระหว่างที่กระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้น กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ จะเข้ามาปกป้องเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในกลุ่มปฏิภริยาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนี้จะกลายเป็นแนวปฏิบัติของนโยบายและนำไปสู่การเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของสังคมในการศึกษาดังกล่าวได้ใช้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการริเริ่มสร้างสรรค์ คือ 1) สภาพแวดล้อมของนโยบาย 2) ตัวนโยบาย 3)วิธีการที่ทำให้การมีส่วนร่วมส่งผลถึงตัวบุคคลเหล่านั้นโดยนำกรอบความคิดนี้ไปตรวจสอบกับกรณีศึกษาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จกรณีหนึ่ง

Hambleton (1983) ได้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบการวางแผนและการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเขามีความเห็นเห็นว่านอกเหนือจากปัจจัยในเรื่องของความหลากหลายของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์และอุดมการณ์และปัจจัยของการเผยแพร่ข่าวสารของนโยบายเป็นปัจจัยที่กำหนดถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สัมพันธ์กับระบบการวางแผนนโยบายด้วยเห็นว่าการสื่อสารของนโยบาย (policy Message) เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการนำกระบวนการของนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะที่สัมพันธ์กับระบบการวางแผน เขาเสนอให้มีการแยกความแตกต่างระหว่างเนื้อหาของนโยบาย ออกจากวิธีการสื่อสารของนโยบายด้วย เห็นว่าความกำกวมในการติดต่อสื่อสารจากรัฐบาลกลาง นำไปสู่ข้อสงสัยและสร้างผลกระทบต่อการทำงานในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญของการสื่อสารนโยบายจะมีมากขึ้นเนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรกในบางสาขาของนโยบายเป็นการยากที่จะระบุให้มีมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนได้ ประการที่สอง ความกำกวมในการกำหนดมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเผชิญกับความไม่แน่นอนของแต่ละสถานการณ์ ประการที่สาม ความกำกวมในมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจเกิดจากมีผู้กำหนดนโยบายตั้งใจที่จะให้เกิดความขัดแย้งในวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารของนโยบาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการศึกษาคำนี้ ได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนที่กล่าวถึงปัจจัยด้านการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่น สภาพแวดล้อมของนโยบาย ตัวนโยบาย วิธีการที่สื่อสารนโยบายจากผู้สั่งการถึงผู้ปฏิบัติ การให้ความรู้แก่คนในหน่วยงานผู้ปฏิบัติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 คณะผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย SWOT Analysis

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้วย TOWS Matrix

ระยะที่ 3 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะที่ 1 : การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วย SWOT Analysis

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาเป็นกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากเป็นวิธีการศึกษาเพื่อประโยชน์ของความสนใจอยากรู้ อยากทำความเข้าใจ เปิดเผยรายละเอียดของสิ่งนั้นเป็นหลัก ซึ่งเป็นการวิจัยในพื้นที่จริง (Field research) กับสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อเข้าถึงความรู้และความจริงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องมาจากความเชื่อที่ว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นย่อมสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยกระบวนการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเลือกสถานศึกษาที่ศึกษาให้สอดคล้องกับประเด็นข้อปัญหาการวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจกับความรู้ความจริงที่ดำรงอยู่ในสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาแล้วระยะหนึ่งจนเกิดพลัง มีความต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี เป็นที่ยอมรับจากบุคคลและองค์การภายนอกที่เข้าไปเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิธีการศึกษาเพื่อประโยชน์ของความสนใจอยากรู้ อยากทำความเข้าใจ เปิดเผยรายละเอียดของสิ่งนั้นเป็นหลัก จึงเน้นศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ประสบกับเหตุการณ์หรือมีประสบการณ์โดยตรงและมีความพร้อมและยินยอมในการให้ข้อมูลในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 189 คน ซึ่งสามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งบริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 131 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ได้แก่ ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีส่วนสำคัญในการช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยวิธีเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่หลากหลาย สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ครอบคลุมตรงประเด็น และการเลือกผู้ให้ข้อมูลรองแบบลูกโซ่ (Snowball technique)

ซึ่งเมื่อผู้วิจัยทำการเลือกและเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ในระยะหนึ่งแล้ว ก็จะเริ่มมองเห็นกระบวนการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และรู้ว่าควรจะศึกษาในประเด็นใดที่จะทำให้ได้คำตอบของการวิจัยชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะให้คำแนะนำกับผู้วิจัยว่าควรจะไปสัมภาษณ์บุคคลใดต่อไปที่จะสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไปจนพบว่าแม้สัมภาษณ์คนอื่น ๆ ต่อไปก็ไม่ได้ข้อมูลใหม่เพิ่มเติมอีก เรียกได้ว่าข้อมูลมีความอิ่มตัว (Saturation of Data) ผู้วิจัยจึงหยุดเก็บข้อมูล

การเข้าสู่สนามวิจัย

การเตรียมเข้าสู่สนามวิจัย

หลังจากผู้วิจัยได้เลือกสนามสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเริ่มเตรียมการเพื่อเข้าสู่สนามวิจัย โดยดำเนินการประสานขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อนัดหมายเข้าพื้นที่และขอสัมภาษณ์ รวมถึงขอคำแนะนำในการเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการมาเป็นผู้ให้ข้อมูลรองในการศึกษาครั้งนี้ได้

ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลและช่องทางในการติดต่อผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย และทำการติดต่อประสานขอความร่วมมือทางโทรศัพท์จากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแต่ละรายโดยตรง จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และชี้แจงวิธีการดำเนินงานแก่ผู้ให้ข้อมูลทราบในเบื้องต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการถึงผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา รวมถึงทำหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้วิจัย

ได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขั้นตอนการทำวิจัย เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาเข้าใจและเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการวิจัย

การทำงานภาคสนาม

คณะผู้วิจัยเริ่มต้นทำงานภาคสนามโดยการเข้าไปพบผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยได้เลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่ผู้วิจัยได้นัดหมายไว้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาและขั้นตอนการทำวิจัยเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจและรับทราบพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งเป็นการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพที่ดี (Good rapport) ระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลให้เกิดความเชื่อใจในการให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น คณะผู้วิจัยเดินทางลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง คณะผู้วิจัยได้วางแผนการเดินทางและใช้เวลาเก็บข้อมูลให้เหมาะสมด้วยการติดต่อดำเนินการกับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน โดยยึดเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนสะดวกที่จะให้ข้อมูลเป็นหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ ครอบคลุมในทุกประเด็น ผู้วิจัยจึงสรุปแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data collection) ไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงเรียนหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ เอกสาร บันทึก หลักฐานสำคัญ ผลงานรางวัลต่าง ๆ ประกาศนียบัตรที่โรงเรียนได้รับ เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธีการหลัก ได้แก่

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแนวคำถาม (Guideline) ที่มีลักษณะเป็นประเด็นกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้นตามกรอบของปัญหาการวิจัยที่กำหนดไว้ แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) โดยหลีกเลี่ยงภาษาที่เป็นทางการ ขณะพูดคุยนั้นผู้วิจัยก็จะสอบถามเรื่องทั่วไปไปด้วย เพื่อสร้างความเป็นกันเองให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกผ่อนคลาย รวมถึงการสัมภาษณ์ในสถานที่ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสะดวกที่จะให้ข้อมูล เน้นการพูดคุยทำความเข้าใจให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกมีอิสระในการตอบคำถาม เนื่องจากบางประเด็นอาจเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นความลับ ผู้ให้ข้อมูลจึงสามารถสงวนสิทธิ์ที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัยได้ และในการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้วิจัยจะขออนุญาตในการบันทึกเทปและบันทึกภาพ ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมง ยืดหยุ่นตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล ในการสนทนาผู้วิจัยจะกระทำโดยไม่เร่งรีบ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีเวลาในการทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ แสดงความเห็นอย่างเต็มที่และสามารถเปิดเผยได้อย่างตรงไปตรงมา

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับความระมัดระวังต่อการแทรกแซง ชี้นำ หรือเข้าไปมีอิทธิพลต่อระบบความคิดของผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อันไม่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง และคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยตลอดการดำเนินการสัมภาษณ์ ส่วนคำถามในการสัมภาษณ์สามารถเพิ่มเติมได้ตามการสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้น และจำนวนครั้งในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนนั้นก็ขึ้นอยู่กับความละเอียดลึกซึ้งและพอเพียงของข้อมูล กล่าวคือ หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลับมา ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปคำสัมภาษณ์ สร้างรหัสข้อมูลเบื้องต้น และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล หากข้อมูลในบางประเด็นที่ไต่ยังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะกลับไปสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลที่ไต่จะถึงจุดอิ่มตัว พร้อมทั้งนำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง (Member checking) เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ คณะครู บุคลากร นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ซึ่งข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีส่วนสำคัญในการช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเน้นไปในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยตรง

3. การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่ได้มีส่วนร่วมโดยสมบูรณ์ (Observer-as-Participant) ซึ่งเป็นการสังเกตร่วมกับการสัมภาษณ์เป็นหลัก โดยสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลนั้น ขณะที่มีการพูดคุยสนทนา มีลักษณะท่าทางหรือปฏิบัติอย่างไร นอกจากนี้ในกรณีที่เมื่อทราบว่าผู้ให้ข้อมูลจะมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตติดตามผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายไปทำกิจกรรม และอาศัยช่วงเวลาในการทำกิจกรรมนั้นพูดคุยสอบถามข้อมูลและสังเกตไปด้วย

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเปิดเผยตนเองและดำเนินการสังเกตใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก สังเกตและเฝ้ามองห่าง ๆ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย ซึ่งก็จะเห็นภาพในฉากต่าง ๆ ได้ชัดเจน เห็นความเด่นลักษณะเฉพาะ เห็นความสัมพันธ์ของบุคคล รูปแบบและกระบวนการสัมพันธ์ รวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ส่วนลักษณะที่สอง ผู้วิจัยจะเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างที่โรงเรียนได้จัดขึ้น โดยผู้วิจัยอาสาเข้าร่วมทำในสิ่งที่พอทำได้ ทั้งนี้การเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นเฉพาะบางกิจกรรมที่ผู้ให้ข้อมูลอนุญาตให้เข้าร่วมได้เท่านั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการสังเกตไว้ 2 ส่วน คือ สังเกตสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสังเกตพฤติกรรมที่เป็นคำพูดและไม่เป็นคำพูดของผู้ให้ข้อมูล

4. การจดบันทึก (Field note)

ได้แก่ การจดบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะบันทึกอย่างทันที่ทันทีภายหลังการสังเกตเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่สนใจและภายหลังการสัมภาษณ์ในทุกครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการบิดเบือนหรือคลาดเคลื่อนเนื่องจากการลืมเลือน ในกรณีที่ทำได้ในทันทีอาจจดบันทึกเฉพาะคำสำคัญ (Key words) เพื่อเตือนความจำ และรีบบันทึกอย่างละเอียดทันทีเมื่อมีโอกาส นอกจากนี้ยังต้องจดบันทึกสภาพลักษณะ

ของบริบททางกายภาพและสังคมประกอบเหตุการณ์ที่สังเกตได้ และบริบทแวดล้อมขณะทำการสัมภาษณ์ รวมทั้งลักษณะอาการที่น่าสนใจ สีหน้า ท่าทาง อากัปกริยาของผู้ถูกสัมภาษณ์ มีการทบทวนและเรียบเรียงการบันทึกใหม่เพื่อประเมินข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ว่ายังมีประเด็นอะไรที่น่าจะทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม การบันทึกข้อมูลในส่วนของผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่มีการใส่ความเห็นของผู้วิจัยเข้าไป เนื่องจากเป็นข้อมูลเฉพาะของผู้ถูกสัมภาษณ์เท่านั้น ส่วนความคิดหรือมุมมองของผู้วิจัยจะเขียนไว้แยกต่างหาก เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ เช่น ประสพการณ์ในการสัมภาษณ์ ปฏิกริยาของผู้วิจัยต่อการสัมภาษณ์ ความเห็นต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ บริบทของการสัมภาษณ์ ข้อผิดพลาดจากการสัมภาษณ์ ตลอดจนแนวคิด มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้จดบันทึกประจำวัน (Diary) เพื่อบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในขณะที่เข้าสู่สนาม เนื้อหาอาจจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูลโดยตรงก็ได้ อาจเป็นความรู้สึกของนักวิจัยที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ไม่ว่าจะ เป็นความรู้สึกลทางบวกและลบต่อบุคคล เหตุการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นตอนนั้น สำหรับใช้นำมาทบทวนเรื่องราวประกอบกรเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยด้วย 4 วิธีการหลัก ทั้งการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการจดบันทึก มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ซึ่งในทุกครั้งที่มีการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะดำเนินการสังเกตร่วมไปด้วย เพราะข้อมูลจากการสังเกตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจประสพการณ์ตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายได้ชัดเจนขึ้น รวมถึงเข้าใจสภาพบริบททางกายภาพ ส่วนการจดบันทึกนั้น ผู้วิจัยจะดำเนินการอย่างทันทีหลังการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นไปอย่างมีทิศทาง ผู้วิจัยจึงมีแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยได้สร้างแนวคำถาม (Guideline) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นประเด็นกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้นตามกรอบของปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษา และใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานในภาคสนาม ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้เข้าไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจะมีการปรับเปลี่ยนและสร้างประเด็นคำถามใหม่ ๆ อยู่เสมอตามความเหมาะสม มีความยืดหยุ่นในการสนทนาที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้ถูกศึกษามีเวลาในการทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปิดเผยได้อย่างตรงไปตรงมา โดยคำถามในการสัมภาษณ์จะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. แนวคำถามหลัก (Main questions) ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นขึ้นมาสำหรับการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า (Interview guide) เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่จะทำการศึกษา โดยแนวคำถามที่กำหนดไว้ในครั้งนี้ เป็นเพียงกรอบการสัมภาษณ์ที่กำหนดในเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบคำถามการวิจัยได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ทั้งในแง่ของการใช้ถ้อยคำในเวลากลางและลำดับก่อนหลังคำถามขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์และสถานการณ์ในการสัมภาษณ์ อนึ่ง

ในการทบทวนความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ผู้เชี่ยวชาญได้กลั่นกรองแนวคำถามก่อนนำไปใช้จริง

2. คำถามเพื่อขอรายละเอียดและความชัดเจน (Probing questions) เป็นคำถามหลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามหลัก แต่คำตอบยังไม่ชัดเจนพอ อาจจะขอรายละเอียดหรืออาจมีประเด็นใหม่ที่นำร่องนำติดตาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดลงลึกในเรื่องนั้น ๆ มากขึ้น ช่วยให้มีความชัดเจนมากขึ้น และแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เขาพูดนั้น ผู้วิจัยกำลังรับฟังด้วยความสนใจและใส่ใจ

3. คำถามเพื่อตามประเด็น (Follow-up questions) เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมุ่งจะเพิ่มมิติทั้งทางกว้างและทางลึกของเรื่องที่ศึกษาให้มากขึ้น โดยการนำเอาเรื่องใหม่ที่เพิ่งได้พบจากการสัมภาษณ์ขึ้นมาเป็นประเด็นถามต่อ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยให้ลึกลงไป คำถามประเภทนี้ผู้วิจัยจะใช้เฉพาะขณะที่ทำการสัมภาษณ์ หรืออาจเก็บไว้สัมภาษณ์คราวหลังถ้าเป็นเรื่องที่มีประเด็นความสำคัญมากและต้องใช้เวลา

การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยได้นำเอากระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ ซึ่งมีขั้นตอนของการพักบทข้อมูล (Bracketing) ที่จำเป็นต้องทำก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการสำรวจ ความรู้ กรอบความคิด ความเชื่อเดิมของผู้วิจัย ระวังออกจากเรื่องที่จะศึกษาวิจัย เพื่อสำรวจว่าประสบการณ์ตามการรับรู้ (Consciousness) ของผู้ให้ข้อมูลนั้นเป็นอย่างไร เนื่องจากคณะผู้วิจัยเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานการศึกษา ดังนั้นจึงต้องระวังหรือหลีกเลี่ยงการตั้งสมมติฐานอันเกิดจากความรู้และแนวคิดเดิมก่อนที่จะเริ่มดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทันทีที่เก็บข้อมูลจากสนามวิจัยได้จำนวนหนึ่ง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะแรกนี้ ผู้วิจัยใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป และใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุง หรือกำหนดประเด็นคำถามย่อยของการวิจัยขึ้นใหม่ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกัน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของไมล์ส์และฮูเบอร์แมน (Miles; & Huberman, 1994) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Data organizing) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลงสนามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งเริ่มต้นด้วยการจัดระเบียบของข้อมูล เพราะข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากภาคสนามนั้น มักไม่อยู่ในรูปที่พร้อมจะนำไปใช้วิเคราะห์ได้ทันที ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้มาจัดรูปให้เหมาะสมก่อน ซึ่งก็คือข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ที่ถูก

จดบันทึกด้วยลายมือและการบันทึกเสียงไว้ จากนั้นผู้วิจัยทำการเปลี่ยนข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้มาจากการถอดเทปบันทึกเสียงคำสัมภาษณ์อย่างละเอียด ชนิดคำต่อคำ (Transcribing interview) ให้มาอยู่ในรูปแฟ้มข้อมูลที่พร้อมสำหรับการอ่านและสามารถนำไปใช้ประมวลผลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในขั้นตอนต่อไป

จากนั้นผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้เข้าใจภาพรวมของข้อมูลก่อน โดยพยายามขจัดอคติและการตัดสินล่วงหน้า ทำความเข้าใจความหมายผ่านข้อมูลที่มีการอ่านนี้ทำหลายรอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเข้าใจมองเห็นภาพรวมของความคิดและประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละราย และเนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพไม่เน้นการใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจึงต้องมีการเขียนบันทึกการสังเกตเพื่อสามารถนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การแสดงข้อมูล (Data display) การแสดงข้อมูลเป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลโดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการตรวจสอบแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของการพรรณนามากำหนดรหัส (Coding) และจัดข้อมูลเข้าไปเป็นหมวดหมู่ (Categoring) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรหัสสำหรับการวิเคราะห์ด้วยการนำปัญหาการวิจัยเป็นตัวตั้ง และทำการกำหนดรหัสตั้งต้นให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้น ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการที่ผู้วิจัยได้มองหาความเหมือนและความแตกต่างของชุดข้อมูล เพื่อแยกเอาชุดข้อมูลไปไว้ในหมวดหมู่ต่าง ๆ ที่สร้างไว้

ขั้นต่อมาผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนารหัส โดยนำข้อมูลที่ได้ลงรหัสทั้งหมดมาทบทวนว่ารหัสมีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้ายังไม่เหมาะสมก็ปรับปรุงจนเหมาะสม หลังจากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการนำหมวดหมู่ที่สร้างไว้มาเปรียบเทียบดูเพื่อที่จะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหมวดหมู่ทั้งหมด ในการวิเคราะห์ขั้นนี้ผู้วิจัยได้ผสมผสานเอาหมวดหมู่หลาย ๆ หมวดหมู่เข้าไว้ในประเด็นหลัก (Themes) และประเด็นย่อย (Sub-themes) ตามคุณสมบัติของหมวดหมู่ ซึ่งการที่ผู้วิจัยสามารถสร้างประเด็นหลักที่จะบรรจุประเด็นย่อยและหมวดหมู่เข้าไว้ในได้นั้น เกิดจากการที่ผู้วิจัยมองเห็นแบบแผนของชุดความหมาย (Patterns) หรือมโนทัศน์ (Concept) ที่ปรากฏให้เห็นซ้ำ ๆ กันในข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยมือร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการลงรหัสและจัดหมวดหมู่ข้อมูลในงานวิจัย ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยสามารถมองเห็นแบบแผนของชุดความหมายหรือมโนทัศน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การหาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำตรงของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation, and Verification) จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทันทีที่เก็บข้อมูลจากสนามวิจัยได้จำนวนหนึ่ง และดำเนินการเก็บข้อมูลไปจนกระทั่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วผู้วิจัยมั่นใจว่าแบบแผนของชุดความหมายหรือมโนทัศน์ที่เกิดขึ้นนั้นซ้ำ ๆ กันจนเป็นแบบแผนที่แน่นอน แม้จะทำการสัมภาษณ์คนอื่น ๆ ต่อไปก็ไม่ได้ข้อมูลใหม่เพิ่มเติมอีก เรียกได้ว่าข้อมูลมีความอิ่มตัวเพียงพอในช่วงระยะเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงหยุดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ในระหว่างที่วิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำข้อสรุป

ชั่วคราวและตัดทอนข้อมูล (Data shortening) ด้วยการลงเขียนข้อสรุปแต่ละเรื่อง ซึ่งช่วยในการลดขนาดข้อมูลและช่วยกำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไปได้

ในขั้นต่อมาผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาหาข้อสรุป และตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบที่ได้ นั่นคือ ข้อสรุปผลรวม (Categorical aggregation) ที่เป็นวิธีการสืบค้นหาความหมายโดยรวมของข้อมูลและทำการตรวจสอบว่าข้อสรุปหรือความหมายที่ได้นั้น มีความถูกต้องแม่นยำน่าเชื่อถือเพียงใด พร้อมกับนำเอาแนวคิดทฤษฎีที่สอดคล้องกับข้อมูลมาใช้ประกอบการอธิบายบริบทเงื่อนไขของข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา

ในขั้นตอนสุดท้ายเมื่อได้ข้อสรุปแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อสรุปนั้นเพื่อยืนยันความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในที่นี้ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อสรุปด้วยการให้คณะทำงานและเพื่อนนักวิชาการช่วยตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล (Trustworthiness of the study)

ในการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ช่วงเริ่มเก็บข้อมูล ช่วงระหว่างเก็บข้อมูลซึ่งถือเป็นการตรวจสอบทันทีในสนาม หรือแม้กระทั่งเมื่อออกจากสนามไปแล้ว ก็อาจย้อนกลับมาตรวจสอบข้อมูลบางส่วนอีกได้ หากข้อมูลที่ได้ไปแต่เดิมมีลักษณะแปลกหรือไม่สอดคล้องกับข้อมูลอื่น ๆ ในชุดเดียวกัน สำหรับการตรวจสอบข้อมูลในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

การตรวจสอบด้านความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Credibility)

สำหรับความเชื่อถือได้ของข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยอย่างมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ (ชาย โพธิ์สิตา. 2548: 335-372; Mile; & Huberman. 1994)

1. การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ในสองลักษณะ คือ

1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) ที่เป็นการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยการใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบุคคลที่ต่างกัน ซึ่งดูว่าถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

1.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) โดยการที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ขณะที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ก็จะทำการสังเกตควบคู่กันไปด้วยเพื่อดูอากัปกริยา สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียงของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าเป็นอย่างไร พร้อมกับศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร รวมทั้งแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. การทำวิจัยอย่างมีขั้นตอนและเป็นกระบวนการ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์แนวทางการวิจัยแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) มาใช้ โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ระบุไว้ และทุกขั้นตอนของการวิจัยอยู่ภายใต้ดูแลของที่ปรึกษางานวิจัย

3. มีการตรวจสอบการดำเนินการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ (Peer debriefing) ในขั้นตอนก่อนการดำเนินการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบด้านความไว้วางใจได้ (Dependability)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยและอธิบายให้เห็นถึงขั้นตอนการทำวิจัยอย่างชัดเจนว่าข้อมูลนั้นถูกเก็บรวบรวมอย่างไร ทำให้สามารถตรวจสอบเส้นทางการวิจัยได้ (Audit trail) และนำเสนอข้อมูลครบถ้วนและครอบคลุม มีการสร้างประเด็นซึ่งได้รับการตรวจสอบจากคณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบด้านการยืนยันผลการวิจัย (Confirmability)

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกไว้อย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ ทั้งการบันทึกข้อมูล การสัมภาษณ์ด้วยเทปบันทึกเสียง การถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ ข้อมูลการสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนโดยการอ่านบันทึกการถอดความพร้อมกับการฟังเทปซ้ำ

2. ผู้วิจัยได้ทำบันทึกภาคสนาม (Field note) โดยจดบันทึกความคิดความรู้สึก เหตุการณ์รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในสนามเป็นรายวัน เพื่อนำมาเตือนความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ นำมาใช้ในการบรรยายแปลความและวิเคราะห์ข้อมูลตามความเป็นจริง

3. ผู้วิจัยได้อ้างคำพูด (Quotation) ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการนำเสนอข้อมูล โดยการใช้ถ้อยคำของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด การตัดคำพูดบางส่วนไปจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสื่อความหมายที่กระชับชัดเจน โดยยังคงความหมายเดิม

4. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบร่องรอยของความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างละเอียดรอบคอบ โดยการฟังเสียงสะท้อนจากผู้ร่วมวิจัยที่เราศึกษา (Playback method) ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยได้เสนอผลวิจัยให้ผู้ถูกศึกษาฟังและให้พวกเขาได้แสดงความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบว่าผู้วิจัยสามารถเข้าถึงปรากฏการณ์ ความหมาย ความเข้าใจของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง หรือเที่ยงตรงอย่างที่เป็นอยู่ตามมุมมองของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูล อันจะทำให้ปรากฏการณ์ที่ศึกษานั้นมีความหมายน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น

5. การสรุปข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ของผู้วิจัย เช่น ขั้นตอนการให้รหัสข้อมูล (Coding) ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลส่วนหนึ่ง เพื่อทำการลงรหัสร่วมกับผู้วิจัยท่านอื่น ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานวิจัย เพื่อดูความสอดคล้องของการให้รหัสข้อมูล ในขั้นตอนการจัดกลุ่มข้อมูล (Category) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์

ของข้อมูล การค้นหาแก่นโครงเรื่อง (Theme) และการแปลความหมายจะผ่านการตรวจสอบและทบทวนจากคณะทำงาน

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลทุกราย โดยก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลทุกราย โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การขออนุญาตจรรยาบรรณและการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ จำนวนครั้งในการสัมภาษณ์ ระยะเวลาและสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ การขอให้ผู้ให้ข้อมูลช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การมีสิทธิตอบหรือไม่ตอบคำถามของผู้วิจัย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อข้องใจ หรือสิ่งที่ เป็นข้อสงสัยเพิ่มเติมจนเข้าใจและให้เวลาในการคิดทบทวนก่อนตัดสินใจตอบคำถาม และที่สำคัญผู้วิจัยไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่เป็นผลในทางลบเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลจากการนำเสนอผลการวิจัยนั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รักษาความลับของข้อมูลโดยเก็บไว้ในที่ปลอดภัย และผลการวิจัยจะถูกนำเสนอโดยภาพรวม และข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น

หลังจากที่ได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว คณะผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยคณะนักวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่

1. แบบวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
2. แบบบันทึกกรณีศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดดเด่น และโรงเรียนที่มีปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1. วิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจัดทำเป็นสารสนเทศการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จากแบบวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
3. สรุปนำเสนอกรณีศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดดเด่น และโรงเรียนที่มีปัญหาอุปสรรคจากแบบบันทึกกรณีศึกษา

ระยะที่ 2 : การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้วย TOWS Matrix

นำผลการวิเคราะห์ SWOT จากระยะที่ 1 มาประชุมระดมความคิด (Brainstorming) ของ คณะวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหาร ครู ผู้เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุก ลักษณะ ในการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เครื่องมือ ประกอบด้วย

1. ประเด็นประชุมระดมความคิดการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. แบบวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากแบบวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษา

ระยะที่ 3 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะนี้เป็น การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ด้านการจัดทำแผนและนโยบาย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดประเมินผล ด้านการพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้ ฯลฯ จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือ

1. ประเด็นการสัมมนา จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. แบบวิเคราะห์ผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นโครงการหรือแผนงานย่อย ให้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงของหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การดำเนินงาน งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามขนาด ลักษณะโรงเรียน

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ลักษณะโรงเรียน			
			รร.ทั่วไป	รร.ในโครงการต่างๆ	รร.ที่เป็นรพ.สนาม	รร.ที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ
1	ขนาดเล็ก	75	64	1	5	7
2	ขนาดกลาง	107	78	1	7	22
3	ขนาดใหญ่	7	5	-	1	2
4	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : ข้อมูลบางโรงเรียนจัดกิจกรรมในหลายลักษณะ

ข้อมูลโรงเรียนในลักษณะต่างๆ ได้แก่

โรงเรียนคุณภาพของชุมชน จำนวน 1 โรงเรียน

ที่	รหัสโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	จำนวนนักเรียน
1	1080210601	จุฬารักษ์พิชญาคาร	228/266 หมู่ที่ 11 บ้านจุฬารักษ์ พัฒนา 2 ตำบลเขาพระ อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช	377

โรงเรียน STAND ALONE จำนวน 1 โรงเรียน

ที่	รหัสโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	จำนวนนักเรียน
1	1080210664	บ้านเขาวง	104 หมู่ที่ 2 ถนนบางขัน - ห้วย ยอด ตำบลบ้านนิคม อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	67

โรงเรียนใช้พื้นที่เป็นโรงพยาบาลสนาม จำนวน 13 โรงเรียน ได้แก่

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	จำนวนเตียง
1	วัดวังรีบุญเลิศ	1 หมู่ที่ 7 ตำบลคูสิต อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัด นครศรีธรรมราช	8
2	ชุมชนวัดสำโรง	96 หมู่ที่ 6 ถนนทุ่งสง-จันดี ตำบล นาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง นครศรีธรรมราช	10
3	บ้านเขาวง	104 หมู่ที่ 2 ถนนบางขัน - ห้วยยอด ตำบลบ้านนิคม อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	10
4	วัดเพ็ญญาติ	194 หมู่ที่ 2 ตำบลกะเปียด อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช	12
5	บ้านนาตำเสา	120 หมู่ที่ 6 ถนนบ้านนิคม-ไสยาส ตำบลบ้านนิคม อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	15
6	วัดมะเฟือง	หมู่ที่ 7 ตำบลนาเกาะ อำเภอดง จังหวัด นครศรีธรรมราช 80260	15
7	วัดวังขรี	27/2 หมู่ที่ 4 ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช	10-16

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	จำนวนเตียง
8	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไร่ยาว	หมู่ 6 ตำบลบางชัน อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	20
9	บ้านปากน้ำ	หมู่ที่ 5 ถนนฉวาง - แหลมยุง ตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	20
10	วัดเขาโร	หมู่ที่ 5 ถนนบ่อลื้อ-ลำทับ ตำบลเขาโร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	20
11	บ้านห้วยปรก	หมู่ที่ 3 บ้านห้วยปรก ตำบลห้วยปรก อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	20
12	สังวาลย์วิท 7	101 หมู่ที่ 11 ถนนลำนาว-เคี่ยมงาม ตำบลบ้านลำนาว อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	32
13	โสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	หมู่ที่ 10 ถนนปากแพรก - คอกช้าง ตำบลบางชัน อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	100

โรงเรียนจัดบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ในด้านอื่นๆ จำนวน 31 โรงเรียน ได้แก่

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	ประเภท
1	โสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	หมู่ที่ 10 ถนนปากแพรก - คอกช้าง ตำบลบางชัน อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
2	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไร่ยาว	หมู่ 6 ตำบลบางชัน อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
3	ชุมชนบ้านนาวา	316 หมู่ที่ 7 ถนนนครศรีฯ-บ้านส้อง ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
4	ชุมชนวัดอัมพวัน	2 หมู่ 1 ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
5	บ้านวังยาว	80 หมู่ที่ 7 ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	ประเภท
6	บ้านหนองปลิง	125 หมู่ที่ 2 ถนนก้างปลา-ทุ่งสำน ตำบลเขา โร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
7	บ้านห้วยทรายขาว	หมู่ที่ 10 ถนนพรบอน-ห้วยทรายขาว ตำบล นาแวง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
8	มหาราช 3	117 หมู่ที่ 7 ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
9	วัดไม้เรียง	หมู่ที่ 1 ถนนทานพอ - ถ้ำพรรณรา ตำบลไม้ เรียง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
10	บ้านวังตลับ	82 หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณ รา จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
11	วัดทุ่งควายพัฒนศึกษา	46 หมู่ที่ 8 ถนนทุ่งสง-บางขัน ตำบลเขาโร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จิตอาสา
12	ฉวาง	หมู่ที่ 1 ถนนภักดีราษฎร์ ตำบลฉวาง อำเภอ ฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
13	ชุมชนบ้านสี่แยก	111 หมู่ 4 ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
14	บ้านคลองเสาเหนือ	290 หมู่ที่ 3 ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
15	บ้านนาโพธิ์	34/30หมู่ที่ 2 ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
16	วัดกะโลสม	หมู่ที่ 6 ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
17	สหกรณ์นิคมกสิกรรมทุ่งสง	171 หมู่ที่ 4 ถนนทุ่งสง - ทุ่งใหญ่ ตำบลเขา ขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
18	บ้านไทรงาม	หมู่ที่ 5 ตำบลสวนขัน อำเภอช้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก
19	บ้านนาพา	12 หมู่ที่ 5 ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอถ้ำพรรณ รา จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, จิตอาสา
20	บ้านบ่อปลา	377 หมู่ที่ 8 ถนนทุ่งสง-ทุ่งใหญ่ ตำบลกรู งหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, จิตอาสา

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่	ประเภท
21	บ้านปากแพรก	ถ.บ่อลื้อ - ลำทับ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, จิตอาสา
22	วัดประดิษฐาราม	213/1 หมู่ที่ 1 ตำบลบางรูป อำเภอกงหรา จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, จิตอาสา
23	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้าน ยูงงาม	หมู่ที่ 5 ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, จิตอาสา
24	วัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227	191 หมู่ที่ 5 ตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, ผลิตแ ลกแฮลล์, จิตอาสา
25	วัดมงคลาราม	200 หมู่ที่ 1 ถนนพิปูน - จันดี บ้านท้ายสำเภา ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัด นครศรีธรรมราช	ปลูกพืชสมุนไพร ทางเลือก, ผลิตแ ลกแฮลล์, จิตอาสา
26	สังวาลย์วิท 7	101 หมู่ที่ 11 ถนนลำนาว-เคี่ยมงาม ตำบล บ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช	ผลิตเจลล้างมือ
27	บ้านปลายเส	102 หมู่ที่ 4 ตำบลถ้ำพรรณรา อำเภอ ถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช	ผลิตแอลกอฮอล์
28	บ้านพรุง	หมู่ที่ 9 ตำบลคูสิต อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัด นครศรีธรรมราช	ผลิตแอลกอฮอล์
29	วัดเกาะสระ	223 หมู่ที่ 4 ตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	ให้ช่วยเหลือตาม ระบบดูแล ช่วยเหลือ นร. รายบุคคล
30	องค์การสวนยาง 1	16 ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช	ทำอาหารกล่อง บริจาคให้โรค พยาบาลสนาม
31	วัดลำนาว	80 หมู่ที่ 14 ตำบลบ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	บริจาค่น้ำ

จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนก
ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	รูปแบบการจัดการเรียนการสอน					
			On Hand	On Line	On Demand	On Site	On Air	ผสมผสาน
1	ขนาดเล็ก	75	12	1	62	-	20	62
2	ขนาดกลาง	107	9	98	97	-	15	98
3	ขนาดใหญ่	7	7	7	7	-	-	7
4	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-	-	-	-

ที่	ระดับชั้น	รูปแบบการจัดการเรียนการสอน					
		On Hand	On Line	On Demand	On Site	On Air	ผสมผสาน
1	ปฐมวัย	181	69	72	-	8	188
2	ประถมศึกษาตอนต้น	189	110	89	-	20	189
3	ประถมศึกษาตอนปลาย	185	131	97	-	20	189
4	มัธยมศึกษาตอนต้น	52	49	30	-	6	7

โรงเรียน Best practice

โรงเรียนวัดประดิษฐาราม

แนวปฏิบัติที่ดี คือ

เรียนรู้คู่ปลอดภัย มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน

โรงเรียนเน้นเรียนรู้คู่ปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่บ้าน และรักษาความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งครูผู้สอนบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาสุขศึกษา การงานอาชีพ และวิทยาศาสตร์ ให้นักเรียนตระหนักถึงอันตรายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงเรียนมีศูนย์เรียนรู้โลก หนอง นา ฝึกทักษะชีวิตและอาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน แม้จะมีเหตุการณ์โรคระบาด เช่น การนำพืชผัก ผลไม้ ไข่ไก่ ปลาตุ๋นเลี้ยง เป็นต้น โดยนักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว.

โรงเรียนวัดประดิษฐาราม
Watpradittharam School
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2
ปีที่ 2 ฉบับที่ 42 ประจำวันที่ 4 กันยายน 2564

**โรงเรียนวัดประดิษฐารามได้รับการคัดเลือก
เป็นสถานศึกษานำร่องโครงการ
อาหารเกษตร สืบสาน รักษา
ต่อยอดตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้วย "โคก หนอง นา แห่งน้ำใจและความหวัง"
ระยะที่ 1 ซึ่งจัดอันดับ 1 ใน 30 โรงเรียน
จากการคัดเลือกทั้งหมด 5 ภูมิภาค
ภูมิภาคละ 6 โรงเรียน**

Facebook: [โรงเรียนวัดประดิษฐาราม](#)
Twitter: [โรงเรียนวัดประดิษฐาราม](#)

โรงเรียนวัดประดิษฐาราม
Watpradittharam School
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2
ปีที่ 2 ฉบับที่ 40 ประจำวันที่ 27 สิงหาคม 2564

**โคก หนอง นา
แห่งน้ำใจและความหวัง**

วันที่ 28 สิงหาคม 2564 ครูและตัวแทนนักเรียน
โรงเรียนวัดประดิษฐารามร่วมกับเครือข่ายโคกหนองนา
"โคก หนอง นา" โดยทำร่วมกับพี่ๆ ทีมแม่และ
น้องโรงเรียน ภายใต้ความช่วยเหลือจาก อบต.อู่ทอง บึงฉลือ
ชุมชน และวัดในการสนับสนุนซื้อรถไถ วิทยากร
และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ จัดเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ
สถานการณ์ภายในปัจจุบัน ที่นับวันนักเรียนได้เรียนรู้
16 ปีที่ซึ่งนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเป็นการ
ลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนการสอนในชั้นเรียนออนไลน์

Facebook: [โรงเรียนวัดประดิษฐาราม](#)
Twitter: [โรงเรียนวัดประดิษฐาราม](#)

โรงเรียนที่ต้องเร่งช่วยเหลือ -

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏผลดังตาราง 4.1 – 4.6

ตาราง 4.1 ผลการพิจารณาปัจจัยภายใน (ด้านการบริหารจัดการ)

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
โครงสร้าง องค์กร (Structure)	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงสร้างการบริหารงานชัดเจน ครอบคลุมภารกิจ 2. มีการกระจายอำนาจการบริหารงาน อย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 3. มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ความ รับผิดชอบ มีคำสั่งมอบหมายงานที่ชัดเจน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลง บ่อย 2. นโยบายมีมาก 3. นโยบายไม่สอดคล้องกับ ความ ต้องการและสภาพความเป็นจริง
ระบบการ ปฏิบัติงาน (System)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการทำงานที่เป็นระบบและชัดเจน 2. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ดีส่งต่อ การใช้ข้อมูลทำได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ใช้ระบบ ICT เพื่อการบริหารจัดการ 3. มีการจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้า ของบุคลากรด้านวิชาชีพและเพิ่ม ศักยภาพในการทำงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีอุปสรรคในการเข้าถึง การติดต่อ ประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและ นักเรียน 2. การจัดเก็บข้อมูลเอกสารโดยใช้ เทคโนโลยีอย่างระบบ และการสอน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชั้นเรียน ค่อนข้างและล่าช้า 3. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและ ไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการ จัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก
จำนวนบุคลากร (Staff)	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคลากรเพียงพอ 2. ครูครบชั้น ตรงตามวิชาเอก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่ครบชั้น 2. ครูไม่ตรงตามวิชาเอก 3. อัตรากำลังยังต่ำกว่าเกณฑ์

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
ความสามารถ ของบุคลากร (Skill)	<ol style="list-style-type: none"> บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามสภาพของโรงเรียนจริง ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์ 	<ol style="list-style-type: none"> ครูขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบ online บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง
ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์องค์กร (Strategy)	<ol style="list-style-type: none"> โรงเรียนกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ชัดเจน โรงเรียนมีนโยบายและแผนงานครอบคลุมทุกฝ่ายงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการดำเนินงานชัดเจน โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 	-
รูปแบบการบริหาร (Style)	<ol style="list-style-type: none"> มีการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม การบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 	<ol style="list-style-type: none"> การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการยังไม่ชัดเจน ผู้บริหารใช้รูปแบบการบริหารแบบเดิม ๆ
วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วมใน การปฏิบัติงาน	<ol style="list-style-type: none"> เป็นโรงเรียนที่มีความร่วมมือของทุกฝ่าย บุคลากรมีความรักสามัคคีในองค์กร 	<ol style="list-style-type: none"> การดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
(Share values)	3. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์	

ดังนี้

จากตาราง 4.1 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายใน (ด้านการบริหารจัดการ)

จุดแข็ง (S = STRENGTH) ด้านบริหารจัดการ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- S1. โครงสร้างการบริหารงานชัดเจนครอบคลุมภารกิจ
- S2. มีการกระจายอำนาจการบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม
- S3. มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ มีคำสั่งมอบหมายงานที่ชัดเจน
- S4. มีการทำงานที่เป็นระบบและชัดเจน
- S5. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่ดีส่งต่อการใช้ข้อมูลทำได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพใช้ระบบ ICT เพื่อการบริหารจัดการ
- S6. มีการจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรด้านวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการทำงาน
- S7. บุคลากรเพียงพอ
- S8. ครูครบชั้น ตรงตามวิชาเอก
- S9. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน
- S10. ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามสภาพของโรงเรียนจริง
- S11. ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์
- S12. โรงเรียนกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ชัดเจน
- S13. โรงเรียนมีนโยบายและแผนงานครอบคลุมทุกฝ่ายงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการดำเนินงานชัดเจน
- S14. โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- S15. มีการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- S16. มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม
- S17. การบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- S18. เป็นโรงเรียนที่มีความร่วมมือของทุกฝ่าย
- S19. บุคลากรมีความรักสามัคคีในองค์กร
- S20. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออก และมีวิสัยทัศน์

จุดอ่อน (W= WEAKNESS) ด้านบริหารจัดการ มี 15 ประเด็น ได้แก่

- W1. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย
- W2. นโยบายมีมาก
- W3. นโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความเป็นจริง
- W4. มีอุปสรรคในการเข้าถึง การติดต่อประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน
- W5. การจัดเก็บข้อมูลเอกสารโดยใช้เทคโนโลยีอย่างระบบ และการสอนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชั้นเรียนค่อนข้างยากและล่าช้า
- W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก
- W7. ครูไม่ครบชั้น
- W8. ครูไม่ตรงตามวิชาเอก
- W9. อัตรากำลังยังต่ำกว่าเกณฑ์
- W10. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- W11. ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบonline
- W12. บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง
- W13. การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการยังไม่ชัดเจน
- W14. ผู้บริหารใช้รูปแบบการบริหารแบบเดิม ๆ
- W15. การดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

ตาราง 4.2 ผลการพิจารณาปัจจัยภายนอก (ด้านการบริหารจัดการ)

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
การเมือง (Politics)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับงบประมาณจาก อปท. 2. นโยบายการเรียนมีความยืดหยุ่น 3. รัฐบาลจัดสรรงบประมาณสนับสนุน 4. หน่วยงานราชการให้การสนับสนุน อุปกรณ์เกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต 5. นโยบายเรียนฟรี 15 ปีช่วยนักเรียนได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการแข่งขันกับโรงเรียนเอกชน 2. มีความขัดแย้งทางการเมืองในชุมชน 3. นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง 4. หน่วยงานในท้องถิ่น ยังขาดความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน
เศรษฐกิจ (Economic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนได้ฝึกทักษะสร้างรายได้ เช่น รับซ่อมรถจักรยานยนต์ รับจ้างทั่วไป 2. ประชาชนมีอาชีพมั่นคงในรายได้ สนับสนุนการศึกษา 3. ผู้ปกครองประหยัดค่าใช้จ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปกครองขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน 2. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด 3. ผู้ปกครอง มีรายได้น้อย 4. นักเรียนขาดเครื่องเทคโนโลยีในการสื่อสาร
สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (Social)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมของชุมชน 2. เกิดความเข้าใจระหว่างครูและผู้ปกครองมากขึ้น 3. สามารถเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมทั้งเด็กปกติและผู้พิการ 4. มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น 5. มีการปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่ 6. ครอบครัวมีความอบอุ่นมากยิ่งขึ้น 7. ผู้ปกครองมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ 8. ผู้นำชุมชนท้องถิ่นสนับสนุนการศึกษา 9. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการศึกษา 10. ชุมชนสังคมมีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน 2. ปัญหาด้านสิ่งเสพติดในชุมชนมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักเรียน 3. ชุมชนเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัส โคโรน่า 2019 4. ครอบครัวของนักเรียนมีการย้ายถิ่นฐานบ่อย 5. ผู้ปกครองนักเรียนขาดความเข้าใจในทัศนคติในการจัดการเรียนการสอน ช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรน่า 2019

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	11. ชุมชนมีการช่วยเหลือโรงเรียน 12. ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น 13. ชุมชนมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่หลากหลาย	6. ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่มีเวลาดูแลนักเรียน 7. ครอบครัวมีปัญหาแตกแยก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นผู้เลี้ยงดูบุตรหลาน
เทคโนโลยี (Technology)	1. ได้ฝึกทักษะทางเทคโนโลยี 2. ได้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 3. สามารถใช้สื่อการสอนทาง DLTV 4. สามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ดี	1. ผู้ปกครองนักเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี 2. ขาดอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ 3. ขาดแคลน ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต 4. ระบบสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ไม่ครอบคลุมพื้นที่ 5. ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย 6. การใช้เทคโนโลยีเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ขาดการกำกับดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะ ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม

จากตาราง 4.2 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายนอก (ด้านการบริหารจัดการ) ดังนี้

โอกาส (O= OPPORTUNITY) ด้านบริหารจัดการ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- 1. ได้รับงบประมาณจาก อปท.
- 2. หน่วยงานราชการให้การสนับสนุนอุปกรณ์เกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- 3. นโยบายทางการเรียนมีความยืดหยุ่น
- 4. นักเรียนได้ฝึกทักษะสร้างรายได้ เช่นรับซ่อมรถจักรยานยนต์ รับจ้างทั่วไป
- 5. ประชาชนมีอาชีพมั่นคงในรายได้สนับสนุนการศึกษา
- 6. ผู้ปกครองประหยัดค่าใช้จ่าย
- 7. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- 8. เกิดความเข้าใจระหว่างครูและผู้ปกครองมากขึ้น
- 9. สามารถเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมทั้งเด็กปกติและผู้พิการ
- 10. มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น
- 11. มีการปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่
- 12. ครอบครัวมีความอบอุ่นมากยิ่งขึ้น
- 13. ผู้นำชุมชนท้องถิ่นสนับสนุนการศึกษา
- 14. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการศึกษา
- 15. ชุมชนสังคมมีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 16. ชุมชนมีการช่วยเหลือโรงเรียน
- 17. ได้ฝึกทักษะทางเทคโนโลยี
- 18. ได้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
- 19. สามารถใช้สื่อการสอนทาง DLTV
- 20. สามารถเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ดี

อุปสรรค (T= THREAT) ด้านบริหารจัดการ มี 19 ประเด็น ได้แก่

- T1. มีการแข่งขันกับโรงเรียนเอกชน
- T2. มีความขัดแย้งทางการเมืองในชุมชน
- T3. นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง
- T4. หน่วยงานในท้องถิ่น ยังขาดความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน
- T5. ผู้ปกครองขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน
- T6. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด
- T7. ผู้ปกครอง มีรายได้น้อย
- T8. นักเรียนขาดเครื่องเทคโนโลยีในการสื่อสาร
- T9. ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน
- T10. ปัญหาด้านสิ่งเสพติดในชุมชนมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักเรียน
- T11. ชุมชนเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- T12. ครอบครัวของนักเรียนมีการย้ายถิ่นฐานบ่อย

- T13. ผู้ปกครองนักเรียนขาดความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอนช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- T14. ครอบครัวมีปัญหาแตกแยก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นผู้เลี้ยงดูบุตรหลาน
- T15. ผู้ปกครองนักเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี
- T16. ขาดแคลน ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- T17. ระบบสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ไม่ครอบคลุมพื้นที่
- T18. ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- T19. การใช้เทคโนโลยีเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ขาดการกำกับดูแลใจใส่ ชี้แนะ ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม

ตาราง 4.3 ผลการพิจารณาปัจจัยภายใน (ด้านการจัดการเรียนรู้)

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
โครงสร้าง องค์กร (Structure)	<p>1. โครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนผู้บริหารมอบหมาย ครูผู้สอนสอนตรงตามความสามารถ ความถนัด</p> <p>ผู้บริหารกำกับ ติดตามนิเทศอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2. โรงเรียนมีการประสานงานหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>3. โรงเรียนมีการประสานงานหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน</p>	<p>1. โครงสร้างการบริหารงานขาดความชัดเจน การมอบหมายงานมีความเหลื่อมล้ำ มีความซ้ำซ้อน</p> <p>2. ผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3. ขาดการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน</p>
ระบบการ ปฏิบัติงาน (System)	<p>1. มีการจัดการเรียนการสอนแบบ ออนไลน์ นักเรียนเรียน On hand ได้ครบ 100% ส่งใบงานตามวันเวลาที่นัดหมาย</p> <p>2. มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>๓. ผู้บริหารและครู มีความรู้ด้านเทคโนโลยีทำให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้</p> <p>๔. จัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>๕. มีการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน</p> <p>๖. โรงเรียนมีผู้ประสานงานความสะดวกในการสนับสนุนการเรียนการสอนเช่น คอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนรู้ตามสภาพความเหมาะสมของนักเรียน</p> <p>๗. โรงเรียนให้การสนับสนุน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>๘. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม</p>	<p>1. ใช้รูปแบบการเรียนไม่หลากหลาย ไม่ครบทุกกลุ่มสาระ</p> <p>๒. ขาดระบบการรายงานผลการจัดการเรียนรู้และ การวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน</p> <p>๓. การรายงานซ้ำซ้อน</p> <p>๔. การวัดและประเมินผลไม่ได้ตามสภาพจริง 100% ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>๕. การจัดตารางเรียนและตารางสอนออนไลน์บางวิชาไม่สามารถจัดในตารางได้ ทำให้วิชานั้นไม่เกิดร่องรอยในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน</p> <p>๖. การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่ค่อยเป็นระบบ</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>๙. มีรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (on hand, on demand และ online) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกคน</p> <p>๑๐. การวัดผลการประเมินผลมีความยืดหยุ่น</p> <p>๑๑. การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสมตามรายบุคคล</p> <p>๑๒. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ active learning เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสอนโดยใช้กระบวนการโครงงาน มีแผนการเรียนรู้ครูวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัด มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้ ใช้โปรแกรม google meet ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน และใช้แบบทดสอบไม่ว่าจะเป็นเก็บคะแนนหรือสอบปลายภาคในรูปแบบของ google form ครูมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์</p>	<p>๗. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนกับครูโดยตรง</p> <p>การเรียนออนไลน์ส่งผลต่อสุขภาพของ ครู และผู้เรียน โดยเฉพาะด้านสายตา</p> <p>๘. ระบบการสื่อสารเป็นอุปสรรค</p>
จำนวนบุคลากร (Staff)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีครบ 8 กลุ่มสาระสอนตรงวิชาเอก 2. บุคลากรเพียงพอ 3. มีครูครบชั้น 4. ทุกคนให้ความสำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีน้อย 2. นักเรียนร้อยละ 4.95 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 101 คน มีปัญหาสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยไม่เหมาะกับการเรียน 3. นักเรียนบางส่วนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ได้ 4. อนุบาลครูไม่ครบชั้น 5. ประถมครูไม่ครบเอก 6. มีครูไม่ครบชั้นเรียนทำให้การจัดการเรียนต้องมีการสอนควบชั้น

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		7. อัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ ขาดแคลนครู 8. จำนวนครูไม่เพียงพอต่อสัดส่วนของนักเรียน 9. ขาดแคลนบุคลากรในบางวิชา เช่น ภาษาอังกฤษ ฯลฯ 10. ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงเอก 11. ครูไม่ครบชั้น 12. ครูมีข้อจำกัดเนื่องจากรับผิดชอบในการสอนครบชั้น 13. ครูไม่ครบวิชาเอก 14. ขาดแคลนครูบางสาขา วิชาเอก ขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล 15. ขาดแคลนบุคลากร 16. โรงเรียนมีบุคลากรไม่ครบทุกสาขาวิชา
ความสามารถของบุคลากร (Skill)	1.ครูผู้สอนมีครบทั้ง 8 กลุ่มสาระและตรงตามวิชาเอก มีศักยภาพ ความสามารถในการปฏิบัติงาน 2.บุคลากรเห็นความสำคัญมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและให้ความร่วมมือต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์เกิดโรคระบาด โควิด 19 3.ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามสภาพของโรงเรียนจริง	1.ขาดบุคลากรครูที่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน มีครูไม่ตรงตามวิชาเอก และครูไม่ครบชั้น 2.การเข้าเรียนOnlineนักเรียนไม่มีความในด้านอุปกรณ์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>5.ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ</p> <p>6. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>8. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>9.ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับใช้ในการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค</p> <p>10.ครูมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ขึ้นตามลำดับ ปรับเปลี่ยนการสอนและมีความพยายามในการจัดการเรียนรู้ให้ถึงนักเรียนมากขึ้น</p> <p>11.ครูสามารถจัดให้นักเรียนเรียนรู้ตามตัวชีวิตและตามศักยภาพ ได้เรียนรู้เทคโนโลยีร่วมกันนักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ</p>	<p>3.ขาดระบบการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้</p> <p>4.ครูบางคนขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบonline</p> <p>5.บุคลากรขาดความชำนาญด้าน ICT</p> <p>6.บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง</p> <p>7.การจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มศักยภาพที่วางไว้</p> <p>8.งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ</p> <p>9.ขาดการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>10.ครูควรจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชีวิตตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		<p>ให้มากขึ้น และพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ จัดเตรียมห้องปฏิบัติการ ให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งานเสมอ</p> <p>11.ครูควรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และธรรมชาติวิชา</p> <p>12.บุคลากรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี</p> <p>13.การติดตามและประเมินผลยังไม่ต่อเนื่อง</p> <p>14.ครูมีข้อจำกัดในการสอนโดยการสร้างห้องเรียน นักเรียนไม่ค่อยส่งงานจากข้อจำกัดของผู้ปกครองในเรื่องการให้คำแนะนำ และต้องประกอบอาชีพ</p> <p>15.ครูบางคนยังไม่เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งจำเป็นที่จะต้องพัฒนา</p> <p>16.ครูมีภาระหน้าที่อื่น นอกเหนือจากการสอนที่ต้องรับผิดชอบ ส่งผลให้มีเวลาในการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอนที่น้อยลง ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ</p> <p>17.มีเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับการเรียนการสอน</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		18.ขาดการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ Application ต่างๆ 19.ครูจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย 20.โรงเรียนขาดสื่อการเรียนการสอนอุปกรณ์เทคโนโลยี 21.ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 22.ครูขาดเทคนิคการสอน การติดตามผลขาดความต่อเนื่อง 23.การติดตามประเมินผล การจัดการศึกษายังขาดเครื่องมือทำให้การประเมินผลยังขาดความสอดคล้องกับสภาพจริงส่งผลให้การตัดสินใจ การวางแผนไม่มีประสิทธิภาพ
ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์องค์กร (Strategy)	1.มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน 2.มีการปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับการดำเนินการจัดเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี 3.โรงเรียนให้จัดรูปแบบการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ มีห้องเรียนที่หลากหลายน่าสนใจ จากแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น Zoom GMeet ฯลฯ 4.ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์	1.มีนโยบายงานเร่งด่วนบ่อย ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอน 2.มีนโยบายงานเร่งด่วนบ่อย ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอน 3.ขาดแคลนเครื่องมือ สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา 4.ไม่สามารถบริหารจัดการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพทุกคนทุกรายวิชา

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	5.สถานศึกษามีบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนการกำหนดนโยบายมาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	5.การติดตามประเมินผล การจัดการศึกษายังขาดเครื่องมือทำให้การประเมินผลยังขาดความสอดคล้องกับสภาพจริงส่งผลให้การตัดสินใจ การวางแผนไม่มีประสิทธิภาพ
รูปแบบการบริหาร (Style)	<ol style="list-style-type: none"> 1.มีความร่วมมือจากทุกฝ่าย 2.มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 3.นักเรียนได้รับการเรียนรู้แบบผสมผสานทุกคน 4.โรงเรียนบ้านนาท่อมเน้นการสอนแบบ on hand 5.นักเรียนมารับใบงานไปทำที่บ้านได้ 100 % 6.ครูมีแผนการสอนรายสัปดาห์ตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่สามารถนำมาประเมินคุณภาพผู้เรียน 7.จัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 8.จัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสานระหว่าง on hand และ on line ผ่านโปรแกรม google meet 9.มีการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน 10.โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยวิธี on hand จึงลดความเสี่ยงการแพร่เชื้อ 11.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม 12.มีการจัดการเรียนการสอน แบบ onhand ผสมผสานกับการสอนแบบ ondemand ให้ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง 13.การวางระบบนิเทศและการนำผลไปพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.อุปกรณ์การเรียนของนักเรียนไม่พร้อม 2.ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต 3.ขาดความพร้อมของอุปกรณ์ 4.การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ 5.ครูต้องเข้าร่วมอบรมอยู่เป็นบ่อยครั้ง ส่งผลให้นักเรียนไม่มีครูผู้สอน และเรียนได้ไม่เต็มตามศักยภาพ 6.ใช้รูปแบบการเรียนไม่หลากหลาย ไม่ครบทุกกลุ่มสาระ 7.ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย สื่อไม่เพียงพอ 8.สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ 9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงไม่หลากหลาย 10.การดำเนินงานบางเรื่องยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น การจัดการเรียนการสอนในช่วง covid-19

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>14.การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการนำผลการประเมินมาพัฒนา</p> <p>15.มีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการสอนผู้เรียนรายบุคคลคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของตัวผู้เรียน</p> <p>16.กระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมกิจกรรม Active Learning</p> <p>17.การจัดการเรียนรู้อาศัยความยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนเลือกได้ว่าจะเรียนรูปแบบใด</p> <p>18.ครูมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>19.การดำเนินงานของโรงเรียนในปีการศึกษา 2563 ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัดทุกโครงการ และบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>เนื่องจากโรงเรียนมีแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>20.การวางระบบนิเทศ และการนำผลไปพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ</p> <p>21.การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการนำผลการประเมินมาพัฒนา</p> <p>22.มีการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน</p> <p>23.โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็น 2 รูปแบบ คือ แบบ Online และ On Hand</p>	<p>11.นักเรียนไม่สามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้ 100 % เนื่องจากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และความพร้อมของผู้ปกครอง</p> <p>12.ระยะเวลาที่จำกัด</p> <p>13.การติดตามนักเรียนที่หลุดระบบมีความยากลำบาก</p> <p>14.ขาดสื่อ เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>15.การเรียนโดยวิธี on hand ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาบางเรื่อง</p> <p>16.เครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ เนื่องจากบ้านอยู่ห่างไกลจากเครือข่าย</p> <p>17.ขาดระบบการรายงานผลการจัดการเรียนรู้และ การวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน</p> <p>18.การวัดและประเมินผลไม่ได้ตามสภาพจริง 100%</p> <p>ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>19.การจัดตารางเรียนและ ตารางสอนออนไลน์บางวิชาไม่สามารถจัดในตารางได้ ทำให้วิชานั้นไม่เกิดร่องรอยในการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน</p> <p>20.การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามแผนที่วางไว้</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>24.ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>25.มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดที่นักเรียนต้องรู้และควรรู้เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019</p> <p>26.ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มาใช้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมทั้งในรูปแบบ Online และ On Hand</p> <p>27.โรงเรียนมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Onlineและ On Hand</p> <p>28.สถานศึกษา สนับสนุนการจัดการเรียนของครู โดยบริการวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อลดภาระของครู</p> <p>29.จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิเคราะห์ผลผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลาย</p> <p>30.ครูจัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบ เช่น On-line On-hand On-demand On-air มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>31. มีรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (on hand, on demand และ online) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกคน</p> <p>32.ครูผู้สอนสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้ทุกคน</p>	<p>21.ครูต้องเข้าร่วมอบรมอยู่เป็นบ่อยครั้ง ส่งผลให้นักเรียนไม่มีครูผู้สอนและเรียนได้ไม่เต็มตามศักยภาพ</p> <p>22.ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย</p> <p>23.การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามแผนที่วางไว้</p> <p>24.ครูต้องเข้าร่วมอบรมอยู่เป็นบ่อยครั้งส่งผลให้นักเรียน ไม่มีครูผู้สอนและเรียนได้ไม่เต็มตามศักยภาพ</p> <p>25.ครูขาดการวิเคราะห์ ตัวชี้วัด และขาดแผนการสอน</p> <p>26.โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งเป็นโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา ยังไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้</p> <p>27.การผลิตสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้อยังมีน้อย ไม่หลากหลาย</p> <p>28. ขาดแคลนห้องพิเศษ โรงฝึกงานห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย</p> <p>29.คอมพิวเตอร์สำหรับการจัดการเรียนรู้อยู่ไม่เพียงพอ (คอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อนักเรียนมากกว่า 1 คน)</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>33.ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนสามารถปรับใช้รูปแบบการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>34.ผู้บริหารมอบหมาย ครูผู้สอนสอนตรงตามความสามารถ ความถนัด</p> <p>35.ผู้บริหารกำกับ ติดตามและให้รายงานผลทุกสัปดาห์ พร้อมสรุปรายเดือน</p> <p>36.โครงสร้างหลักสูตรที่สามารถปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนรู้</p> <p>37.ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย</p> <p>38.สื่อการจัดการเรียนรู้ที่สามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ตและประสบการณ์ตรง</p> <p>39.นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง</p> <p>40.การวัดผลประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น</p>	<p>30.ขาดการสร้างเครือข่ายเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ</p> <p>31. ขาดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามที่มีคุณภาพและต่อเนื่อง และทั่วถึง</p> <p>31.ระบบแบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานทางการศึกษายังไม่ทันสมัย</p> <p>32.การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีน้อยและไม่หลากหลาย</p> <p>33.นักเรียนบางส่วนไม่มีความพร้อมในเรื่องของทรัพยากรทางการเรียน เช่น โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต</p> <p>34.งบประมาณการสนับสนุนการผลิตสื่อการสอนของครูไม่เพียงพอ</p> <p>35.ระบบการสื่อสารเป็นอุปสรรคสถานศึกษาไม่สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอนนักเรียน เนื่องจากผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ (โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต)</p> <p>36.การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลาย</p> <p>37.นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนกับครูโดยตรง</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		<p>การเรียนออนไลน์ส่งผลต่อสุขภาพของ ครู และผู้เรียน โดยเฉพาะด้านสายตา</p> <p>38.การวัดผล ประเมินผล ไม่สามารถวัดได้ตามสภาพจริง</p> <p>39.ขาดเครื่องมืออุปกรณ์</p> <p>40.การจัดบริการกับนักเรียนได้ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเช่นนักเรียนพิการเรียนร่วมส่วนหนึ่งไม่ได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมในการบริการต่างๆเนื่องจากข้อจำกัดของโรงเรียนทั้งตัวบุคลากรและงบประมาณ</p> <p>41. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม</p> <p>42.เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ครอบคลุมเนื้อหาตามตัวชี้วัด</p> <p>43.นักเรียนต้องใช้เวลาในการเรียนรู้หน้าคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นกิจกรรมซ้ำๆหรือเรียนรู้ทางเดียว</p> <p>44.ต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ต สิ้นเปลืองงบประมาณของผู้ปกครอง</p> <p>45.เก็บคะแนนจากงาน ชิ้นงาน เยอะมาก</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		<p>46.การวัดและประเมินผลไม่มีความเที่ยงตรงเพราะไม่แน่ใจว่าจากเด็กหรือผู้ปกครอง-</p> <p>47.เป็นภาระความรับผิดชอบของผู้ปกครอง</p> <p>48.มีโอกาสดังเด็กทำให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ไม่เท่าเทียมกัน</p> <p>49.ขาดความปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน</p> <p>ขาดการโต้ตอบแบบเรียลไทม์</p>
<p>วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วมใน การปฏิบัติงาน (Share values)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.ครูทุ่มเท+ตั้งใจ 2.ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ 3.มีการมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานชัดเจนเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร 4.ทุกคนให้ความสำคัญ 5.ครูและบุคลากรมีความตระหนักถึงความจำเป็นการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมากที่สุด 6.มีความร่วมมือจากทุกฝ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1.จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ 2.การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ online ยังไม่สามารถดำเนินการกับนักเรียนได้ทุกคน เนื่องจากผู้ปกครองต้องทำงานและไม่สามารถสนับสนุนการเรียนของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ 3.เป็นสิ่งใหม่ ครูขาดความชำนาญ 4.การดำเนินงานบางเรื่องยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น การจัดการเรียนการสอนในช่วง covid-19 5.ผู้เรียนบางส่วนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		6.ครูบางส่วนยังไม่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ /เต็ม ศักยภาพ 7.นักเรียนยังขาดความสามารถใน การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจาร์ณญาณ คิดแก้ปัญหา 8.นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจ

จากตาราง 4.3 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายใน (ด้านการจัดการเรียนรู้) ดังนี้

จุดแข็ง (S = STRENGTH) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- S1. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
- S2.โรงเรียนมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- S3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน
- S4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง
- S5. ครูใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลาย
- S6. ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำความรู้มาใช้ในพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน
- S7. บุคลากรมีจำนวนเพียงพอ
- S8. ครูมีจำนวนครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด

- S9. ครูเห็นความสำคัญมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและให้ความร่วมมือต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- S10. ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาและการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับใช้ในการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- S11. ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการฝึกทักษะกระบวนการคิดได้ปฏิบัติจริงด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- S12. มีการปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี
- S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- S14. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์
- S15. มีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน
- S16. มีระบบการวัดผลประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง
- S17. มีระบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและนำผลการนิเทศไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง
- S18. ครูและบุคลากรมีความตระหนัก ทุ่มเท เสียสละ และมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้
- S19. ครูและบุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- S20. ครูและบุคลากรมีการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้

จุดอ่อน (W= WEAKNESS) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- W1. โครงสร้างการบริหารงานขาดความชัดเจน การมอบหมายงานมีความเหลื่อมล้ำ มีความซ้ำซ้อน
- W2. ผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- W3. ขาดการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
- W4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่ทันสมัย
- W5. การวัดผลประเมินผลไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง

- W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- W7. ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตามตรงเอก
- W8. อัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ ขาดแคลนครู
- W9. ครูขาดการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร ขาดการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นักเรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีที่หลากหลาย
- W10. ครูบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะและความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลและ Application ต่างๆในการจัดการเรียนการสอน
- W11. กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนขาดวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและตามสภาพจริง ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และธรรมชาติของวิชา ตลอดจนขาดความต่อเนื่องในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอน"
- W13. ขาดระบบการบริหารจัดการและการวางตัวบุคลากรที่เหมาะสม ไม่สามารถดึงความสามารถของครูมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ
- W14. ระบบการติดตามประเมินผล การจัดการศึกษายังขาดเครื่องมือทำให้การประเมินผลยังขาดความสอดคล้องกับสภาพจริงส่งผลให้การตัดสินใจ การวางแผนไม่มีประสิทธิภาพ
- W15. จัดรูปแบบการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- W16. การพัฒนาครูและบุคลากรไม่สอดคล้องกับความเป็นและมีปริมาณมากเกินความจำเป็น
- W17. โรงเรียนไม่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและครูผู้สอน
- W18. ครูขาดความตระหนักและไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)
- W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)
- W20. ครูไม่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพในการจัดการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ด้านต่างๆ ให้แก่นักเรียน

ตาราง 4.4 ผลการพิจารณาปัจจัยภายนอก (ด้านการจัดการเรียนรู้)

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
การเมือง (Politics)	<p>๑. รัฐบาลสนับสนุน</p> <p>๒. นโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>การสนับสนุนทางภาครัฐ เช่น การอบรม การสอนออนไลน์โดยการใช้สื่อออนไลน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียน</p> <p>๓. นโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี</p> <p>๔. การกระจายอำนาจสู่โรงเรียนนิติบุคคล</p> <p>๕. นโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองลดลง</p> <p>๖. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมขวัญและกำลังใจครูมีมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้การสนับสนุนงบประมาณ</p>	<p>๑. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองทำให้ นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ การจัดการศึกษาขาดความต่อเนื่อง</p> <p>๒. การเมืองขาดเสถียรภาพมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยส่งผลให้นโยบายด้านการศึกษาขาดความต่อเนื่อง</p> <p>๓. นโยบายเปลี่ยนบ่อย ทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>๔. การดำเนินงานด้านการศึกษาที่ไม่ผูกติดกับเงื่อนไขทางการเมือง ทำให้ยากในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างแท้จริง</p> <p>5. ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งส่งผลต่อการประสานความร่วมมือ</p>
เศรษฐกิจ (Economic)	<p>1. การสนับสนุนอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนจากโครงการพระราชดำริ</p> <p>2. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในการทอดผ้าป่าทำให้แก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน</p> <p>3. มีงบประมาณช่วยเหลือนักเรียนทุกคนในด้านการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>1. ด้านเศรษฐกิจ ผู้ปกครองมีปัญหาทางการเงิน</p> <p>2. นักเรียนมีฐานะยากจน ไม่มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์</p> <p>3. ครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างไม่มีเวลาให้บุตรหลาน ขาดการดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้</p> <p>4. ค่าใช้จ่ายในการถ่ายเอกสารเพิ่มขึ้น</p> <p>5. ค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์สื่อสาร</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>4.นักเรียนได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกตลอดอย่างต่อเนื่อง</p> <p>5. นักเรียนเรียนโรงเรียนใกล้บ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายสามารถนำเงินไปใช้ในการซื้ออุปกรณ์การเรียนได้</p>	<p>6.งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ</p> <p>7.ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองชุมชนไม่ค่อยดี ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้</p> <p>8.งบประมาณน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการบริหารจัดการเรียนรู้</p> <p>9.ภาวะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่ดี</p> <p>10.ปัญหาเศรษฐกิจที่ผู้ปกครองต้องไปทำมาหากินไม่มีเวลาในการดูแลลูก</p> <p>11.ด้านเศรษฐกิจ (Economic:E) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำมีผลต่อเศรษฐกิจของผู้ปกครอง</p> <p>12.ผู้ปกครองบางส่วนฐานะยากจน มีอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>13.รายได้ผู้ปกครองไม่แน่นอน</p> <p>14.ฐานะของผู้ปกครองขาดแคลนเป็นส่วนใหญ่</p> <p>15.สภาพเศรษฐกิจ รายได้ของครอบครัวน้อย ความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน</p> <p>16.การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม</p>
สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (Social)	<p>1.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ</p> <p>2.ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตลอดเวลา</p>	<p>1.คนที่อยู่กับนักเรียนในช่วงเวลากลางวัน ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>3. ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p> <p>4. มีเครือข่ายการศึกษาที่พร้อมให้การสนับสนุน</p> <p>ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>สาธารณสุข อ.บางขัน และรพ.สต.ปากแพรกเข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลตามมาตรการการป้องกันโรค</p> <p>4. นักเรียน ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน</p> <p>5. โรงเรียนบ้านกุยเหนือมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสนามกีฬาที่มีคุณภาพ</p> <p>6. ชุมชนหน่วยงานท้องถิ่นและผู้ปกครองให้ความสำคัญด้านการศึกษาโดยให้ความร่วมมือและส่งเสริม สนับสนุนด้านการศึกษาของผู้เรียนเป็นอย่างดี</p> <p>7. มีวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนมากได้รับการสนับสนุนชี้แนะจากหน่วยงานภายนอกให้กับนักเรียนเพื่อใช้ในการเรียนครบทุกคน</p> <p>8. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในการทอดผ้าป่าทำให้แก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน</p> <p>9. ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียนในการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์</p>	<p>2. ผู้ปกครองบางคนขาดการดูแลเด็กมีปัญหาด้านครอบครัวเช่าหย่าร้าง ติดยาเสพติด</p> <p>3. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาครอบครัวแตกแยกและนักเรียนบางส่วนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดาของตนเอง ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้</p> <p>4. การศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ</p> <p>5. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ตลอดเวลา</p> <p>6. ผู้ปกครองไม่มีความรู้และเวลา จึงไม่สามารถเป็นผู้ช่วยครูได้</p> <p>7. ผู้ปกครองมีความรู้ขั้นพื้นฐานจึงไม่สามารถแนะนำได้ทุกสาระ</p> <p>8. ผู้ปกครองกลัวเสียเวลาบางครั้งทำงานที่คร่อมหมายให้กับนักเรียนและขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียน</p> <p>9. ผู้ปกครองบางคนขาดการดูแลนักเรียนเนื่องจากต้องมีการะกิจในการทำงานไม่สามารถดูแลได้ขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>10. การประสานงานกับผู้ปกครองที่อยู่ต่างจังหวัดค่อนข้างล่าช้า</p> <p>11. ผู้ปกครองบางส่วนขาดแคลนอุปกรณ์</p> <p>ผู้ปกครองต้องทำงาน ไม่มีเวลา</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ให้ความช่วยเหลือ ดูแล นักเรียนได้เป็นอย่างดี</p> <p>10.ผู้ปกครองเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน</p> <p>11.ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>12.ได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรภายนอกเป็นอย่างดี</p> <p>13.มีผู้ปกครองร้อยละ 60สนใจและติดตามส่งงานให้ครูทุกวัน</p> <p>14.ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพร้อมและคอยเอาใจใส่นักเรียนในการเรียนการสอนออนไลน์</p> <p>15.ชุมชนเข้มแข็ง</p> <p>16.กรรมการสถานศึกษา</p> <p>17.ผู้ปกครองนักเรียนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนจึงส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน</p> <p>18.ชุมชนให้การสนับสนุนพัฒนาการศึกษา</p> <p>19.มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลายสาขาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน</p> <p>20.ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน</p> <p>21.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนเต็มตามศักยภาพ</p>	<p>12.ครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างไม่มีเวลาให้บุตรหลาน ขาดการดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้</p> <p>13.ผู้ปกครองส่วนมากมีฐานะค่อนข้างยากจน</p> <p>14.ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลลูก นักเรียนใช้สายตามาก และไม่ได้ออกกำลังกาย</p> <p>15.ผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ดูแลไม่ทั่วถึงและระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา</p> <p>16.. ผู้ปกครองมีการย้ายถิ่นเปลี่ยนแปลงที่อยู่ไปมา ไม่คงที่ ส่งผลให้นักเรียนย้ายเข้า ย้ายออกระหว่างภาคเรียนบ่อย</p> <p>17. พื้นฐานครอบครัวเป็น ครอบครัวใหญ่ แยกแยก หย่าร้างและแต่งงานเร็ว</p> <p>18.ผู้ปกครองไม่มีเวลา นักเรียนไม่มีเครื่องมือสื่อสารอุปกรณ์ ระบบสัญญาณไม่ดี</p> <p>19.การใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์</p> <p>20.ผู้ปกครองบางส่วนยังมีข้อจำกัดเรื่อง การสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ไม่มีเวลา</p> <p>21.ขาดแคลนอุปกรณ์</p> <p>22.ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่มีเวลาให้บุตรหลาน</p> <p>23.ขาดการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนรู้และ</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>22.ชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า องค์กร ท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการบริหาร จัดการ</p> <p>ชุมชน 23.ผู้ปกครองส่วนใหญ่สนับสนุน การเรียนการสอนของนักเรียน 24. สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการ เรียนรู้ ของนักเรียน</p> <p>25.ผู้นำชุมชนให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี มีแหล่งเรียนรู้ คือ เขื่อนเขียวยาว</p> <p>26.มีเส้นทางคมนาคมสายหลักผ่าน เป็น ที่ตั้งของส่วนราชการและสถานศึกษา หลาย สถาบัน</p> <p>27.ผู้ปกครองและนักเรียนให้ความร่วมมือ ในการ เรียนรู้การจัดกิจกรรมต่างๆเป็น อย่างดี</p> <p>28.หลายภาคส่วนเข้ามาสนับสนุน การศึกษา</p> <p>29.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการ จัดการเรียนรู้ ติดตามการพัฒนาผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง</p> <p>30.คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญในการให้ความร่วมมือสูงทำ ให้เกิดการพัฒนาโรงเรียน และ นักเรียน อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>31.ผู้ปกครองนักเรียนเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรม เป็นอย่างดี</p> <p>32.ผู้นำหมู่บ้านให้ความสำคัญในการจัด การศึกษา ทำให้ได้รับการสนับสนุนร่วม</p>	<p>ขาดความรู้ในด้านการจัดการเรียนการ สอน</p> <p>24.ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแล นักเรียนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงาน รูปแบบการเรียนออนไลน์จึงไม่เหมาะ สำหรับเด็กเล็ก</p> <p>25.ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเพียงพอ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของ การศึกษาของนักเรียน</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>แรงร่วมใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มที่</p> <p>33.ด้านองค์กรชุมชน/แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัดโบราณาราม เป็นแหล่งเรียนรู้ และอยู่ใกล้โรงเรียนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนให้ความรู้ และดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียน มีร่างกายเจริญเติบโตสมวัย - สถานีตำรวจภูธรให้การดูแลครู นักเรียนในเรื่องความปลอดภัย ยาเสพติด และด้านอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ - องค์กรบริหารส่วนตำบลพิปูนให้การสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวัน อาหารเสริมนม งบประมาณการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียน มีร่างกายเจริญเติบโตสมวัย - องค์กรบริหารส่วนจังหวัด นครศรีธรรมราชให้การ สนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูต่างชาติ - อุทยานน้ำตกเหนือฟ้าและศูนย์รักษาพันธุ์สัตว์และ พันธุ์พืชอยู่ใกล้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้กับนักเรียนโดย ใช้แหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี <p>34.ด้านสังคมเป็นเครือญาติกัน</p>	

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	การคมนาคมสะดวก พื้นที่เหมาะสม อยู่ในศูนย์กลางของชุมชน	
เทคโนโลยี (Technology)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเครือข่ายการศึกษาที่พร้อมให้การสนับสนุน 2. โรงเรียนใช้สื่อและชุดกิจกรรมของDLTV 3. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนออนไลน์ 4. โรงเรียนได้สร้างกลุ่มสื่อสารด้านเทคโนโลยีให้กับนักเรียนและผู้ปกครองผ่าน Line 5. เรียนรู้การใช้เทคโนโลยี 6. นักเรียนที่เข้าถึงการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สามารถพัฒนาตนเองในการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ 7. ครูได้พัฒนาตนเองในการเทคโนโลยีและสื่อในการจัดการเรียนรู้ 8. มีความเจริญทางสื่อเทคโนโลยีมีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้มากขึ้น 9. ครูทำคลิปการเรียนการสอนเป็น 10. นักเรียนได้เรียนรู้ทางเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น 11. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง มีการพัฒนาตนเองในด้านสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ การพัฒนาสื่อ การช่วยงานบ้านของนักเรียนมากขึ้น 12. นักเรียนมีสื่อเทคโนโลยี มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมทักษะตามความถนัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและไม่มีไฟฟ้าใช้ 2. คนที่อยู่กับนักเรียนในช่วงเวลากลางวัน ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี 3. ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 4. นักเรียนขาดเครื่องมือสื่อสารกับคุณครู 5. ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดี 6. นักเรียนขาดเครื่องมือติดต่อสื่อสาร จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ online ได้ 7. บุคลากรขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี ทำให้ยากในการเรียนการสอน ครูต้องเข้าใจและเติมเต็มนักเรียนเหล่านี้ 8. นักเรียนบางคนขาดอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน ที่จะต้องใช้ Applications ต่างๆที่ครูผู้สอนดำเนินกิจกรรม 9. ขาดคอมพิวเตอร์ 10. นักเรียนบางส่วนขาดความพร้อมในการเรียนแบบออนไลน์ เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือไม่มีโทรศัพท์ส่วนตัว หรือโทรศัพท์ที่ไม่มีคุณภาพพอที่จะเรียนออนไลน์ได้

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>13. มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีอินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้</p> <p>14. ความเจริญก้าวหน้าทางสื่อเทคโนโลยี</p> <p>15. ความพร้อมด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต</p> <p>16. นักเรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยี</p> <p>17. สัญญาณอินเทอร์เน็ต/โทรศัพท์เข้าถึงเกือบทุกพื้นที่</p> <p>18. การใช้สื่อและนวัตกรรมการสอนแบบออนไลน์ของครูที่หลากหลาย</p> <p>19. นักเรียนพร้อมใช้เครื่องมือสื่อสาร</p> <p>20. ได้รับการสนับสนุนอินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์จากหน่วยงานต้นสังกัดละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>21. ครูมีโอกาสเรียนรู้ และเข้าอบรมสื่อ นวัตกรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการสอน</p> <p>22. โรงเรียนมีระบบอินเทอร์เน็ตพร้อมจัดการเรียนการสอน</p> <p>23. ผู้ปกครองนักเรียนมีความกระตือรือร้นปรับตัวให้มีความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนของนักเรียน</p> <p>24. บุคลากรได้ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี</p> <p>25. นักเรียนมีความพร้อมในเรื่องของเครื่องมือสื่อสารทำให้สามารถเข้าเรียนออนไลน์ได้ ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีการสนับสนุนด้าน</p>	<p>11. นักเรียนขาดอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยี</p> <p>12. นักเรียนขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ต</p> <p>13. ขาดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี</p> <p>14. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร เครื่องมือสื่อสารแต่ละบ้านมีไม่เพียงพอกับผู้เรียน</p> <p>15. นักเรียนบางส่วนขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการเรียน สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร</p> <p>16. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร และเครื่องมือสื่อสารไม่มีเพียงพอ เนื่องจากนักเรียนมีพี่น้องหลายคน</p> <p>17. สื่อเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กติดเกมมากเกินไป</p> <p>18. นักเรียนไม่มีเครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ ระบบสัญญาณไม่ดี การใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์</p> <p>19. นักเรียนบางคนสัญญาณไม่เสถียร</p> <p>20. บางพื้นที่สัญญาณอินเทอร์เน็ต/โทรศัพท์ไม่เสถียรทำให้การเรียนการสอนแบบ online มีปัญหา</p> <p>21. ขาดการบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>22. นักเรียนบางคนขาดแคลนอุปกรณ์เข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ต</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>งบประมาณในการจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างเต็มที่</p> <p>26. นักเรียนมีโอกาสการเรียนรู้ผ่าน เทคโนโลยีมากขึ้นนักเรียนให้ข้อมูลว่า จากสถานการณ์โควิด นักเรียนได้มีโอกาส ในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีมากขึ้น โดย เป็นการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านช่องทางหรือแพลตฟอร์มที่ หลากหลายเช่น Google classroom เครือข่ายที่สามารถวิดีโอคอลได้ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะเป็นโอกาสในการ เรียนรู้ที่จะสามารถเตรียมความพร้อมของ ตนในการใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใน การก้าวสู่ระดับมหาวิทยาลัย</p> <p>27. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน นักเรียนรับผิดชอบใน หน้าที่ นักเรียนได้เรียนรู้การใช้สื่อและ เทคโนโลยี</p> <p>28. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ โรงเรียนปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับความต้องการและการ เปลี่ยนแปลง</p> <p>28. สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและ อินเทอร์เน็ต ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนา ความรู้ ความคิดและมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น</p> <p>29. โรงเรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้สะดวกต่อการสื่อสาร และทำให้การ ปฏิบัติงานรวดเร็ว ตรงเป้าหมาย และทัน ต่อการใช้งาน</p>	<p>23. ผู้ปกครอง นักเรียนบางส่วนใช้สื่อ เทคโนโลยีไม่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้</p> <p>24. คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อจำนวน ผู้เรียน</p> <p>25. ครูบางท่านไม่มีความถนัดในการใช้ เทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนและ นักเรียนขาดสื่อเทคโนโลยี</p> <p>26. ขาดแคลนอุปกรณ์ ขาดแคลน อินเทอร์เน็ต</p> <p>27. ผู้ปกครองขาดทักษะความรู้ในการ เข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย</p> <p>28. การใช้เทคโนโลยีเป็นไปในทางที่ไม่ ถูกต้องขาดการกำกับดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะ ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>29. ผู้ปกครองและนักเรียนใช้สื่อ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ที่ไม่ เหมาะสมทำให้ควบคุมการใช้เทคโนโลยี ของเด็กและเยาวชนได้ยาก</p> <p>30. เกิดปัญหาการติดโทรศัพท์มือถือของ เด็กและเยาวชน เกิดปัญหาการใช้ เทคโนโลยีแบบฟุ่มเฟือย</p> <p>31. นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถ เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี</p> <p>32. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรส่งผล ให้เป็นปัญหาในเรื่องของการเรียน Online คือนักเรียนเข้าเรียนไม่ได้ และ ทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดความ ต่อเนื่อง</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>30. ในชุมชนมีคู่มือสายโทรศัพท์ และ อินเทอร์เน็ต มีการใช้โทรศัพท์มือถือและ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้อย่าง แพร่หลาย</p> <p>31. ครูมีความรู้ความสามารถด้าน เทคโนโลยี</p> <p>32. นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ โดยใช้ เทคโนโลยีในการเรียนรู้</p> <p>33. ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>34. นักเรียนสามารถเรียนรู้การใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์เรียนออนไลน์ไม่ว่า จะเป็น โทรศัพท์, โทรศัพท์มือถือหรือ สัญญาณอินเทอร์เน็ต</p> <p>35. ครูได้พัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยี</p> <p>36. ครูได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและ พัฒนาตนเองในรูปแบบใหม่</p>	<p>33. เนื่องด้วยนักเรียน 90% ไม่มี เครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก อินเทอร์เน็ต ครูจึงไม่สามารถใช้สื่อการ สอนออนไลน์ให้กับนักเรียนได้</p> <p>34. สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่มี ความเสถียร บางพื้นที่ไม่มีสัญญาณเป็น อุปสรรคในการเรียนของนักเรียน</p> <p>35. นักเรียนติดโทรศัพท์ ติดเกม ทำให้ เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาใน การกำกับดูแลนักเรียนขณะที่เรียนที่ บ้าน</p> <p>36. การขาดอุปกรณ์และเครื่องมือใน การติดต่อสื่อสารทำให้ไม่สามารถ ดำเนินการได้สมบูรณ์</p> <p>37. นักเรียนอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การส่ง สัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ทั่วถึง</p>

จากตาราง 4.4 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายนอก (ด้านการจัดการ เรียนรู้) ดังนี้

โอกาส (O= OPPORTUNITY) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- O1. รัฐบาลสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ด้านการศึกษา
- O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์
- O3. มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนนิติบุคคลในรูปแบบโครงการต่างๆ

- O4. นโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของนักเรียนและผู้ปกครอง
- O5. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมขวัญและกำลังใจครูมีมากขึ้น
- O6. การสนับสนุนอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนจากโครงการพระราชดำริต่างๆ
- O7. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่นการจัดทอดผ้าป่าเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน
- O8. นักเรียนได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง
- O9. นักเรียนเรียนโรงเรียนใกล้บ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายสามารถนำเงินไปใช้ในการซื้ออุปกรณ์การเรียนและช่วยค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ ได้
- O10. มีการจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือนักเรียนทุกคนในด้านการจัดการเรียนการสอน
- O11. มีการใช้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- O12. ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรภายนอกให้ความสำคัญส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน
- O13. ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน
- O14. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความรู้ความสามารถ
- O15. ชุมชนแวดล้อมโรงเรียนเป็นระบบสังคมแบบเครือญาติทำให้มีผู้ช่วยเหลือดูแลนักเรียนในการเรียนที่บ้านได้
- O16. มีเครือข่ายการศึกษาที่พร้อมให้การสนับสนุน
- O17. ครูได้พัฒนาตนเองด้านการใช้ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ
- O19. รัฐสนับสนุนและจัดให้มีอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- O20. ชุมชนมีคู่สายโทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต มีการใช้โทรศัพท์มือถือและสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้อย่างแพร่หลาย

อุปสรรค (T= THREAT) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 20 ประเด็น ได้แก่

- T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่อยทำให้นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ
- T2. การเมืองขาดเสถียรภาพมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยส่งผลให้นโยบายด้านการศึกษาขาดความต่อเนื่อง

- T3. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนไม่ทันทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง
- T4. การดำเนินงานด้านการศึกษาที่ไม่ผูกติดกับเงื่อนไขทางการเมือง ทำให้ยากต่อการพัฒนา
- T5. ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งชุมชน ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
- T6. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ และรายได้ของครอบครัว ไม่สามารถดูแลให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่
- T7. ครอบครัวประกอบอาชีพที่ไม่มีความมั่นคง เช่นอาชีพรับจ้างทั่วไป มีการย้ายที่อยู่เพื่อการประกอบอาชีพ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- T8. ครอบครัวมีรายได้น้อยหรือรายได้เท่าเดิม แต่มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่าถ่ายเอกสาร ค่าอินเทอร์เน็ต
- T9. ฐานะทางเศรษฐกิจของ ชุมชน ผู้ปกครองไม่ดี ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาเรียนของบุตรหลานได้
- T10. ผู้ปกครองตงงาน ว่างงานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนได้
- T11. มีปัญหาครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง นักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่ ส่งผลกระทบต่อการเรียน
- T12. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ไม่เพียงพอไม่สามารถแนะนำหรือสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทุกวิชา
- T13. ผู้ปกครองมีการย้ายถิ่น เปลี่ยนแปลงถิ่นฐานที่อยู่บ่อย ส่งผลให้มึนักเรียนย้ายเข้า ย้ายออกระหว่างภาคเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ไม่ต่อเนื่อง
- T14. มีผู้ปกครองอยู่ต่างจังหวัดทำให้การประสานงานค่อนข้างล่าช้าส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
- T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน
- T16. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและไม่มีไฟฟ้าใช้
- T17. นักเรียนขาดเครื่องมือติดต่อสื่อสาร จึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ online ได้
- T18. ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความรู้ ความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี
- T19. นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี
- T20. นักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ติดเกม และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม

ตาราง 4.5 ผลการพิจารณาปัจจัยภายใน (ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน)

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
โครงสร้างองค์กร (Structure)	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำข้อมูลนักเรียนไม่เป็นปัจจุบัน 2. การส่งต่อข้อมูลนักเรียนขาดความต่อเนื่อง
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครอง และติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ 2. โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น On hand On air On demand และ On line 3. โรงเรียนมีระบบการนิเทศติดตามโดยใช้ไลน์ในการติดตามงาน 4. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นปัจจุบัน 5. โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้าน และจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน(online)ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน 6. โรงเรียนจัดอาหารเสริมนม อาหารกลางวันให้นักเรียนครบทุกคน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2. นักเรียนต้องมารับนมทุกสัปดาห์ เนื่องจากอาหารเสริม (นม) ที่ได้รับจัดสรรเป็นชนิดถุงพลาสติกเจอร์โรส 4. การติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับผู้ปกครองและนักเรียนค่อนข้างยาก เนื่องจากบางคนอยู่นอกพื้นที่ ทำให้ได้รับการดูแลล่าช้า โรงเรียนได้รับข้อมูลที่ไม่ละเอียดชัดเจน และนักเรียนอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่มีอายุมาก เช่น ปู่ ย่า ตาและยาย เป็นต้น 5. นักเรียนขาดเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ เช่น ไม่มี smartphone ไม่มีอินเทอร์เน็ต หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร 6. โรงเรียนไม่สามารถลงสำรวจพื้นที่ หรือทำการเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ เนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
	<p>7. โรงเรียนได้จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยการติดตามนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยครูประจำชั้น และครูประจำวิชาโทรสอบถามติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคลและนำใบงานไปให้ที่บ้าน</p> <p>8. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยกับนักเรียนรายบุคคล</p> <p>9. ครูประจำชั้นมี line กลุ่มผู้ปกครอง ทุกระดับชั้น</p> <p>12. นักเรียนและผู้ปกครองทุกคนได้รับจัดสรรค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19)</p> <p>13. โรงเรียนส่งเสริมทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียน</p> <p>14. โรงเรียนจะนัดนักเรียนมาติดตามการทำงานโดยการรับ-ส่งใบงานทุกๆ สองสัปดาห์</p>	<p>7. การช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนรู้หรือด้านอื่นๆ ทำได้ยากและต้องใช้เวลามากในการดำเนินงาน</p> <p>8. ครูมีภาระงานและกิจกรรมอื่น ๆ มาก ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาเท่าที่ควร</p> <p>9. ขาดโปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดเก็บข้อมูล ทำให้การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร</p>
จำนวนบุคลากร (Staff)		<p>1. มีครูไม่ครบชั้นเรียน ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
<p>ความสามารถ ของบุคลากร (Skill)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนมีผู้บริหาร ครูและบุคลากรอยู่ในพื้นที่ ส่งผลให้มีความเข้าใจบริบทของโรงเรียน 2. ผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. ครูดูแลเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเป็นอย่างดีมีการจัดทำข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลทำให้รู้ปัญหาของนักเรียนแต่ละคน สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง 5. บุคลากรมีความมุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละมีความรัก ความสามัคคี 6. ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูไม่สามารถติดตามงานของนักเรียนได้ทุกคน 3. นักเรียนส่วนน้อยยังไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ 5. ครูยังขาดทักษะในการดำเนินงาน 6. ครูไม่สามารถดูแลนักเรียนทางด้านวินัยได้อย่างทั่วถึง ทำให้นักเรียนเริ่มขาดวินัย 7. ครูทิ้งเด็กส่วนหนึ่งทำให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ไม่เท่าเทียมกัน 8. ครูไม่สามารถเดินทางไปเยี่ยมบ้านนักเรียนบางคนได้ นักเรียนอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างยากลำบาก 9. นักเรียนมีผลการเรียนลดลง 10. ครูไม่สามารถทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เป็นผู้ช่วยในการดูแลนักเรียนได้ 11. ครูไม่สามารถใช้วิธีการให้นักเรียนเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นได้ 12. ครูขาดระบบในการจัดการให้นักเรียนเข้าชั้นเรียน 13. ครูยังไม่มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะดึงดูดให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน ซึ่งมีผลกระทบจากสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาเรียน จึงทำให้ผลงานของผู้เรียนมีระดับคุณภาพที่ต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนขาดความกระตือรือร้น 14. ครูและนักเรียนไม่ค่อยได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันตามสมควร

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์องค์กร (Strategy)	<p>1. โรงเรียนดำเนินการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน และจัดหาถุงยังชีพให้นักเรียนในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19ระบาด</p> <p>2. โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ</p>	<p>1. ครอบครัวนักเรียนส่วนใหญ่แตกแยก มีปัญหาทางครอบครัว</p> <p>2. นักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง</p> <p>3. นักเรียนส่วนใหญ่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างยากจน</p> <p>4. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องไปทำงานนอกบ้านไม่ค่อยมีเวลาให้กับนักเรียนเท่าที่ควร</p> <p>5. ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ได้เหมือนสภาวะปกติ</p> <p>6. นักเรียนเป็นเด็กพิการ ทูพพลภาพ มีปัญหาบกพร่องความแตกต่างด้านครอบครัว บกพร่องทางสติปัญญา</p> <p>7. ความแตกต่างด้านครอบครัว ฐานะความเป็นอยู่ และการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง</p> <p>8. นักเรียนอยู่ในพื้นที่ชุมชนและสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เป็นแหล่งอบายมุข</p> <p>9. ไม่ได้มีการเยี่ยมบ้านแบบลงพื้นที่จริง</p> <p>10. การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครอง มีการย้ายที่อยู่บ่อยครั้ง ไม่มีที่อาศัยเป็นหลักแหล่ง</p> <p>11. ค่าครองชีพสูงทำให้บุคลากรและผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายสูงและมีรายได้ไม่แน่นอน มีปัญหาเรื่องการเงิน</p> <p>12. ผู้ปกครองขาดทักษะการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน</p>

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		13. ครอบครัวไม่ใส่ใจสุขภาพและสุขอนามัยของเด็ก
รูปแบบการบริหาร (Style)		<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนขาดโครงสร้างการบริหารกิจการนักเรียนที่ชัดเจน 2. สถานศึกษาขนาดเล็กส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงจำเป็นต้องได้รับการมีส่วนร่วมหรือการประสานความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 3. การเบิกจ่ายเงินล่าช้าต่อการช่วยเหลือนักเรียน 4. บางครอบครัวยากจนมากกว่าครอบครัวอื่น ๆ ทุนที่ได้ไปอาจไม่เพียงพอแก่ความต้องการของครอบครัวและนักเรียน 5. กิจกรรมการเยี่ยมบ้านผ่านระบบออนไลน์ไม่ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนแท้จริง 6. โรงเรียนขาดความชัดเจนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 7. วันและเวลาอาจไม่แน่นอน ต้องเปลี่ยนแปลงตามบริบทและความเหมาะสมกับสถานการณ์ในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน 8. โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานตามที่กำหนด

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S = STRENGTH)	จุดอ่อน (W= WEAKNESS)
		<p>9. เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่มาก ทำให้การดูแลนักเรียนอาจล่าช้า และได้รับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>10. โรงเรียนไม่สามารถคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือพิเศษ หรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้</p>
<p>วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วมใน การปฏิบัติงาน (Share values)</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือในการคัดกรองน้อย เช่น การคัดกรองเด็กLD เป็นต้น 2. ผู้ปกครองไม่ยอมรับเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน 3. การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง 4. ผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5. นักเรียนบางส่วนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือจากครูได้ เช่น อยู่บนเขา ติดตามผู้ปกครองไปทำงาน 6. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

จากตาราง 4.5 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายใน (ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน) ดังนี้

จุดแข็ง (S = STRENGTH) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 20 ประเด็น ได้แก่

S1. โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
S2. โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ
S3. โรงเรียนดำเนินการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน และจัดหาถุงยังชีพให้นักเรียนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
S4. โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
S5. โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
S6. โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น On hand On air On demand และ Online
S7. โรงเรียนมีระบบการนิเทศติดตามโดยใช้ไลน์ในการติดตามงาน
S8. โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นปัจจุบัน
S9. โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
S10. โรงเรียนส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียน
S11. ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
S12. ครูดูแลเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเป็นอย่างดีมีการจัดทำข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลทำให้รู้ปัญหาของนักเรียนแต่ละคน สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง
S13. ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ และสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
S14. ครูประจำชั้นมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
S15. นักเรียนและผู้ปกครองทุกคนได้รับจัดสรรค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19)

จุดอ่อน (W= WEAKNESS) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 20 ประเด็น ได้แก่

W1. การจัดทำข้อมูลนักเรียนไม่เป็นปัจจุบัน
W2. การส่งต่อข้อมูลนักเรียนขาดความต่อเนื่อง
W3. นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
W4. นักเรียนต้องมารับนมทุกสัปดาห์ เนื่องจากอาหารเสริม (นม) ที่ได้รับจัดสรรเป็นชนิดถุงพลาสติกจอร์จอร์
W5. นักเรียนขาดเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ เช่น ไม่มี smartphone ไม่มีอินเทอร์เน็ต หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร
W6. มีครูไม่ครบชั้นเรียน ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
W7. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
W8. ครูไม่สามารถติดตามงานของนักเรียนได้ทุกคน
W9. ไม่ได้มีการเยี่ยมบ้านแบบลงพื้นที่จริง
W10. โรงเรียนขาดโครงสร้างการบริหารกิจการนักเรียนที่ชัดเจน
W11. สถานศึกษาขนาดเล็กส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
W12. การเบิกจ่ายเงินล่าช้าต่อการช่วยเหลือนักเรียน
W13. กิจกรรมการเยี่ยมบ้านผ่านระบบออนไลน์ไม่ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนแท้จริง
W14. โรงเรียนขาดแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน
W15. โรงเรียนไม่สามารถคัดกรองผู้เรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือพิเศษ หรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง

ตาราง 4.6 ผลการพิจารณาปัจจัยภายนอก (ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน)

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
การเมือง (Politics)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี 2. มีทุนการศึกษาที่ได้รับจากภาครัฐ 3. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญและสนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. ผู้ปกครอง พร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5. นโยบายเรียนฟรีครอบคลุม 6. ผู้เรียนได้รับโอกาสในการศึกษาเท่าเทียมรวมถึงเด็กพิเศษเรียนร่วมก็ได้มาเข้าเรียน 7. การช่วยเหลือในแนวทางใหม่ 8. นักเรียนได้รับเงินทุนสนับสนุนปัจจัยยากจนและปัจจัยยากจนพิเศษ 9. ครูโรงเรียนและผู้ปกครองได้ช่วยเหลือในการจัดเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่และได้ช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านปัจจัยเงินและอุปกรณ์การเรียนรู้ 10. นักเรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น 11. นักเรียนต้องปรับตัวทั้งในเรื่องเวลาเรียน การใช้สถานที่ และวิธีการเรียน 12. ครูและผู้ปกครองมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนได้ทัน่วงที 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านงบประมาณในการช่วยเหลือ 2. อุปกรณ์ไม่พร้อมต่อการใช้เงิน 3. ความล่าช้าของการจัดสรรงบประมาณในการช่วยเหลือนักเรียน 4. งบประมาณในการสนับสนุน 5. การเบิกจ่ายเงินให้นักเรียนมีความยุ่งยาก งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอ

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>13. นักเรียนได้รับเงินปัจจัยพื้นฐาน นักเรียนยากจนและยากจนพิเศษจำนวนมาก</p> <p>14. นักเรียนปลอดภัย</p> <p>15. นักเรียนได้รับทุนช่วยเหลืออย่างทั่วถึงทุกคน</p> <p>16. การเข้าถึงครอบครัวของนักเรียนอย่างทั่วถึง</p> <p>17. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญและสนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>18. ผู้ปกครอง พร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>19. นักเรียนพิเศษได้รับการช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษาพิเศษ</p> <p>20. การสนับสนุนงบประมาณเรียนฟรี เรียนดี ๑๕ ปีอย่างมีคุณภาพจากภาครัฐ ลดรายจ่ายผู้ปกครอง นักเรียนมีอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบ และแบบเรียน</p> <p>21. การสนับสนุนงบประมาณ กสศ. จากภาครัฐ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>22. การสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนจากภาครัฐ เพื่อแก้ปัญหาให้กับนักเรียน</p> <p>23. การสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน อาหารเสริมนมจากภาครัฐ</p>	

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>24. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญและ สนับสนุน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>25. นักเรียนมีความพร้อมและเข้าถึง การศึกษามากขึ้น</p> <p>26. ได้เข้าถึงสภาพพื้นฐานของผู้เรียน มากขึ้น</p> <p>27. นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสใน การศึกษาทุกคน ตามนโยบายเรียนฟรี อย่างมีประสิทธิภาพของรัฐบาล ได้รับ โอกาสในการรับการจัดสรรเงินค่าอาหาร กลางวัน ได้รับอาหารเสริมนมทุกๆเดือน ได้รับเงินเยียวยาช่วยเหลือภาระค่าใช้จ่าย ของผู้ปกครอง 2000 บาท นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้รับการสำรวจว่าเป็นนักเรียน ที่มีฐานะทางบ้านที่ค่อนข้างยากจน จะ ได้รับเงินช่วยเหลืออุดหนุนและ ทุนการศึกษาเพื่อนักเรียนยากจนอีกด้วย</p> <p>28. มีการสำรวจความไม่พร้อมของ นักเรียนและให้ความช่วยเหลือ หา วิธีแก้ไข</p> <p>29. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญ และสนับสนุนงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>30. มีการติดตามช่วยเหลือนักเรียนเป็น รายบุคคล</p> <p>หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญและ สนับสนุน งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน</p>	

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
เศรษฐกิจ (Economic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการพระราชดำริฯ 2. รัฐจัดสรรค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) 3. การจัดสรรทุนปัจจัยพื้นฐานสามารถช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี 4. โรงเรียนได้ช่วยเหลือครอบครัวนักเรียน ข้าวสาร อาหารและเงินที่ได้จากการระดมทุนและภาครัฐสนับสนุน 5. นักเรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 6. นักเรียนยอมรับที่จะดำรงชีวิตอยู่บนความแตกต่างที่หลากหลายและสามารถป้องกัน ช่วยเหลือตนเองจากการติดเชื้อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ 7. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจากหน่วยงานภายนอกทำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ระดับหนึ่ง คุณภาพชีวิตดีขึ้น 8. ขอให้ทางรัฐช่วยเหลือด้านคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น 9. หน่วยงานภายนอกให้การช่วยเหลือสนับสนุน ด้านวิทยากร และงบประมาณโรงเรียนมีทุนการศึกษา / งบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนติดตามผู้ปกครองไปทำงานที่อื่น 2. ขาดแคลนปัจจัยสนับสนุนเช่นค่าประกันชีวิต ค่าครองชีพในกรณีเด็กที่ยากจนมีความเสี่ยงออกกลางคันสูงขึ้น 3. ผู้ปกครองไปทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน 4. นักเรียนบางรายไม่มีหลักฐานทางราชการหรือไม่ถึงเกณฑ์การเข้าเรียนจะไม่สามารถรับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐได้ 5. ความแตกต่างระหว่างครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน 6. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจนส่งผลให้ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน การติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองไม่ต่อเนื่อง 7. ผู้ปกครองบางส่วนเป็นแรงงานต่างถิ่น มีการเคลื่อนย้ายบ่อย 8. คนในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยมีการศึกษาระดับต่ำ อ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ ทำให้มีคุณภาพชีวิตต่ำ 9. ผู้ปกครองใช้เงินไม่ตรงตามเป้าหมาย 10. ทุนการศึกษายังไม่เพียงพอ 11. รายได้ผู้ปกครองไม่แน่นอน

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
		12. ราคาผลผลิตทางเกษตรกรรมตกต่ำมีผลต่อเศรษฐกิจต่อผู้ปกครอง
สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (Social)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอยู่บริเวณไม่ไกลจากโรงเรียน ดังนั้นจึงออกเยี่ยมบ้านและติดตามได้ง่าย 2. นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเดียวกันทางโรงเรียนสามารถดูแลได้รวดเร็วและทั่วถึง 3. ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อบุตรหลานในการเข้าโรงเรียนที่มีคุณภาพ สถานศึกษาต้องเร่งพัฒนาคุณภาพ 4. โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก พยายามจัดหาทุนการศึกษาเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนด้านการศึกษาของนักเรียน 5. มีทีมบุคลากรของโรงเรียน ศิษย์เก่าช่วยกันดูแล 6. ชุมชน ภาศิเครือข่ายเช่น สาธารณสุข ให้การสนับสนุนดูแล พยายามช่วยเหลือ 7. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การแต่งกาย อาหาร มีความเหมาะสม 8. เป็นชุมชนต่อเนื่องกันสามารถรับรู้ข้อมูลได้ 9. การมีความร่วมมือกันของทุกฝ่าย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ที่ราบสูง ห่างไกลความเจริญ เข้าถึงลำบาก 2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา บางส่วนยังขาดความร่วมมือกับทางสถานศึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. นักเรียนบางคนติดตามผู้ปกครองไปทำงานบนเขาทำให้ติดต่อยาก 4. วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาจึงทำให้ค่านิยมเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคม 5. ฝปค.เห็นความสำคัญของการเรียนเป็นลำดับรอง 6. ด้านครอบครัวนักเรียนมีปัญหา 7. ขาดการเอาใจใส่ ความต่อเนื่องจากทางผู้ปกครอง 8. การแพร่ระบาดของปัญหาทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง 9. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา บางส่วนยังขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 10. ขาดการสนับสนุนบุคลากรด้านจิตวิทยาเพื่อช่วยเหลือผู้ปกครอง 11. บางหมู่บ้านเป็นพื้นที่เสี่ยงมีผู้ป่วยติดเชื่อ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>10. ชุมชน ภาศิเครือข่ายเช่น สาธารณสุข ใหการสนับสนุนดูแล พหุอ มช่วยเหลือ</p> <p>11. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เช่น การแต่งกาย อาหาร มีความเหมาะสม</p> <p>12. ผู้ปกครองมีช่องทางในการติดต่อ ประสาน</p> <p>13. มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ต่อเนื่องงานกับสถานศึกษาหลากหลาย ช่องทางและพร้อมให้ความร่วมมือ</p> <p>14. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานภายนอกในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เช่น รพ.สต. ฝ่ายปกครอง ท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>15. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับการดูแล ช่วยเหลือครอบคลุมทุกด้าน</p> <p>16. ส่งเสริมสนับสนุน จัดกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมจูงใจ</p> <p>17. โรงเรียนสามารถประสานติดต่อ ผู้ปกครองได้แก้ปัญหาได้เป็นส่วนใหญ่</p> <p>18. โรงเรียนสามารถไปถึงบ้านนักเรียน ได้ทุกคน</p> <p>19. ชุมชนให้ความร่วมมือช่วย สอดส่องดูแล</p> <p>20. ผู้ปกครองและผู้ชุมชนนำชุมชนให้ความ ร่วมมือ</p> <p>21. มือเป็นอย่างดีมาก</p> <p>22. ความพร้อมของชุมชน</p>	<p>สามารถรับใบงาน และครูไม่สามารถลง พื้นที่ได้</p> <p>12. ระยะทางในการเดินทางของ นักเรียนลำบาก</p> <p>13. ผู้ปกครองขาดรายได้เนื่องจาก มาตรการของ สบค.</p> <p>14. ผู้ปกครองไม่มีเวลา</p> <p>15. ผปก.อาจไม่ให้ข้อมูลที่ตรงตาม ความจริง</p> <p>16. นักเรียนขาดการดูแล ซึ่งอาศัย อยู่กับ ป่ ย่า ตา ยาย</p> <p>17. ผู้ปกครองบางคนไม่ยอมรับ เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน ไม่ให้ความ ร่วมมือในการช่วยแก้ปัญหา</p> <p>18. มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโค โรนา</p> <p>19. ความต่างระดับความคิดของ ผู้ปกครอง</p> <p>20. มีนร.บางรายที่ขาดความพร้อม ทางด้านการติดต่อด้วยสภาพพื้นที่ ที่อยู่</p> <p>21. นักเรียนบางคนติดต่อยาก</p> <p>22. ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ ทำอาชีพรับจ้าง มีความเป็นอยู่ที่ลำบาก โรงเรียนจึงเปรียบเสมือนที่พึ่งของ นักเรียน</p> <p>23. ในช่วงสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำ ให้บางครั้งการติดตามนักเรียนค่อนข้าง ยาก เช่นการเยี่ยมบ้านนักเรียน</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>23. มีการช่วยเหลือจากองค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชน</p> <p>24. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน</p> <p>25. ผู้ปกครองให้การต้อนรับเป็นอย่างดี</p> <p>26. ได้รับการสนับสนุนจากท้องถิ่น</p> <p>27. ความพร้อมของชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นยินดีให้การสนับสนุน ได้รับการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>28. บ้านนักเรียนอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียน</p> <p>29. ได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน</p> <p>30. ชุมชนให้การสนับสนุนการศึกษา</p> <p>31. การมีความร่วมมือกันของทุกฝ่าย</p> <p>32. ได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง</p> <p>33. การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>34. มีพื้นที่ใกล้ชุมชนขนาดใหญ่ทำให้สามารถนำเอาศักยภาพส่วนนี้มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>35. ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับการดูแลเข้าใจวิถีการใช้ชีวิตในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019</p> <p>36. การปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>37. ครูและผู้ปกครองมีโอกาสในการพูดคุยเพื่อส่งเสริมและแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน</p> <p>38. ชุมชนเข้ามาสนับสนุนการศึกษา</p>	<p>24. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาบางส่วนยังขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>25. การส่งต่อ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาบางส่วนยังขาดความร่วมมือ ทำให้ข้อมูลขาดความชัดเจน</p> <p>26. ประชากรมีปัญหาครอบครัวแตกแยกและหย่าร้างบางส่วนทำงานนอกพื้นที่</p> <p>27. ประชากรวัยเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่</p> <p>28. นักเรียนอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ</p> <p>29. ได้รับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนบางอย่างมีความคลาดเคลื่อน</p> <p>30. สภาพชุมชนที่มีแหล่งเสี่ยงต่อพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น การพนัน ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท</p> <p>31. ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนของครู</p> <p>32. ต้องใช้เวลามากในการสร้างความพร้อมและขอความร่วมมือ แต่จะรวดเร็วเมื่อให้เป็นฝ่ายผู้รับ</p> <p>33. ผู้ปกครองขาดความร่วมมือในการดูแลกำกับติดตามนักเรียน</p> <p>34. นักเรียนย้ายที่อยู่ติดตามพ่อแม่บ่อย</p> <p>35. นักเรียนไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดามารดา ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>39. ชุมชนให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลนักเรียน</p> <p>40. ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพรหลาย</p> <p>41. ครูมีความพร้อมในการดูแลนักเรียน</p> <p>42. ใช้เครือข่ายชุมชน ผู้ปกครองในการติดตามดูแล ผู้เรียน</p> <p>43. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือ</p> <p>44. ได้เห็นความพยายามมุ่งมั่นในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้เรียน</p> <p>45. นักเรียนบ้านอยู่ใกล้ๆกัน</p> <p>46. ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า องค์กรภายนอก ชุมชน มีช่องทางในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอย่างหลากหลายวิธีและรวดเร็ว</p> <p>47. องค์กรภายนอก วัด และชุมชนให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>48. โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง</p> <p>49. หน่วยงานภายนอกและผู้นำชุมชนให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี</p> <p>50. โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกที่ให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือทำให้ครูได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน</p> <p>51. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>36. ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป รวมทั้งคาดหวังให้บุตรหลานได้เรียนในโรงเรียนชั้นนำ</p> <p>37. นักเรียนบางคนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ การแก้ปัญหาการเรียนอาจจะไม่บรรลุผล 100%</p> <p>38. การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู ช่วงนี้เป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรน่า</p> <p>39. นักเรียนย้ายเข้าย้ายออกบ่อยทำให้ต้องทำข้อมูลใหม่ๆบ่อยๆ</p> <p>40. การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนมีปัญหา</p> <p>41. ต้องใช้เวลามากในการฟื้นฟู การเรียนรู้ของนักเรียน ทุกระดับชั้น</p> <p>42. ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลนักเรียนเนื่องจากการประกอบอาชีพ</p> <p>43. ชุมชนมีแหล่งอบายมุขทำให้นักเรียนซึมซับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์</p> <p>44. ผู้ปกครองบางส่วนมีภาระกิจ อาจทำให้การดำเนินการบางอย่างล่าช้าไปบ้าง</p> <p>45. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>52. ผู้นำชุมชนมีเครือข่าย ทีมประสานกับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>53. ความมีสัมพันธ์ภาพที่ดี</p> <p>54. ชุมชนมีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่หลากหลาย ส่งผลให้สถานศึกษานำมาจัดการเรียนการสอนเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น</p> <p>55. ชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร และรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพที่ “สุจริต”</p> <p>56. ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>57. ได้เห็นความร่วมมือร่วมใจของหน่วยงานต่างๆ</p>	<p>46. นักเรียนบางส่วน ไม่สามารถติดต่อได้ในระหว่างที่จัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>47. ผู้ปกครองและนักเรียนยังเข้าไม่ถึงสื่อในบ้างกิจกรรม</p> <p>48. การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพ และภาวะโภชนาการที่โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้</p> <p>49. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาบางส่วนยังขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>50. ผู้ปกครองบางส่วนไม่ยอมรับในการส่งต่อเด็กพิเศษ</p> <p>51. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้คณะครูไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้</p> <p>52. นักเรียนบางคนให้ข้อมูลไม่ชัดเจน</p> <p>53. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาบางส่วนยังขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแล</p> <p>54. การติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือในบางครั้ง</p> <p>55. ปัญหาด้านสังคม ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนทำให้การสื่อสารระหว่างครูผู้สอน นักเรียนผู้ปกครองไม่ชัดเจน</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
		<p>59. บางครั้งครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันทำให้เกิดปัญหาด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง</p> <p>60. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างไม่มั่นคง และมีรายได้น้อยไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียน</p> <p>61. จำนวนนักเรียนมาก ต้องใช้ระยะเวลาที่นานในการให้ความช่วยเหลือ</p> <p>นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารด้านต่างๆ ทำให้ติดต่อประสานงานได้ยาก</p>
เทคโนโลยี (Technology)	<ol style="list-style-type: none"> ใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อได้รับข้อมูลแทนการพบปะพูดคุยตัวต่อตัวลดความเสี่ยงโควิด-19 โรงเรียนใช้ชุดกิจกรรมของDLTV ทุกบ้านมีสื่อเทคโนโลยี เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น นักเรียน ผู้ปกครองเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนได้หลากหลายช่องทาง โรงเรียนสามารถแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ผ่านกลุ่ม line ผู้ปกครอง นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ๆ ด้วยตนเอง เช่น สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> มีสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา สัญญาณอินเทอร์เน็ตบางพื้นที่ไม่มี การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การอ่านและการเขียนส่วนใหญ่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Online ซึ่งส่วนใหญ่ นักเรียนไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ การทำงานระบบดูแลช่วยเหลือต้องผ่านเครื่องมือสื่อสารเพื่อตามมาตรการป้องกันโควิด-19 อาจได้ข้อมูลไม่ชัดเจน

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>8. ใช้วิธีการเยี่ยมบ้านแบบออนไลน์</p> <p>9. มีช่องทางในการติดต่อเยี่ยมบ้านผ่านแอปพลิเคชัน</p> <p>10. การจัดการเรียนการสอนในช่วงโรคระบาด</p> <p>11. การเข้าเรียนแบบ On Demand และทำใบงาน แบบฝึกหัดได้ตามตารางเรียน เปิดโอกาสให้กับนักเรียนที่มีความพร้อมบางส่วนมีการจัดการเรียนการสอนแบบ on line</p> <p>12. ใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อได้รับข้อมูลแทนการพบปะพูดคุยตัวต่อตัวลดความเสี่ยงโควิด-19</p> <p>13. มีห้องคอมที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน</p> <p>14. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และทั่วถึง รวมถึงให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>15. นักเรียน ผู้ปกครองเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนได้หลากหลายช่องทาง</p> <p>16. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น</p> <p>17. ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า องค์กรภายในชุมชน มีช่องทางในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอย่างหลากหลาย</p>	<p>โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เพิ่งเริ่มมาสมัครเรียนใหม่ในภาคเรียนที่ 1/ ปีการศึกษา 2564</p> <p>6. การสื่อสารกับผู้ปกครอง</p> <p>7. การติดตาม ตรวจสอบกรณีนักเรียนขาดเรียนยังกระทำได้ยาก เนื่องจากขาดช่องทางในการสื่อสาร</p> <p>8. บางคนติดต่อประสานงานค่อนข้างลำบาก</p> <p>9. นักเรียนขาดเครื่องมือสื่อสาร</p> <p>10. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมนักเรียนได้ตลอดทั้งวัน</p> <p>11. ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่</p> <p>12. นักเรียนขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ตและผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ ไม่มีเวลาดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด</p> <p>13. เนื่องจากการเรียนแบบออนไลน์นักเรียนไม่สามารถมาเรียนที่โรงเรียน สื่ออุปกรณ์ของนักเรียนไม่พร้อมทำให้เกิดผลการเรียนที่ไม่เต็มศักยภาพ</p> <p>14. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองไม่ทันเวลา</p> <p>15. ระบบ CCT ที่คัดกรองยังไม่ได้คัดกรองนักเรียนตามความเป็นจริง</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	<p>18. โรงเรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้สะดวกต่อการสื่อสาร และทำให้ การปฏิบัติงานรวดเร็ว ตรงเป้าหมาย และทันต่อการใช้งาน</p> <p>19. นักเรียนส่วนมากได้เรียนรู้จากการ สืบค้นข้อมูลทางด้านอินเทอร์เน็ต</p> <p>20. - ครูประสานกับผู้ปกครอง ผ่านระบบออนไลน์การจัดการเรียน การสอน ครูได้จัดระบบการ ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่าง หลากหลาย เช่น โทรศัพท์ โอนไลน์ เฟสบุ๊คทำให้ติดตามผู้เรียนได้ ตลอดเวลา และรับรู้ถึงพัฒนาการของ ผู้เรียนผ่านการบอกเล่าและการเก็บ ภาพ วิดีโอต่างๆจากผู้ปกครอง</p> <p>21. การสื่อสารทางระบบออนไลน์ สามารถเข้าถึงนักเรียนและผู้ปกครอง ได้ตลอดเวลา</p> <p>22. ครูและนักเรียนได้มีดอกาสใช้ เทคโนโลยีในการติดต่อ</p> <p>23. ในชุมชนมีคู่สายโทรศัพท์และ อินเทอร์เน็ต มีการใช้โทรศัพท์และสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้อย่าง</p> <p>24. โรงเรียนมีช่องทางในการติดต่อ ประสานงาน กับเครือข่ายผู้ช่วย อย่าง หลากหลายและรวดเร็ว ผ่านช่องทาง ต่าง ๆ เช่น Face book โรงเรียน ไลน์ กลุ่มผู้ปกครองเหลือนักเรียน</p>	<p>16. สำหรับนักเรียนที่ไม่มีความพร้อม ทางด้านเทคโนโลยีก็ไม่สามารถเข้าถึง การสืบค้นข้อมูลได้ ต้องรอมถามคุณครู ที่โรงเรียนหรือให้ผู้ปกครองช่วยสอนให้</p> <p>17. คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อจำนวน ผู้เรียน</p> <p>18. การเรียน Online ทำให้นักเรียน ขาดความกระตือรือร้น ขาดความ รับผิดชอบและมีความกังวลต่อผลการ เรียน</p>

ปัจจัยภายนอก	โอกาส (O= OPPORTUNITY)	อุปสรรค (T= THREAT)
	จัดเก็บข้อมูลการเยี่ยมบ้านแบบออนไลน์ เพิ่มเติม	

จากตาราง 4.6 คณะผู้วิจัยได้พิจารณาประเด็นสำคัญของปัจจัยภายนอก (ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน) ดังนี้

โอกาส (O= OPPORTUNITY) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 20 ประเด็น ได้แก่

- O1. ภาครัฐจัดสรรงบประมาณในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- O2. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญและสนับสนุนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- O3. ผู้ปกครอง พร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- O4. ผู้เรียนได้รับโอกาสในการศึกษาเท่าเทียมรวมถึงเด็กพิเศษเรียนรวมก็ได้มาเข้าเรียน
- O5. การสนับสนุนอาหารเสริมนมจากภาครัฐทำให้นักเรียนได้ดื่มนมอย่างต่อเนื่อง
- O6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจากหน่วยงานภายนอก ทำให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ระดับหนึ่ง คุณภาพชีวิตดีขึ้น
- O7. การจัดสรรทุนปัจจัยพื้นฐาน สามารถช่วยเหลือนักเรียนและมีกำลังในการซื้อเสื้อผ้าและอุปกรณ์การเรียน ได้เป็นอย่างดี
- O8. โรงเรียนได้ช่วยเหลือด้วยการจัดสรรเงินโครงการอาหารกลางวัน ทำให้ครอบครัวสามารถใช้จ่ายซื้ออาหารให้นักเรียนอย่างมีคุณภาพ
- O9. นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตวิถีใหม่
- O10. ผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อบุตรหลานในการเข้าโรงเรียนที่มีคุณภาพทำให้สถานศึกษาต้องเร่งพัฒนาคุณภาพ
- O11. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพยายามมุ่งมั่นในการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน
- O12. มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่องกับสถานศึกษาหลากหลายช่องทางและพร้อมให้ความร่วมมือ
- O13. ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ ได้ส่งเสริมและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

- O14. ใช้เครือข่ายชุมชน ผู้ปกครองในการติดตามดูแลผู้เรียน
- O15. โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง
- O16. ใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อได้รับข้อมูลแทนการพบปะพูดคุยตัวต่อตัวลดความเสี่ยงโควิด-19
- O17. นักเรียน ผู้ปกครองเข้าถึงสื่อ ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนได้หลากหลายช่องทาง
- O18. นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ๆ ด้วยตนเอง เช่น สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง เป็นต้น
- O19. การสื่อสารทางระบบออนไลน์ สามารถเข้าถึงนักเรียนและผู้ปกครองได้ตลอดเวลา
- O20. หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน มีช่องทางในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอย่างหลากหลายช่องทาง

อุปสรรค (T= THREAT) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 20 ประเด็น ได้แก่

- T1. งบประมาณในการช่วยเหลือไม่เพียงพอ
- T2. การจัดสรรงบประมาณล่าช้า
- T3. การเบิกจ่ายเงินให้นักเรียนมีความยุ่งยาก
- T4. ขาดแคลนปัจจัยสนับสนุน เช่น ค่าประกันชีวิต ค่าครองชีพในกรณีเด็กที่ยากจนมีความเสี่ยงออกกลางคันสูงขึ้น
- T5. สภาพครอบครัวแตกแยก ขาดความพร้อม นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับผู้อื่น ขาดการเอาใจใส่ ความต่อเนื่องจากผู้ปกครอง
- T6. ครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอน มีการอพยพย้ายที่อาศัยเพื่อการประกอบอาชีพ
- T7. นักเรียนบางรายไม่มีหลักฐานทางราชการหรือไม่ถึงเกณฑ์การเข้าเรียนจะไม่สามารถรับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐได้
- T8. การมีที่อยู่เปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ยากต่อการประสานกับนักเรียน และเข้าย้ายออกบ่อยทำให้ต้องทำข้อมูลใหม่ๆ บ่อยๆ
- T9. วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาจึงทำให้ค่านิยมเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคม
- T10. ผู้ปกครองขาดรายได้เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19
- T11. สภาพชุมชนที่มีแหล่งเสี่ยงต่อพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีแหล่งอบายมุขทำให้นักเรียนซึมซับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การพนัน ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท
- T12. ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนของครู

- T13. การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียน เรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
- T14. นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อกับและประสานงานทำได้ยาก
- T15. การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ
- T16. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลต่อการเรียน และการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- T17. ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมดูแลพฤติกรรมการเรียนได้ตลอดทั้งวัน หรือกวดขันนักเรียนอย่างใกล้ชิด
- T18. ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่
- T19. การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน
- T20. ระบบ CCT ที่คัดกรองยังไม่ได้คัดกรองนักเรียนตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตาราง 4.7 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (S6 + O8)

แนวทางที่ 1	(กลยุทธ์เชิงรุก) SO
จุดแข็ง	S6. มีการจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรด้านวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการทำงาน
จุดอ่อน	-
โอกาส	O8. เกิดความเข้าใจระหว่างครูและผู้บริหารมากขึ้น
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่อาศัยหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	

จากตาราง 4.7 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S6. มีการจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรด้านวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และ O8. เกิดความเข้าใจระหว่างครูและผู้บริหารมากขึ้น มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่อาศัยหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ตาราง 4.8 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (S9 + O11)

แนวทางที่ 2	(กลยุทธ์เชิงรุก) SO
จุดแข็ง	S9. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน
จุดอ่อน	-
โอกาส	O11. มีการปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้/ ระบบการเรียนรู้ กรณีที่ไม่สามารถจัดทำกรเรียนการสอนแบบปกติได้	

จากตาราง 4.8 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน และ O11. มีการปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้/ ระบบการเรียนรู้ กรณีที่ไม่สามารถจัดทำกรเรียนการสอนแบบปกติได้

ตาราง 4.9 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W6 + O17)

แนวทางที่ 3	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข) WO
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก
โอกาส	O17. ได้ฝึกทักษะทางเทคโนโลยี
อุปสรรค	-
<p><u>ประเด็นที่ได้</u></p> <p>โรงเรียนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ครอบคลุมการจัดการศึกษาที่สามารถเชื่อมโยง และบริหารให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p>	

จากตาราง 4.9 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก และ O17. ได้ฝึกทักษะทางเทคโนโลยี มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ครอบคลุมการจัดการศึกษาที่สามารถเชื่อมโยง และบริหารให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตาราง 4.10 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W11 + O10)

แนวทางที่ 4	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข) WO
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W11. ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบonline
โอกาส	O10. มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>โรงเรียนส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ในการบริหารจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม</p>	

จากตาราง 4.10 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W11. ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบonline และ O10. มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ในการบริหารจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 4.11 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W14 + O7)

แนวทางที่ 5	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข) WO
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W14. ผู้บริหารใช้รูปแบบการบริหารแบบเดิม ๆ
โอกาส	O7. การมีส่วนร่วมของชุมชน
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน - ผู้บริหารต้องมีภาวะนำแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการและกระตุ้นผู้ตามได้ทำงานอย่างอิสระและต่อเนื่อง 	

จากตาราง 4.11 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W14. ผู้บริหารใช้รูปแบบการบริหารแบบเดิม ๆ และ O7. การมีส่วนร่วมของชุมชน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือผู้บริหารปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน และผู้บริหารต้องมีภาวะนำแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการและกระตุ้นผู้ตามได้ทำงานอย่างอิสระและต่อเนื่อง

ตาราง 4.12 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (S11 + T8)

แนวทางที่ 6	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S11. ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T8. นักเรียนขาดเครื่องเทคโนโลยีในการสื่อสาร
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนจัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน	

จากตาราง 4.12 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S11. ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์ และ T8. นักเรียนขาดเครื่องเทคโนโลยีในการสื่อสาร มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน

ตาราง 4.13 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W1 + T3)

แนวทางที่ 7	(กลยุทธ์เชิงรับ) WT
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W1. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย
โอกาส	-
อุปสรรค	T3. นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง
ประเด็นที่ได้	
กระทรวง/ส่วนราชการ กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ทันสมัย ยืดหยุ่น รองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในภาวะวิกฤต	

จากตาราง 4.13 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W1. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย และ T3. นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ กระทรวง/ส่วนราชการ กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ทันสมัย ยืดหยุ่น รองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในภาวะวิกฤต

ตาราง 4.14 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W6 + T19)

แนวทางที่ 8	(กลยุทธ์เชิงรับ) WT
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก
โอกาส	-
อุปสรรค	T19. ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>กระทรวง/ส่วนราชการจัดให้มีระบบสารสนเทศทันสมัยเชื่อมโยงภายในระบบเดียว</p>	

จากตาราง 4.14 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก และ T19. ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ กระทรวง/ส่วนราชการจัดให้มีระบบสารสนเทศทันสมัยเชื่อมโยงภายในระบบเดียว

ตาราง 4.15 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W12 + T9)

แนวทางที่ 9	(กลยุทธ์เชิงรับ) WT
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W12. บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง
โอกาส	-
อุปสรรค	T9. ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>ผู้บริหารกำหนดภาระงานของข้าราชการครูให้มีความเหมาะสมและส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน</p>	

จากตาราง 4.15 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W12. บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง และ T9. ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดภาระงานของข้าราชการครูให้มีความเหมาะสมและส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน

ตาราง 4.16 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix (W4 + T18)

แนวทางที่ 10	(กลยุทธ์เชิงรับ) WT
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W4. มีอุปสรรคในการเข้าถึง การติดต่อประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน
โอกาส	-
อุปสรรค	T18. ระบบสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ไม่ครอบคลุมพื้นที่
ประเด็นที่ได้	
รัฐควรพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ เพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่	

จากตาราง 4.16 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W4. มีอุปสรรคในการเข้าถึง การติดต่อประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน และ T18. ระบบสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ไม่ครอบคลุมพื้นที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ รัฐควรพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ เพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ตาราง 4.17 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S4 + O18)

แนวทางที่ 2.1	(กลยุทธ์เชิงรุก : SO)
จุดแข็ง	S4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง (Mean = 4.571)
จุดอ่อน	-
โอกาส	O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ (Mean = 3.714)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ	

จากตาราง 4.17 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง (Mean = 4.571) และ O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ (Mean = 3.714) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ

ตาราง 4.18 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S18 + O2)

แนวทางที่ 2.2	(กลยุทธ์เชิงรุก : SO)
จุดแข็ง	S18. ครูและบุคลากรมีความตระหนัก ทุ่มเท เสียสละ และมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้(Mean = 3.000)
จุดอ่อน	-
โอกาส	O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนให้การสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู การสนับสนุนทรัพยากร	

จากตาราง 4.18 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S18. ครูและบุคลากรมีความตระหนัก ทุ่มเท เสียสละ และมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้(Mean = 3.000) และ O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนให้การสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู การสนับสนุนทรัพยากร

ตาราง 4.19 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S13 + O3)

แนวทางที่ 2.3	(กลยุทธ์เชิงรุก : SO)
จุดแข็ง	S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714)
จุดอ่อน	-
โอกาส	O3. มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนนิติบุคคลในรูปแบบโครงการต่าง ๆ (Mean = 1.143)
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>สถานศึกษามีระบบบริหารงาน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนในรูปแบบโครงการต่าง ๆ</p>	

จากตาราง 4.19 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714) และ O3. มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนนิติบุคคลในรูปแบบโครงการต่าง ๆ (Mean = 1.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ สถานศึกษามีระบบบริหารงาน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนในรูปแบบโครงการต่าง ๆ

ตาราง 4.20 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S8 + O7)

แนวทางที่ 2.4	(กลยุทธ์เชิงรุก : SO)
จุดแข็ง	S8. ครูมีจำนวนครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด (Mean = 2.571)
จุดอ่อน	-
โอกาส	O7. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการจัดทอดผ้าป่าเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน (Mean = 1.429)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนมีครูครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด ชุมชนสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู	

จากตาราง 4.20 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S8. ครูมีจำนวนครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด (Mean = 2.571) และ O7. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการจัดทอดผ้าป่าเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน (Mean = 1.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีครูครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด ชุมชนสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู

ตาราง 4.21 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S15 + O13)

แนวทางที่ 2.5	(กลยุทธ์เชิงรุก : SO)
จุดแข็ง	S15. มีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน(Mean = 4.286)
จุดอ่อน	-
โอกาส	O13. ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน (Mean = 4.429)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
ครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบ ที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครองมีความเข้าใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน	

จากตาราง 4.21 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S15. มีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน(Mean = 4.286) O13. ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน (Mean = 4.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนให้การสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู การสนับสนุนทรัพยากร

ตาราง 4.22 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W6 + O17)

แนวทางที่ 2.6	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข : WO)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286)
โอกาส	O17. ผู้ปกครองได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี (Mean = 3.571)
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>ครู ผู้ปกครอง ดำเนินการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ความดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้</p>	

จากตาราง 4.22 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286) และ O17. ผู้ปกครองได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี (Mean = 3.571) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครู ผู้ปกครอง ดำเนินการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ความดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้

ตาราง 4.23 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W4 + O18)

แนวทางที่ 2.7	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข : WO)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่ทันสมัย(Mean = 2.857)
โอกาส	O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ(Mean = 3.714)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย	

จากตาราง 4.23 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่ทันสมัย(Mean = 2.857) และ O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ (Mean = 3.714) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ตาราง 4.24 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W19 + O14)

แนวทางที่ 2.8	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข : WO)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)(Mean = 2.857)
โอกาส	O14. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความรู้ความสามารถ(Mean = 4.143)
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>ผู้ปกครองสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) อย่างเต็มตามศักยภาพ</p>	

จากตาราง 4.24 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)(Mean = 2.857) O14. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความรู้ความสามารถ(Mean = 4.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้ปกครองสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) อย่างเต็มตามศักยภาพ

ตาราง 4.25 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W17 + O12)

แนวทางที่ 2.9	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข : WO)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W17. โรงเรียนไม่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและครูผู้สอน(Mean = 2.714)
โอกาส	O12. ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรภายนอกให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน(Mean = 3.429)
อุปสรรค	-
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริม สนับสนุน สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน	

จากตาราง 4.25 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W17. โรงเรียนไม่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและครูผู้สอน (Mean = 2.714) และ O12. ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรภายนอกให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน(Mean = 3.429)มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริม สนับสนุน สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน

ตาราง 4.26 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W12 + O2)

แนวทางที่ 2.10	(กลยุทธ์เชิงแก้ไข : WO)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286)
โอกาส	O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286)
อุปสรรค	-
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>รัฐบาลมีการกำหนดและเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์</p>	

จากตาราง 4.26 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286) และ O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ รัฐบาลมีการกำหนดและเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์

ตาราง 4.27 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S12 + T1)

แนวทางที่ 2.11	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ST)
จุดแข็ง	S12. มีการปรับแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับการดำเนินการจัด เรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี (Mean = 2.714)
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่งชี้ให้นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429)
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของผู้นำทาง การ เมืองและนโยบายการศึกษา	

จากตาราง 4.27 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S12. มีการปรับแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับการดำเนินการจัด เรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี (Mean = 2.714) และ T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่งชี้ให้นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429)มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของผู้นำทาง การ เมืองและนโยบายการศึกษา

ตาราง 4.28 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S6 + T12)

แนวทางที่ 2.12	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ST)
จุดแข็ง	S6. ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำความรู้มาใช้ในพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.714)
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T12. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ไม่เพียงพอไม่สามารถแนะนำหรือสอนนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทุกวิชา (Mean = 2.857)
<p>ประเด็นที่ได้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ไม่เพียงพอสามารถแนะนำและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้</p>	

จากตาราง 4.28 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S6. ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำความรู้มาใช้ในพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.714) และ T12. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ไม่เพียงพอไม่สามารถแนะนำหรือสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทุกวิชา (Mean = 2.857) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ไม่เพียงพอสามารถแนะนำและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้

ตาราง 4.29 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S13 + T9)

แนวทางที่ 2.13	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ST)
จุดแข็ง	S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714)
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T9. ฐานะทางเศรษฐกิจของ ชุมชน ผู้ปกครองไม่ดี ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาเรียนของบุตรหลานได้ (Mean = 2.143)
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>โรงเรียนมีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และชุมชน</p>	

จากตาราง 4.29 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714) และ T9. ฐานะทางเศรษฐกิจของ ชุมชน ผู้ปกครองไม่ดี ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาเรียนของบุตรหลานได้ (Mean = 2.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และชุมชน

ตาราง 4.30 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S3 + T15)

แนวทางที่ 2.14	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ST)
จุดแข็ง	S3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (Mean = 1.429)
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143)
<p>ประเด็นที่ได้</p> <p>โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนได้</p>	

จากตาราง 4.30 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (Mean = 1.429) และ T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนได้

ตาราง 4.31 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (S14 + T5)

แนวทางที่ 2.15	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน : ST)
จุดแข็ง	S14. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์ (Mean = 2.429)
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T5. ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งชุมชน ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน (Mean = 1.143)
ประเด็นที่ได้	
ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกภายใต้ความขัดแย้งของชุมชนที่ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	

จากตาราง 4.31 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S14. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์ (Mean = 2.429) และ T5. ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งชุมชน ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน (Mean = 1.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกภายใต้ความขัดแย้งของชุมชนที่ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 4.32 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W16 + T20)

แนวทางที่ 2.16	(กลยุทธ์เชิงรับ : WT)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286)
โอกาส	-
อุปสรรค	T20. นักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ติดเกม และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม (Mean = 3.571)
ประเด็นที่ได้	
ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และส่งเสริมให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	

จากตาราง 4.32 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286) และ T20. นักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ติดเกม และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม (Mean = 3.571) มาพิจารณาประเด็นที่ได้ คือ ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และส่งเสริมให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

ตาราง 4.33 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W12 + T1)

แนวทางที่ 2.17	(กลยุทธ์เชิงรับ : WT)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286)
โอกาส	-
อุปสรรค	T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่อยทำให้นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429)
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมืองและทางการศึกษา	

จากตาราง 4.33 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286) และ T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่อยทำให้ นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมืองและทางการศึกษา

ตาราง 4.34 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W16 + T3)

แนวทางที่ 2.18	(กลยุทธ์เชิงรับ : WT)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W16. การพัฒนาครูและบุคลากรไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและมีปริมาณมากเกินไป (Mean = 1.571)
โอกาส	-
อุปสรรค	T3. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนบ่อยปรับเปลี่ยนไม่ทันทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง (Mean = 2.857)
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับความจำเป็นของโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง	

จากตาราง 4.34 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W16. การพัฒนาครูและบุคลากรไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและมีปริมาณมากเกินไป (Mean = 1.571) และ T3. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนบ่อยปรับเปลี่ยนไม่ทันทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง (Mean = 2.857) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับความจำเป็นของโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 4.35 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W19 + T15)

แนวทางที่ 2.19	(กลยุทธ์เชิงรับ : WT)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) (Mean = 2.857)
โอกาส	-
อุปสรรค	T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143)
ประเด็นที่ได้	
โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อดูแลควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	

จากตาราง 4.35 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) (Mean = 2.857) และ T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อดูแลควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตาราง 4.36 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix (W3 + T16)

แนวทางที่ 2.20	(กลยุทธ์เชิงรับ : WT)
จุดแข็ง	-
จุดอ่อน	W3. ขาดการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Mean = 2.286)
โอกาส	-
อุปสรรค	T16. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและไม่มีไฟฟ้าใช้ (Mean = 3.429)
<p>ประเด็นที่ได้ โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</p>	

จากตาราง 4.36 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W3. ขาดการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Mean = 2.286) และ T16. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและไม่มีไฟฟ้าใช้ (Mean = 3.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตาราง 4.37 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S4 + T14)

แนวทางที่ 1	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยนักเรียนที่เป็นระบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร	

จากตาราง 4.37 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยนักเรียนที่เป็นระบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร

ตาราง 4.38 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S4 + T15)

แนวทางที่ 2	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ
<p><u>ประเด็นที่ได้</u> โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สนับสนุนการจัดซื้อจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มศักยภาพ</p>	

จากตาราง 4.38 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สนับสนุนการจัดซื้อจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มศักยภาพ

ตาราง 4.39 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S4 + T13)

แนวทางที่ 3	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีการส่งต่อนักเรียนด้านการดูแลด้านสุขภาพ ภาวะโภชนาการที่มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 อย่างปลอดภัย	

จากตาราง 4.39 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีการส่งต่อนักเรียนด้านการดูแลด้านสุขภาพ ภาวะโภชนาการที่มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 อย่างปลอดภัย

ตาราง 4.40 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S4 + T16)

แนวทางที่ 4	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมค่านิยมอย่างสร้างสรรค์ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต	

จากตาราง 4.40 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมค่านิยมอย่างสร้างสรรค์ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต

ตาราง 4.41 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S4 + T18)

แนวทางที่ 5	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในช่วยเหลือนักเรียนทางระบบออนไลน์	

จากตาราง 4.41 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในช่วยเหลือนักเรียนทางระบบออนไลน์

ตาราง 4.42 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S1 + T14)

แนวทางที่ 6	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก
ประเด็นที่ได้ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสาร ให้นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ในสถานที่ ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้	

จากตาราง 4.42 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสาร ให้นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ในสถานที่ ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้

ตาราง 4.43 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S1 + T13)

แนวทางที่ 7	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
ประเด็นที่ได้ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ช่วยส่งเสริมการเข้าถึงระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ในด้านการดูแลสุขภาพและภาวะโภชนาการที่ดีภายใต้มาตรการความปลอดภัย	

จากตาราง 4.43 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ช่วยส่งเสริมการเข้าถึงระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ในด้านการดูแลสุขภาพและภาวะโภชนาการที่ดีภายใต้มาตรการความปลอดภัย

ตาราง 4.44 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S1 + T16)

แนวทางที่ 8	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา
ประเด็นที่ได้ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์	

จากตาราง 4.44 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหาร กำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์

ตาราง 4.45 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S1 + T18)

แนวทางที่ 9	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่
ประเด็นที่ได้ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยแก้ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านระบบออนไลน์	

จากตาราง 4.45 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยแก้ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านระบบออนไลน์

ตาราง 4.46 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S1 + T19)

แนวทางที่ 10	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T19 การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน
<u>ประเด็นที่ได้</u> ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นความรับผิดชอบ ลดความกังวลต่อผลการเรียนของผู้เรียน	

จากตาราง 4.46 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T19 การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นความรับผิดชอบ ลดความกังวลต่อผลการเรียนของผู้เรียน

ตาราง 4.47 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S5 + T14)

แนวทางที่ 11	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก
ประเด็นที่ได้ ครูใช้ระบบการติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับนักเรียน/ผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างบางพื้นที่ที่มีอุปสรรค	

จากตาราง 4.47 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้ระบบการติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับนักเรียน/ผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างบางพื้นที่ที่มีอุปสรรค

ตาราง 4.48 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S5 + T13)

แนวทางที่ 12	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
ประเด็นที่ได้ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยส่งเสริมสุขภาพและภาวะโภชนาการ การเยี่ยมบ้านโดยเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019	

จากตาราง 4.48 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยส่งเสริมสุขภาพและภาวะโภชนาการ การเยี่ยมบ้านโดยเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

ตาราง 4.49 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S5 + T16)

แนวทางที่ 13	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา
ประเด็นที่ได้ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่สร้างสรรค์ ในอันที่จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต	

จากตาราง 4.49 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่สร้างสรรค์ ในอันที่จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต

ตาราง 4.50 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S5 + T19)

แนวทางที่ 14	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T19 การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน
ประเด็นที่ได้ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบส่งเสริมความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบลดความกังวลต่อผลการเรียน	

จากตาราง 4.50 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T19 การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบส่งเสริมความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบลดความกังวลต่อผลการเรียน

ตาราง 4.51 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S9 + T14)

แนวทางที่ 15	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสารด้านการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลืออื่นๆ	

จากตาราง 4.51 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสารด้านการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลืออื่นๆ

ตาราง 4.52 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S9 + T15)

แนวทางที่ 16	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ลดการใช้สื่อเทคโนโลยีเนื่องจากนักเรียนมีสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอ	

จากตาราง 4.52 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจนและ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ลดการใช้สื่อเทคโนโลยีเนื่องจากนักเรียนมีสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอ

ตาราง 4.53 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S9 + T13)

แนวทางที่ 17	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนส่งเสริมสุขภาพ ภาวะโภชนาการและลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้อย่างปลอดภัย ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019	

จากตาราง 4.53 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนส่งเสริมสุขภาพ ภาวะโภชนาการและลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้อย่างปลอดภัย ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

ตาราง 4.54 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S9 + T16)

แนวทางที่ 18	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไข ปัญหา
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สร้างสรรค์ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต	

จากตาราง 4.54 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไข ปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สร้างสรรค์ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต

ตาราง 4.55 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S9 + T18)

แนวทางที่ 19	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน ลดอุปสรรคในการสื่อสารผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต	

จากตาราง 4.55 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน ลดอุปสรรคในการสื่อสารผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ตาราง 4.56 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix (S6 + T15)

แนวทางที่ 20	(กลยุทธ์ป้องกัน) ST
จุดแข็ง	S6 โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น On hand On air On demand และ Online
จุดอ่อน	-
โอกาส	-
อุปสรรค	T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ
ประเด็นที่ได้ โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อบริบทและความสะดวกเพียงพอด้านสื่อเทคโนโลยีของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ	

จากตาราง 4.56 พบว่า ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S6 โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น On hand On air On demand และ Online และ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อบริบทและความสะดวกเพียงพอด้านสื่อเทคโนโลยีของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการ

สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2

*****

1. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยปรับบทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษาให้มีความคล่องตัว สร้างกระแสการรับรู้ เชื่อมโยงนโยบายระดับต่าง ๆ สร้างช่องทางให้ประชาสังคมและเอกชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภายใต้การวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและสร้างขวัญกำลังใจ ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่ายอย่างเพียงพอตามขนาดโรงเรียน

3. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการสู่ยุค NEW NORMAL โดยพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อมโยงถึงกันในหน่วยงานต่าง ๆ จัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ที่มีคุณภาพตามหลักสูตร ปรับปรุงการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ภายใต้เงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้

สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2

*****

1. พัฒนาระบบการนิเทศก์โฉมใหม่แบบ E-Supervisor โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัยและสร้างคลังความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเวทีการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

2. พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา

3. ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2

*****

1. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและกระบวนการนิเทศด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียม โดยการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก การเข้าถึงและการสร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและสมรรถนะเด็กยุคใหม่ในสังคมวิถีใหม่อย่างมีคุณภาพและเสริมสร้างความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งภายในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยย่นเหลือนักเรียนโดยการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง มีข้อมูลนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านเพื่อดูแล ช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายตามกลุ่มผู้เรียน

3. สร้างภาคีเครือข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่าง ๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้น เพื่อนำมาจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 และนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และจัดทำนโยบายการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ให้เป็นไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามบริบทของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. สรุปผล

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังนี้

1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 75 โรง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 107 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 7 โรง โดยมีโรงเรียนคุณภาพของชุมชน จำนวน 1 โรง และโรงเรียน STAND ALONE จำนวน 1 โรง นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนใช้พื้นที่เป็นโรงพยาบาลสนาม จำนวน 13 โรง และโรงเรียนจัดบรรเทาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ในด้านอื่น ๆ จำนวน 31 โรง และยังพบว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบผสมผสาน

1.1.2 โรงเรียน Best practice คือ โรงเรียนวัดประดิษฐาราม โดยมีแนวปฏิบัติที่ดี คือ เรียนรู้คู่ปลอดภัย มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน ซึ่งโรงเรียนเน้นเรียนรู้คู่ปลอดภัย โดยให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่บ้าน และรักษาความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งครูผู้สอนบูรณาการการเรียนการสอนในวิชาสุขศึกษา การงานอาชีพ และวิทยาศาสตร์ ให้นักเรียนตระหนักถึงอันตรายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงเรียนมีศูนย์เรียนรู้โคก หนอง นา ฝึกทักษะชีวิตและอาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน แม้จะมีเหตุการณ์โรคระบาด เช่น การนำพืชผัก ผลไม้ ไข่ไก่ ปลาตุ๋นเลี้ยง เป็นต้น โดยนักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏผลโดยภาพรวมดังนี้

1.2.1 จุดแข็ง (S = STRENGTH) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญ อาทิ บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์ เป็นต้น

1.2.2 จุดอ่อน (W= WEAKNESS) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญ อาทิ นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง ระบบสารสนเทศมีหลายระบบ และไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก เป็นต้น

1.2.3 โอกาส (O= OPPORTUNITY) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญ อาทิ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการศึกษา หน่วยงานราชการให้การสนับสนุนอุปกรณ์เกี่ยวกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.2.4 อุปสรรค (T= THREAT) ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่สำคัญ อาทิ หน่วยงานในท้องถิ่น ยังขาดความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ขาดการกำกับดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะ ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เป็นต้น

1.3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.1 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S6. มีการจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรด้านวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพในการทำงาน และ O8. เกิดความเข้าใจระหว่างครูและผู้บริหารมากขึ้น มาพิจารณาประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่อาศัยหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

1.3.2 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพร้อมในการทำงาน และมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน และ O11. มีการปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้/ ระบบการเรียนรู้อิง ภารกิจที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้

1.3.3 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก และ O17. ได้ฝึกทักษะทางเทคโนโลยี มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ

โรงเรียนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ครอบคลุมการจัดการศึกษาที่สามารถเชื่อมโยง และบริหาร ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3.4 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W11. ครูขาดความชำนาญในการสอนแบบonline และ O10. มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ในการบริหารจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

1.3.5 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W14. ผู้บริหารใช้รูปแบบการบริหารแบบเดิม ๆ และ O7. การมีส่วนร่วมของชุมชน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือผู้บริหารปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน และผู้บริหารต้องมีภาวะนำแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการและกระตุ้นผู้ตามได้ทำงานอย่างอิสระและต่อเนื่อง

1.3.6 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S11. ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์ และ T8. นักเรียนขาดเครื่องเทคโนโลยีในการสื่อสาร มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน

1.3.7 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W1. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อย และ T3. นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ กระทรวง/ส่วนราชการ กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ทันสมัย ยืดหยุ่น รองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในภาวะวิกฤต

1.3.8 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ระบบสารสนเทศมีหลายระบบและไม่เชื่อมโยงทำให้เกิดภาระงานในการจัดทำที่ซ้ำซ้อน ภาระงานมาก และ T19. ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ กระทรวง/ส่วนราชการจัดให้มีระบบสารสนเทศทันสมัยเชื่อมโยงภายในระบบเดียว

1.3.9 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W12. บุคลากรบางส่วนมีภาระงานมากจนมีเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนน้อยลง และ T9. ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดภาระงานของข้าราชการครูให้มีความเหมาะสมและส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน

1.3.10 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ W4. มีอุปสรรคในการเข้าถึง การติดต่อประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน และ T18. ระบบสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ไม่ครอบคลุมพื้นที่

มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ รัฐควรพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีคุณภาพ เพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

1.3.11 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง (Mean = 4.571) และ O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ (Mean = 3.714) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพที่แท้จริง มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายและเพียงพอ

1.3.12 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S18. ครูและบุคลากรมีความตระหนัก ทุ่มเท เสียสละ และมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ (Mean = 3.000) และ O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนให้การสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู การสนับสนุนทรัพยากร

1.3.13 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714) และ O3. มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนนิติบุคคลในรูปแบบโครงการต่าง ๆ (Mean = 1.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ สถานศึกษามีระบบบริหารงาน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจสู่โรงเรียนในรูปแบบโครงการต่าง ๆ

1.3.14 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S8. ครูมีจำนวนครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด (Mean = 2.571) และ O7. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทอดผ้าป่าเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครูได้บางส่วน (Mean = 1.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีครูครบชั้น ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอนตรงวิชาเอกและความถนัด ชุมชนสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครู

1.3.15 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S15. มีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบที่ยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและความพร้อมของนักเรียน (Mean = 4.286) O13. ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน (Mean = 4.429) มาพิจารณา

ประเด็นที่ได้ คือ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนให้การสนับสนุนด้านการศึกษาย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมเพื่อพัฒนาครู การสนับสนุนทรัพยากร

1.3.16 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286) และ O17. ผู้ปกครองได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี (Mean = 3.571) มาพิจารณาประเด็นที่ได้ คือ ครู ผู้ปกครอง ดำเนินการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ความดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้

1.3.17 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W4. ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่ทันสมัย (Mean = 2.857) และ O18. มีความเจริญก้าวหน้าด้าน สื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย และเพียงพอ (Mean = 3.714) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

1.3.18 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) (Mean = 2.857) O14. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพและความรู้ความสามารถ (Mean = 4.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้ปกครองสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) อย่างเต็มตามศักยภาพ

1.3.19 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W17. โรงเรียนไม่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนและครูผู้สอน (Mean = 2.714) และ O12. ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และองค์กรภายนอกให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน (Mean = 3.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริม สนับสนุน สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ให้นักเรียน

1.3.20 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286) และ O2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นการอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอนโดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ (Mean = 2.286) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ รัฐบาล

มีการกำหนดและเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการสอน โดยใช้สื่อออนไลน์ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์

1.3.21 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S12. มีการปรับแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับการดำเนินการ จัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี (Mean = 2.714) และ T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่งชี้ให้เห็นนโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้สอดคล้องกับ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของผู้นำทาง การ เมืองและนโยบาย การศึกษา

1.3.22 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S6. ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำความรู้ มาใช้ในพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.714) และ T12. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ น้อยไม่สามารถแนะนำหรือสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทุกวิชา (Mean = 2.857) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถแนะนำและจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้

1.3.23 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S13. สถานศึกษามีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (Mean = 2.714) และ T9. ฐานะทางเศรษฐกิจ ของ ชุมชน ผู้ปกครองไม่ดี ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาเรียนของบุตรหลานได้ (Mean = 2.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนมีระบบบริหารงานชัดเจนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และชุมชน

1.3.24 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการ พัฒนาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน (Mean = 1.429) และ T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแล นักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนได้

1.3.25 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ S14. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออกและมีวิสัยทัศน์ (Mean = 2.429) และ T5. ผู้นำชุมชนมีความขัดแย้งชุมชน ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน (Mean = 1.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกภายใต้ความขัดแย้งของชุมชนที่ส่งผลต่อการประสานความร่วมมือในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.26 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W6. ครูขาดทักษะในการใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย (Mean = 3.286) และ T20. นักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ติดเกม และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม (Mean = 3.571) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และส่งเสริมให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

1.3.27 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W12. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมีนโยบายเร่งด่วนบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอน (Mean = 2.286) และ T1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองบ่อย ทำให้นโยบายการศึกษาไม่แน่นอน มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ (Mean = 3.429) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมืองและทางการศึกษา

1.3.28 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W16. การพัฒนาครูและบุคลากรไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและมีปริมาณมากเกินไปจนความจำเป็น (Mean = 1.571) และ T3. นโยบายด้านการศึกษาเปลี่ยนบ่อยปรับเปลี่ยนไม่ทันทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง (Mean = 2.857) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับความจำเป็นของโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

1.3.29 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W19. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) (Mean = 2.857) และ T15. ผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ควบคุมดูแลนักเรียนขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน (Mean = 3.143) มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อดูแลควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3.30 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ TOWS Matrix เมื่อนำ W3. ขาดการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Mean = 2.286

) และ T16. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรและไม่มีไฟฟ้าใช้ (Mean = 3.429)มาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.3.31 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยนักเรียนที่เป็นระบบเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร

1.3.32 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนมีโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สนับสนุนการจัดซื้อจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มศักยภาพ

1.3.33 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีการส่งต่อนักเรียนด้านการดูแลด้านสุขภาพภาวะโภชนาการที่มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 อย่างปลอดภัย

1.3.34 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหามาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมค่านิยมอย่างสร้างสรรค์ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต

1.3.35 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้คือ โรงเรียนจัดทำโครงการ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในช่วยเหลือนักเรียนทางระบบออนไลน์

1.3.36 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสาร ให้นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารและเรียนรู้ในสถานที่ที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้

1.3.37 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ช่วยส่งเสริมการเข้าถึงระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ในด้านการดูแลสุขภาพและภาวะโภชนาการที่ดีภายใต้มาตรการความปลอดภัย

1.3.38 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหามาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อช่วยส่งเสริมค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์

1.3.39 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยแก้ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านระบบออนไลน์

1.3.40 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S1 โรงเรียนดำเนินการนำนโยบายจาก สพฐ.มาปฏิบัติ กำหนดนโยบายของโรงเรียนและจัดทำแผนงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ T19 การเรียน Online ให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน มาพิจารณา

ประเด็นที่ได้ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายและแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นความรับผิดชอบ ลดความกังวลต่อผลการเรียนของผู้เรียน

1.3.41 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณาประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้ระบบการติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับนักเรียน/ผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างบางพื้นที่ที่มีอุปสรรค

1.3.42 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยส่งเสริมสุขภาพและภาวะโภชนาการ การเยี่ยมบ้านโดยเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

1.3.43 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลกระทบต่อ การเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่สร้างสรรค์ ในอันที่จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต

1.3.44 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S5 โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ T19 การเรียน Online ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีความกังวลต่อผลการเรียน มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนผู้ปกครองและติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบส่งเสริมความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบลดความกังวลต่อผลการเรียน

1.3.45 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียน

ที่ยากจน และ T14 นักเรียนบางพื้นที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเรียนรู้ ติดต่อและประสานงานทำได้ยาก มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้าน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อลดอุปสรรคในการสื่อสารด้านการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลืออื่น ๆ

1.3.46 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้ นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ลดการใช้สื่อเทคโนโลยีเนื่องจากนักเรียนมีสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอ

1.3.47 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T13 การเข้าถึงระหว่างตัวนักเรียน ผู้ปกครองและคุณครู เป็นไปด้วยความยากลำบาก การดูแลนักเรียนเรื่องสุขภาพและภาวะโภชนาการที่โรงเรียน และไม่สามารถลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนส่งเสริมสุขภาพ ภาวะโภชนาการและลงพื้นที่เยี่ยมบ้านได้อย่างปลอดภัย ภายใต้การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

1.3.48 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T16 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดค่านิยมในทางที่ผิดส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต การป้องกันและแก้ไขปัญหา มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่สร้างสรรค์ส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต

1.3.49 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S9 โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น มีการเยี่ยมบ้าน (online) ในทุกภาคเรียน มีการจัดทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน และ T18 ครูไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้โดยตรงต้องผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนจัดระบบการเยี่ยมบ้านและจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน ลดอุปสรรคในการสื่อสารผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต

1.3.50 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วย TOWS Matrix เมื่อนำ S6 โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น On hand On air On demand และ Online และ T15 การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ มาพิจารณา ประเด็นที่ได้ คือ โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายที่เอื้อต่อบริบทและความสะดวกเพียงพอด้านสื่อเทคโนโลยีของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ หรือสืบค้นความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

1.4 ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

1.4.1 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการ

1.4.1.1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยปรับบทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษาให้มีความคล่องตัว สร้างกระแสการรับรู้ เชื่อมโยงนโยบายระดับต่าง ๆ สร้างช่องทางให้ประชาสังคมและเอกชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ภายใต้การวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

1.4.1.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและสร้างขวัญกำลังใจ ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่ายอย่างเพียงพอตามขนาดโรงเรียน

1.4.1.3 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการสู่ยุค NEW NORMAL โดยการพัฒนาาระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เชื่อมโยงถึงกันในหน่วยงานต่าง ๆ จัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ที่มีคุณภาพตามหลักสูตร ปรับปรุงการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน ภายใต้เงื่อนไขการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

1.4.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้

1.4.2.1 พัฒนาระบบการนิเทศก์โฉมใหม่แบบ E-Supervisor โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัยและสร้างคลังความรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเวทีการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

1.4.2.2 พัฒนาคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง 5 รูปแบบอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา

1.4.2.3 ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4.3.1 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและกระบวนการนิเทศด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียม โดยการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก การเข้าถึงและการสร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและสมรรถนะเด็กยุคใหม่ในสังคมวิถีใหม่อย่างมีคุณภาพและเสริมสร้างความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งภายในสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.4.3.2 ขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง มีข้อมูลนักเรียนจากการเยี่ยมบ้านเพื่อดูแล ช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลายตามกลุ่มผู้เรียน

1.4.3.3 สร้างภาคีเครือข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

2. อภิปรายผล

จากข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการที่เน้นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยปรับบทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษาให้มีความคล่องตัว สร้างกระแสการรับรู้ เชื่อมโยงนโยบายระดับต่าง ๆ สร้างช่องทางให้ประชาสังคมและเอกชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้การวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ โรงเรียนอาจกำหนดมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้อง และยืดหยุ่นตามความรุนแรงของ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยวางแผนทางให้พื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ อย่างต่อเนื่องในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาต้องปิดโรงเรียน และให้เด็กเรียนทางไกลที่บ้านมีฐานะยากจน สถานการณ์ ลดความรุนแรงลงจนสามารถกลับมาเปิดโรงเรียนได้ ในกรณีพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประปรายหรือไม่มีผู้ติดเชื้อ รายใหม่ในช่วง สัปดาห์ที่ผ่านมา ให้พิจารณาเปิดโรงเรียนได้ภายใต้ข้อจำกัดความพร้อมของห้องเรียน และ ความพร้อมในการเรียนทางไกลของเด็ก ทั้งนี้ ควรกำหนดให้แนวทางการเปิด-ปิดโรงเรียนยืดหยุ่นตามสถานการณ์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งในกรณีที่สถานการณ์ระบาดรุนแรงขึ้นและสถานการณ์ผ่อนคลายลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พร้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ (2556) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า จุดเด่นที่สำคัญคือ มีอำนาจตามกฎหมายในการจัดการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการกำหนดภาระงานในสถานศึกษา มี

กฎหมายรองรับอย่างชัดเจนส่งเสริมให้บุคลากรเรียนต่อในระดับสูงขึ้น มีนโยบายการสร้างค่านิยมของบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนใหม่ระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ จุดด้อยที่สำคัญคือ ขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ระบบการบริหารจัดการที่ดี การสรรหาบุคคล เข้าปฏิบัติงานยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความชัดเจนในการกำหนดวัฒนธรรมองค์การ ความไม่พร้อมในการใช้เทคโนโลยีของครู โอกาสที่สำคัญ คือ มีกฎหมายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา มีขอบเขตความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มเป้าหมายชัดเจน มีนโยบายการให้ทุนพัฒนาบุคลากรโดยทำ MOU กับมหาวิทยาลัยในการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม บริบทสถานศึกษาเป็นสังคมกึ่งเมือง และสังคมเมือง ภาวะคุกคามที่สำคัญ คือ มีกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร บทบาทหน้าที่ ในการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน ความไม่พร้อมของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติ แบบอนุรักษ์นิยมปฏิเสธหรือต่อต้านเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะแนวทางของนโยบายที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมการ จัดรูปแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่นแบบบูรณาการที่เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาสถานศึกษากระจาย อำนาจการสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไปยังสถานศึกษา สร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และมีข้อเสนอแนะกลไกของนโยบายที่สำคัญคือ สร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหลักสูตรการศึกษาในระบบให้มีโปรแกรมอย่างหลากหลายมีแผนพัฒนาศักยภาพและ วิชาชีพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดตั้งศูนย์พัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ อบรม และพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวโน้มหรือกระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ และควรจัดตั้งกรมการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

นอกจากนั้น ข้อเสนอเชิงนโยบายที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จัดหาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและสร้างขวัญกำลังใจ ภายใต้เงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณจากภาคีเครือข่ายอย่างเพียงพอตามขนาดโรงเรียน ยังสอดคล้องกับ คณิง สายแก้ว(2549) ที่ทำวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายที่กำหนดวิสัยทัศน์ว่าภายในปี ๒๕๕๔ จังหวัดสุรินทร์จะเป็นจังหวัดชั้นนำในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างหลากหลายและทั่วถึงและได้พันธกิจ ๗ ประการคือ ๑ จัดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ๒ สร้างโอกาสให้ได้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าศึกษาในระดับปฐมวัยทุกคนสามารถสร้างและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรมจริยธรรมและได้รับการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ๔ สร้างเครือข่าย

แหล่งเรียนรู้และระบบสารสนเทศด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ๕ สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ๖ ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐเอกชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและ ๗ พัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยรวมทั้งสร้างและกาลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

ส่วนข้อเสนอเชิงนโยบายที่เน้นสร้างภาคีเครือข่ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับ Choi (1991) ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับการเสนอทฤษฎีความไม่เหมือนกันในการนำนโยบายไปปฏิบัติจาก ๔ กรณีศึกษาในประเทศเกาหลี โดยได้วิจัยถึงความแตกต่างกันในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของแต่ละนโยบายในเรื่องของการสร้างหรือการจัดกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่านโยบายที่มีสาระของนโยบายและสภาพแวดล้อมของนโยบายที่แตกต่างกันควรนำไปปฏิบัติ ด้วยรูปแบบที่ไม่เหมือนกันด้วยปัจจัยด้านการบริหารงานของรูปแบบเฉพาะของกรณีศึกษาที่แตกต่างกันคือ ๑) การใช้วิธีควบคุม ๒) การใช้วิธีการประนีประนอม ๓) การดำเนินการแบบสุขุมรอบคอบ ๔) การใช้มาตรการควบคุมป้องกัน และ Alberta (1994) ที่ได้วิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยไม่ใช้แนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของระบบราชการและการควบคุมตามสายการบังคับบัญชา โดยมุ่งให้ความสำคัญกับแนวคิดที่ว่ากระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทางสังคม ที่สามารถสร้างขึ้นมาได้ในสภาพที่เป็นจริงของสังคมซึ่งในระหว่างที่กระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้น กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ จะเข้ามาปกป้องเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในกลุ่มปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนี้จะกลายเป็นแนวปฏิบัติของนโยบายและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของสังคมในการศึกษาดังกล่าวได้ใช้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการริเริ่มสร้างสรรค์ คือ ๑) สภาพแวดล้อมของนโยบาย ๒) ตัวนโยบาย ๓) วิธีการที่ทำให้การมีส่วนร่วมส่งผลถึงตัวบุคคลเหล่านั้น โดยนำกรอบความคิดนี้ไปตรวจสอบกับกรณีศึกษาของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จกรณีหนึ่ง

และข้อเสนอเชิงนโยบายที่มุ่งเน้นให้ปฏิรูปการบริหารจัดการเรียนรู้ยุค New Normal โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจัดหาโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อจัดทำศูนย์รวมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอนให้มีคุณภาพภายใต้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ Hambleton (1983) ได้วิจัยพัฒนารอบแนวคิดการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบ การวางแผนและการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเขามีความเห็นว่าการนอกเหนือจากปัจจัยในเรื่องของความหลากหลายของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์และอุดมการณ์และปัจจัยของการเผยแพร่ข่าวสารของนโยบายเป็นปัจจัยที่กำหนดถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สัมพันธ์กับระบบการวางแผนนโยบายด้วยเห็นว่าการสื่อสารของนโยบาย (policy Messenger) เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการนำกระบวนการของนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะที่สัมพันธ์กับระบบการวางแผน เขาเสนอให้มีการแยกความแตกต่างระหว่างเนื้อหา

ของนโยบาย ออกจากวิธีการสื่อสารของนโยบายด้วยเห็นว่าความกำกวมในการติดต่อสื่อสารจากรัฐบาลกลาง นำไปสู่ข้อสงสัยและสร้างผลกระทบต่อการทำงานในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสำคัญของการสื่อสารนโยบายจะมีมากขึ้นเนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ประการแรกในบางสาขาของนโยบายเป็นการยากที่จะระบุให้มีมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนได้ ประการที่สอง ความกำกวมในการกำหนดมาตรฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบาย อาจเกิดขึ้นเนื่องจากมีการเผชิญกับความไม่แน่นอนของแต่ละสถานการณ์ประการที่สาม ความกำกวมในมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจเกิดจากมีผู้กำหนดนโยบาย ตั้งใจที่จะให้เกิดความขัดแย้งในวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารของนโยบาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญในกระบวนการนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนที่กล่าวถึงปัจจัยด้านการสื่อสารและการผลักดันกิจกรรม มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้ครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนควรที่จะ

1) จัดบริหารและการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทย โดยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตประจำวันที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสาระที่เรียนรู้ ในกิจวัตรประจำวัน การทำกิจกรรมพอเพียง ผู้บริหาร ครูทั่วไป ครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและชักจูง ผู้เรียนให้มีระบบการคิดวิเคราะห์ มองเห็นผลดีของการปฏิบัติตนตามนโยบาย มาตรการ ข้อกำหนดของหน่วยงาน ราชการในการดูแล รักษา ป้องกันในหน่วยการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ให้เห็นตัวอย่างจาก ข้อมูล สถิติทางการแพทย์ในเรื่องการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในแต่ละวันมาปฏิบัติตนให้เป็น วิถีชีวิต (New Normal) นำพฤติกรรมเรื่องการปฏิบัติตนในการดูแลรักษาสุขภาพ สุขภาวะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสังคมไทย ด้วย การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและให้เป็นจุดเน้นที่สำคัญในการประเมินพฤติกรรมผู้เรียน นอกจากการเรียนรู้และการประเมินผล ตามหน่วยการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เพิ่มเติม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผ่านชมรมและชุมนุมต่าง ๆ เพื่อ ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมรณรงค์หรือปฏิบัติตนตามแนวทางนโยบาย มาตรการ ข้อกำหนดของหน่วยงานราชการ ในการดูแล รักษา ป้องกันตามหน่วยการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน

2) การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

2.1) เพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตน การดูแล ป้องกัน รักษาผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในแต่ละวันมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นวิถีชีวิต (New Normal)

2.2) จัดกิจกรรม โครงการงาน ศึกษาค้นคว้า วิธีการปฏิบัติตน การดูแล ป้องกัน รักษาผู้ติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในแต่ละวันมาปฏิบัติตนให้เป็นวิถีชีวิต (New Normal)

2.3) เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา งานสาธารณธรรณแก้ปัญหา ค้นหาวิธีการปฏิบัติตน การดูแล ป้องกัน รักษาผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในชุมชน ท้องถิ่น

2.4) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชมรม ชุมนุม ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ใช้กระบวนการวิธีทรงงานตามศาสตร์พระราชา (เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา) หรือกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS/GPAS 5 Steps) ฝึกให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ระดับ ความคิดรวบยอด หลักการ ผ่านโครงการเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการค้นหาวิธีการปฏิบัติตน การดูแล ป้องกัน รักษาผู้ติดเชื้อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นร่วมกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรสำรวจจำนวนผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ที่สังกัด เพื่อติดตามความพร้อมในด้านต่าง (ทั้งความพร้อมของผู้เรียน ความพร้อม ในด้านการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี ความพร้อมในการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ความพร้อม ของผู้ปกครอง พร้อมกับการแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนที่มีความขาดแคลนให้มี ความพร้อมตามความเหมาะสม

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรบูรณาการความร่วมมือกับในพื้นที่กับหน่วยงาน ในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อ จัดรูปแบบการ เรียนการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะกระจายอำนาจไปยังห้องเรียนหรือสถานศึกษา โดยให้อำนาจผู้อำนวยการ สถานศึกษาควรทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินสภาพสถานศึกษาเอง และลดความเข้มข้นในการประเมินผลจาก ส่วนกลาง เป็นสำคัญ เนื่องจากปัจจุบันมีการบังคับใช้ระบบการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงควรปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับการ จัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กล่าวคือ หากระบบ การจัดการศึกษาของประเทศบังคับให้สถานศึกษาทำตามแนวทางที่ส่วนกลาง หรือระบบการประเมินผลกำหนด ขาดความยืดหยุ่นทางการบริหารก็จะส่งผลกระทบต่อในภาพรวมเป็นวง กว้างตั้งแต่สถานศึกษา ระบบการจัดการ ศึกษา และเกณฑ์การประเมินผล

3.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรวางระบบกระจายห้องเรียนให้กับสถานศึกษา ประจำจังหวัดทั้งขนาดใหญ่ และขนาดกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนอนุบาล เพื่อลดจำนวนนักเรียนลง กึ่งหนึ่งตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิต รูปแบบใหม่ (New Normal) เป็น "โรงเรียนขนาดพอดี" โดยอาจทบทวนการกระจายห้องเรียนดังกล่าวออกไป ใช้พื้นที่ของโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และจัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาไปประจำให้ครบ ทุกช่วงชั้นเรียน แต่หากสถานศึกษาใดประสบปัญหาขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพิจารณา ทบทวนบรรจุลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งปัจจุบันพบมีลูกจ้างชั่วคราวจำนวนกว่า 40,000 คนทั่วประเทศ ที่มีทักษะ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดีแล้ว มาบรรจุเป็นครู (กรณีพิเศษ) เช่นเดียวกับที่กระทรวงสาธารณสุขพิจารณานั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2544). *เอกสารคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: อิมเมจกรุ๊ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *โฮมรูมสำคัญไฉน*. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=11123&Key=news_research
- กานต์ เนตรกลาง. (2556). *การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อดำเนินการเป็นผู้นำจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- คณิง สายแก้ว. (2549). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จันทรา พรหมมานนท์. (2546). “ปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา”. *วารสารวิชาการ*, 3(1), 15.
- จूरรัตน์ มีพันธ์. (2553). *การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลำปาง :มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- จำรัส นองมาก. (2544). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- ณัฐพล ชุมวรรฐายี. (2545). *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- ดาวรุ่ง มุกดาภิจ. (2553). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ดำรง ปันทวัง. (2551). *การศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็กในทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ไตรรัตน์ จงจิตร. (2546). “การบริหาร-นักบริหาร” *รัฐสภาสาร*, 51,127-135.
- เทื่อน ทองแก้ว. (2563). “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19” *คุรุสภาวิทยาจารย์*, 1(2), 1-10

- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *องค์การและการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- บุญยกุล หัตถกิจ. (2556). *รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก*
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต .ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเทศไทย เอกสารการสอน*
ชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 4 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
(พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด*
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- มาลี ประเสริฐเมธ. (2552). *การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอภูซาง*
จังหวัดพะเยา. (การศึกษาอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย.
- วิกิพีเดีย. (2563). *การระบาดทั่วของไวรัสโคโรนา 2019*. เข้าถึงได้จาก <http://www.th.wikipedia.org/wiki/>
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2550). “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรอบแนวคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงและ
เรียนรู้” *วารสารบริหารการศึกษา* ,มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(1),3-22.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
อักษรภาพพิมพ์จำกัด :กรุงเทพมหานคร
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- สมคิด บางโม. (2545). *องค์การและการจัดการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สุนธรา คงศีล และ สุขุม เจียมตน. (2550). “การวิจัยเชิงนโยบายคืออะไรและทำอย่างไร” *วารสาร*
บริหารงานสาธารณสุข, 2, 56-71.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2545). *รูปแบบเครือข่าย : เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากร*
มนุษย์ หน่วยที่ 14. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรศักดิ์ จันทะแจ่ม. (2553). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานการประกัน*
คุณภาพภายนอกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 :พหุกรณีศึกษา
(การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุวรรณ เพ็ชรสมบัติ. (2555). *การศึกษาสภาพการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียน การสอนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลราชบุรีเขตเหนือ . ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์.(2564).*การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาในโรงเรียนภายใต้การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. เข้าถึงได้จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bamrasjournal/article/view/242814>
- Alberta, A.J. (1994). “A general theory of public policy implementation” *Dissertation Abstracts International*.
- Barnard, Chester I (1996). *Organization and Management*. Cambridge, Mass : Harvard University Press.
- Choi , Sung Mo. (1991). “A variant theory of policy implementation : Policy content,policy context and implementation style in Korea” *Dissertation Abstracts International*,52, 3057- A
- Dubin, A.J. and Ireland,R.D. (1993). *Management and organization*. (2nd ed.) Ohio : South Westem Publishing Company.
- Dubin, A.J., (2009). *Management and organization*. (2nd ed.) Ohio : South Westem Publishing Company.
- Fesler James,F. and Kettl. (1991). *The Politics of The Administrative Process*. New Jersey: Chatham House Publishers.
- Frederick Taylor. (1982). *Toward a New Public adiministion*. In J.M. Shafritz and A.C. Gulick, Luther. (1937). “Notes on The Theory of Organization”. In Gulick l. and Urwick, L. (eds). *Paper on the Science of Administration*. New York : In Gulick L. And Urwick, L. (eds). *Paper on the Science of Administration*. New York : Institute of Public Administration.
- Hambleton, R. (1983). “ planning System and policy implementation.” *Journal of public policy*. 4(10),497-418.

- Horold Koontz and Cyril O Donnell. (1972). *Principles of Management : an Analysis Of Managerial Function*. (4^{ed}). New York : Institute of Public Administration.
- Fayol, Henri. (1949). *General and Industrial Management*. London : Sir Isaac Pitman And Sons.
- Herbert A. Simon. (1947). *Administrative Behavior*. New York : Macmillian.
- Mackenzie. (1969). *Toward a New Curriculum in Physical Education*. New York : McGraw-Hill.
- Majchrzak, A. (1984). **Method for policy Research**. California: SAGE Publications.
- Rue, Leslie W. and Byars, Lloyd L. (1995). *Management : Skills and Application*. (7th ed). Chicago, IL: Van Hoffmann.
- The American Association of School Administration. (1955). *Staff Relations in School Administration*. (3rd ed). Arlington, Va : The Association.

ภาคผนวก

บัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

๑. นายวิทยา หอมเกต	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหว้า (ชฌาณกุล)
๒. นางพัชรินทร์ แพนทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยวน
๓. นายจรงค์ดี มาตา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามัคคีธรรม
๔. นายสัญญาชัย พูลสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้
๕. นายอนันต์ มีแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การสวนยาง ๒
๖. นางอรชร ดำประสงค์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเส
๗. นายสิทธิชัย เดชาสิทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกมะขาม
๘. นายจิระวัฒน์ ศรีแก้ววรรณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนางเอื้อย
๙. นายกันตพงศ์ คงหอม	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสี่แยก
๑๐. นายสมหมาย สุดถนอม	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำนาว
๑๑. นายเอกชัย ส่งทวี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมณีเจริญ
๑๒. นายรัตน์ธนะชัย เลื่อนแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาตาแย้ม
๑๓. นางสุมาลี โยธาภักดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาพา

แบบเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส อุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย
2. ในการตอบข้อมูลครั้งนี้ ใช้เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบกับท่านแต่อย่างใด จึงขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
3. การตอบข้อมูลเป็นการตอบในฟอร์มเดียวกันทั้งผู้บริหารและครู

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำหรับข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ค่ะ

สพป.นครศรีธรรมราช เขต 2

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ชื่อโรงเรียน.....

ขนาดของโรงเรียน

- ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา)
- ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 - 719 คน)
- ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 - 1,679 คน)
- ขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)

ระดับชั้นที่เปิดทำการสอน *

- อนุบาล 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
- อนุบาล 2 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
- อนุบาล 3 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
- อนุบาล 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6
- อนุบาล 2 - ประถมศึกษาปีที่ 6
- อนุบาล 3 - ประถมศึกษาปีที่ 6
- ประถมศึกษาปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6
- ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
- อื่นๆ .....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ระดับอนุบาล 1 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับอนุบาล 2 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับอนุบาล 3 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand

- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site
- On Air
- On Demand
- On Hand
- On Line
- อื่นๆ.....

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รูปแบบ)

- ไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้
- On Site

- On Air
 On Demand
 On Hand
 On Line
 อื่นๆ.....

โรงเรียนในโครงการต่างๆ

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

เป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนคุณภาพ

- เป็น
 ไม่เป็น

โรงเรียนใช้พื้นที่เป็นโรงพยาบาลสนาม / โรงพยาบาลสนาม (สำรอง) / สถานที่กักตัว / สถานที่พักคอย

- เป็น
 ไม่เป็น

จำนวนเตียงของโรงเรียนใช้พื้นที่เป็นโรงพยาบาลสนาม / โรงพยาบาลสนาม (สำรอง) / สถานที่กักตัว / สถานที่พักคอย

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

จำนวนเตียง (โปรดระบุเฉพาะตัวเลข) .....

โรงเรียนที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ ด้านอื่นๆ

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

โรงเรียนที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ ด้านอื่นๆ เช่น ปลุกพืชสมุนไพรทางเลือก ผลิตแอลกอฮอล์ จิตอาสา เป็นต้น

- จัด
 ไม่จัด

โรงเรียนที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ ด้านอื่นๆ

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ประเภทที่จัดบรรเทาสถานการณ์ฯ ด้านอื่นๆ (สามารถเลือกได้หลายตัวเลือก)

- ปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยหมัก
- ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์
- จิตอาสา
- อื่นๆ .....

ส่วนที่ 2 โรงเรียนแต่ละลักษณะมีการดำเนินการอย่างไร (How) ช่วงระยะเวลาปีการศึกษา 2564 - สิงหาคม 2564

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน (SWOT) ด้านการบริหารจัดการ

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ข้อดี/จุดแข็ง/จุดเด่น (Strengths) .....

.....

ข้อเสีย/จุดอ่อน/จุดด้อย(Weaknesses) .....

.....

โอกาส (Opportunities) .....

.....

อุปสรรค (Threats) .....

.....

การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน (SWOT) ด้านการจัดการเรียนรู้

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ข้อดี/จุดแข็ง/จุดเด่น (Strengths) .....

.....

ข้อเสีย/จุดอ่อน/จุดด้อย(Weaknesses) .....

.....

โอกาส (Opportunities) .....

.....

อุปสรรค (Threats) .....

.....

การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน (SWOT) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ข้อดี/จุดแข็ง/จุดเด่น (Strengths) .....

.....

ข้อเสีย/จุดอ่อน/จุดด้อย(Weaknesses) .....

.....

โอกาส (Opportunities) .....

.....

อุปสรรค (Threats) .....

.....

การบริหารจัดการของโรงเรียน (4 M) (สำหรับผู้บริหาร)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

M1 (Man) ด้านบุคคล

.....

M2 (Money) ด้านงบประมาณ

.....

M3 (Material) ด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

M4 (Management) ด้านการบริหารจัดการ

.....

การจัดการเรียนรู้ 5 รูปแบบของโรงเรียน (สำหรับครูผู้สอน)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

การจัดการเรียนรู้แบบ On Site มีการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

การจัดการเรียนรู้แบบ On Air มีการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

การจัดการเรียนรู้แบบ On Demand มีการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

การจัดการเรียนรู้แบบ On Hand มีการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

การจัดการเรียนรู้แบบ Online มีการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

.....

.....

ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ผู้บริหาร)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

การดำเนินการด้านการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนรู้ ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

การดำเนินการด้านการช่วยเหลือนักเรียนด้านการติดตามส่งต่อการเรียนรู้จากระดับชั้นขึ้นสู่ระดับชั้นถัดไป ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

การดำเนินการด้านความปลอดภัย ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร *

.....

.....

ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ครูผู้รับผิดชอบ)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

การดำเนินการด้านการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนรู้ ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

การดำเนินการด้านการช่วยเหลือนักเรียนด้านการติดตามส่งต่อการเรียนรู้จากระดับชั้นขึ้นสู่ระดับชั้นถัดไป ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

การดำเนินการด้านความปลอดภัย ท่านมีวิธีการหรือแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

ส่วนที่ 3 สถานศึกษามีนโยบายการจัดการศึกษาอย่างไร มีรูปแบบวิธีการพัฒนาโรงเรียนอย่างไร (How to promotion?)

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

นโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างไร

.....

.....

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนของท่าน เป็นอย่างไร

.....

.....

ส่วนที่ 4 สถานศึกษามีกรณีศึกษาแนวทาง/รูปแบบของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดดเด่น

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

สถานศึกษามีกรณีศึกษาแนวทาง/รูปแบบของโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดดเด่นหรือไม่

มี

ไม่มี

ส่วนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค

ขอให้ท่านตอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยละเอียด เพื่อนำข้อมูลมาสรุปเป็นวิจัยเชิงนโยบาย

ปัญหา/อุปสรรคของโรงเรียน

.....
.....

แนวทางแก้ไขปัญหา/อุปสรรคของโรงเรียน

.....
.....

รายชื่อคณะนักวิจัย

๑. ที่ปรึกษา ประกอบด้วย

- ๑.๑ นายสุรทิน ทิพย์อักษร ผอ.สพป.นศ. ๒
 ๑.๒ นายอัมพร ภาระพันธ์ รอง ผอ.สพป.นศ. ๒

๒. คณะนักวิจัย มีหน้าที่ดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

- ๒.๑ นายวิจัย ไกรสิทธิ์ ผอ.กลุ่มนิเทศฯ นักวิจัย
 ๒.๒ นางบำเพ็ญ หนูกลับ ศึกษาพิเศษ นักวิจัย
 ๒.๓ นางอรอนงค์ พรหมวิหาร ศึกษาพิเศษ นักวิจัย
 ๒.๔ นางสุพิชฌาย์ ไกรนรา ศึกษาพิเศษ นักวิจัย
 ๒.๕ นางกรรณา โชติวัน ศึกษาพิเศษ นักวิจัย
 ๒.๖ น.ส.ธนาวรรณษ์ ลีเฝ้าพันธุ์ นักวิชาการการศึกษา นักวิจัย
 ๒.๗ นายพิทยา สังขะเลขา ผอ.รร.วัดจันดี นักวิจัย
 ๒.๘ นายขจรศักดิ์ เขียวน้อย ผอ.รร.บ้านวังเต่า นักวิจัย
 ๒.๙ นางวันเพ็ญ ชูโชติ ผอ.รร.วัดมิ่งคลาราม นักวิจัย
 ๒.๑๐ นางกมลทิพย์ สงค์ดำ ผอ.รร.บ้านวังตลับ นักวิจัย
 ๒.๑๑ นางปณัสยา ชัยรักษา ผอ.รร.บ้านไส้सान นักวิจัย
 ๒.๑๒ นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง ผอ.รร.บ้านหนองท่อม นักวิจัย
 ๒.๑๓ นายกิตติภาพ ชุมคง ผอ.รร.บ้านบางตะเกา นักวิจัย
 ๒.๑๔ นายวัชรินทร์ ศรีสุขใส ผอ.รร.วัดประดิษฐาราม นักวิจัย
 ๒.๑๕ นายสุทิน บุชบา ผอ.รร.บ้านควนประชาสรรค์ นักวิจัย
 ๒.๑๖ นางโชคดี จันทร์ทิพย์ ผอ.รร.วัดวังรีบุญเลิศ นักวิจัย
 ๒.๑๗ นายโกวิทย์ เอียดเนตร ผอ.รร.บ้านนาตำเสา นักวิจัย
 ๒.๑๘ นางรชยา สุโพธิ์ ผอ.รร.วัดโบราณาราม นักวิจัย
 ๒.๑๙ นางสุมลथा อินฤทธิ์ ผอ.รร.บ้านคลองเสาเหนือ นักวิจัย
 ๒.๒๐ นางอรอุษา สุวรรณทอง ครู รร.บ้านหน้าเขา นักวิจัย
 ๒.๒๑ นางเอมอร บุชบา ครู รร.หมู่บ้านป่าไม้ นักวิจัย
 ๒.๒๒ นายวีรพันธ์ ระวังวงศ์ ครู รร.บ้านหนองหว่า(ชฌาย์นุกูล) นักวิจัย
 ๒.๒๓ นางกัลยา เกื้อกิม ครู รร.วัดมณีเจริญ นักวิจัย
 ๒.๒๔ นางนิตยา ราชรักษ์ ครู รร.วัดมิ่งคลาราม นักวิจัย
 ๒.๒๕ นางจตุติมา พรหมศร ครู รร.วัดท่ายาง นักวิจัย
 ๒.๒๖ นายสมชาย เกตุพงศ์ ครู รร.จุฬารักษ์พิชฌาย์คาร นักวิจัย
 ๒.๒๗ น.ส.นฤมล กัณกุล ครู รร.วัดประดิษฐาราม นักวิจัย
 ๒.๒๘ น.ส.สุวรรณี เกษีสม ครู รร.บ้านควนประชาสรรค์ นักวิจัย